ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

13. 9. 1985. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLVII ● 100 ДИН. ● БРОЈ 1759

Порука за кућне авантуристе:

У ОВОМ БРОЈУ

РЕШЕЊЕ ИГРЕ – ХОБИТ

Рипли

Веровали или не!

РАТНИЦИ САМБУРУ

ИЗ КЕНИЈЕ (АФРИКА) ЧЕШЉАЈУ И НАМЕШТАЈУ СВОЈУ КОСУ У ОБЛИКУ ШЛЕМА.

ЈЕДНА ДЕВОЈЧИЦА

РОЂЕНА У ФРАНЦУСКОЈ 1793. ГОДИНЕ ДОБИЛА ЈЕ ИМЕ СОФИЈА САБИНА ЕМЕРА ЛЕНДЕ ЛАЛОНА ШТО У ПРЕВОДУ ЗНАЧИ: „СОФИЈА САБИНА ВОЛЕЋЕ ЛЕНДЕ ЛАЛОНА." КАДА ЈЕ ОДРАСЛА, СОФИЈА ЈЕ СРЕЛА МЛАДИЋА ПО ИМЕНУ ЛЕНДЕ ЛАЛОН И УДАЛА СЕ ЗА ЊЕГА.

У ВРТУ ХЕМПТОН КОРТА

КРАЉЕВСКОГ ДВОРЦА КРАЈ ЛОНДОНА, НАЛАЗИ СЕ НАЈПОЗНАТИЈИ ЛАВИРИНТ НА СВЕТУ. ДУГАЧАК ЈЕ 2,4 КИЛОМЕТРА И „ЗБУЊУЈЕ ПОСЕТИОЦЕ" ВЕЋ ТРИ СТОЛЕЋА, МАДА ЈЕ РЕШЕЊЕ ВЕОМА ЈЕДНОСТАВНО. ТО ЈЕ СВЕ ЗАПРАВО ЈЕДНА НЕПРЕКИДНА ЖИВА ОГРАДА И, ДА БИ СЕ СТИГЛО ДО ЦЕНТРА, ДОВОЉНО ЈЕ ПРИДРЖАВАТИ СЕ ЗА ЊУ УВЕК С ИСТЕ СТРАНЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ● ● ●

● ● ● статут града Ријеке пре више стотина година предвиђао је да се лопови кажњавају новчано или привезивањем за стуб срама на јавном месту. За тешке крађе лоповима се секло уво или десна рука (о левацима нема података), а за пљачку вреднију од 100 либара (1 златни дукат износио је 6 либара) казна је била вешање.

● ● ● амерички научници који се спремају за боравак на Антарктику полажу пре поласка

„стручни" испит који с науком нема везе: морају да направе игло и проведу у њему једну снежну ноћ да би испитали изолациона својства куће од ледених „цигала".

● ● ● јапански стоматолози успели су да створе специјалан мелем који истог часа прекида зубобољу. Нови лек који треба да донесе крај патњама човечанства састоји се од једињења целулозе, умирујућих средстава и биљне смоле.

● ● ● у Француској је недавно отворен музеј аутомобила који се простире на 5200 квадратних метара у близини „Аутостраде Сунца" дуж Азурне обале. Укупно има 70 експоната, аутомобила из разних епоха, и

за разлику од осталих музеја, изложени предмети не само да смеју да се дирају већ посетиоци могу и да се возе у њима.

● ● ● пешчано острво Сусак недалеко од Малог Лошиња, познато по старој женској народној ношњи, која је подразумевала праву мини-сукњу, и узгајању винове лозе данас има готово двапут више празних кућа него становника.

● ● ● у месу гусака и патака, на америчком тржишту, пронађено је равно осамнаест пестицида, плус висок степен веома отровног ендрина. Што је најчудније научници су пронашли и нову отровну материју, по саставу веома сличну ди-ди-тију која се већ годинама не употребљава у пољопривреди. Откуд то? Одговора нема.

● ● ● пчеле се међу собом споразумевају плесом – сматрало се све доскора, али су најновија испитивања показала да је игра само додатак а главни језик састоји се у измењивању порука биоелектричним сигналима. Научници су све то измерили прецизним инструментима, а сада раде на специјалном предајнику који би пчелама издавао команде. На пример, да лете према пољима којима је неопходно опрашивање или на ливаде где се може скупити највише нектара.

ЧИТАМО ТУЂА ПИСМА

ИСПРАВЉАЧИ КРИВИХ КУЛА

НА АДРЕСУ ТУРИСТИЧКОГ ДРУШТВА У ПИЗИ, С РАЗНИХ СТРАНА СВЕТА, СТИЖУ ПИСМА С ПРЕДЛОЗИМА КАКО ДА СЕ СПАСЕ ЧУВЕНИ ТОРАЊ

Кад је славни архитекта Бобано Пизано 9. августа 1173. почео да гради торањ у Пизи, на пригодној свечаности на „Тргу чуда", одржао је говор својим суграђанима. Рекао је да ће његова грађевина бити тако темељна и чврста, да ће ту, на обали реке Арно, стајати до – „судњег дана"! А буде ли се срушио торањ, пророковао је архитекта, доћи ће и крај нашем земаљском свету!

Али, тек што је саградио три спрата, Пизано је одустао од своје замисли: источна страна торња, подводном земљишту, већ је била потонула у песковито и влажно тле за читавих 11 центиметара!

Тако је, безмало један век, на „Тргу чуда" остала да стоји недовршена грађевина. Завршили су је наследници Пизана тек 1350. године. Тада је нагиб био још незнатан и у торњу је Галилејо Галилеј обављао своје огледе из гравитације. Међутим, време је чинило своје: песковито и мочварно тле није могло да издржи 15 хиљада тона терета па се торањ почео све више нагињати према истоку.

„СОС – за спас кривог торња!"

Статистичари су израчунали да сваких 10 година источна страна тоне у земљу за један центиметар и 27 милиметара. Ова вест је још пре петнаест година обишла свет. Кривом торњу у Пизи дани су одбројани! Сеизмографи су рекли своје: грађевина ће усправно да стоји још само 50 година, а затим ће се, по неумитном закону физике, целом својом дужином стровалити на „Трг чуда", уз катедралу „Дуомо".

Неки песимисти су у својим предвиђањима још злослутнији: не буду ли се предузели озбиљни кораци за спасавање торња, дело славног Бобана Пизана неће издржати ни пет деценија.

Наравно, највише су забринути сами Пизани. Јер, за њих је криви торањ – живот!

– То је наша слава, али, пре свега, наша – индустрија! – каже један од чланова Туристичког друштва у овом древном граду, кроз који годишње прође око седам милиона туриста.

О спасу торња размишљају стручњаци – формиране су многе комисије и одбори, приступило се најмудријој и најспасоноснијој санацији – али су се на апел највише одазвали – обични грађани.

„Хитно замрзните све око торња!"

Са најлепшим жељама, пуштајући машти на вољу, на адресу Туристичког друштва из Пизе, стиже на десетине писама, у којима обични људи размишљају о торњу и дају предлоге како да се спасе и одржи у усправном ставу до – „судњег дана".

„Господо Пизани, хитно замрзните све око торња – без обзира на благу климу Тоскане", пише Андреос Виљано, мали произвођач леда и специјалиста за сладоледе, грађанин Америке, држава Охајо. Својим пореклом сентиментално је везан за Апенинско полуострво. Ако до следећег лета не послушате мој савет, пише он даље, знајте, да ће све после бити изгубљено. Торањ ће се толико нагнути да га ништа неће моћи сачувати. Наоколо Монтирајте велике замрзиваче и фрижидере. Кунем се да неће бити скупо – само 150 хиљада долара. Лед ће стегнути тле и грађевина неће више да тоне... За награду тражим да једно лето проведем у Пизи и туристима продајем сладолед. То је мој специјалитет..."

Други Американац је још маштовитији. Он предлаже да се у торањ угура огроман балон па да се у њега дува. Балон би као какво црево, испунио све спратове и својим притиском исправио торањ.

„Ја целог живота зидам и оправљам димњаке", пише у свом писму зидар Томас Кантино, из Ливерпула. „Верујте ми да је моје искуство у овој области – огромно! Одавно сам приметио да су сунце и ветар веома опасни за торњеве и димњаке свих врста. Све се обично нагиње према истоку одакле сунце излази. Зато вам предлажем: око кривог торња подигните зид тако да до њега не може допрети ни ветар ни сунце... Или још боље: нека то не буде зид од цигле него велика шатра од прозирног плексигласа или пластике."

У гомили пошиљки, једног дана је, на адресу Туристичког друштва у Пизи, стигао и џиновски пакет. Дошао је из Аризоне, Америка. Кад су га отворили, имали су шта да виде – велики кактус у саксији!

У пакету је било и писмо:

„Господо Пизани, примите моје саучешће! Чим сам прочитао у нашим новинама да прети смртна опасност кривом торњу, одмах сам се и ја бацио у велику бригу и почео да размишљам како да вам помогнем. Дошао сам на спасоносну идеју. Хитно засадите ову чудотворну биљку око торња! Она има невероватну моћ да упија воду и исушује тле. Она ће својим дубоким кореном исисати ову сувишну воду на „Тргу чуда" и тако учврстити подлогу на којој грађевина почива. Ја сам познати баштован и имам велико искуство. Спреман сам да дођем у Пизу и будем главни саветник за баштованлук у вашем лепом и славном граду".

Франц Фајфер, Немац из Франкфурта, у свом писму пише о „великим, великим дуваљкама које би са источне стране, као урагани, даноноћно дувале у торањ и тако му исправиле грбу... Исправљање би било споро, али сигурно. Ниједна рука према торњу не би била тако нежна као ове велике дуваљке налик на лавља уста из којих би куљао ваздух огромном брзином и снагом..."

Илустровао Димитрије Костић

Међутим, нису сва размишљања о торњу опседнута спасом ове древне грађевине. Занимљива су и писма у којима се дају сасвим немаштовити и „пословни" предлози.

Један њујоршки хотелијер, на пример, упутио је молбу општини у Пизи, којом тражи да му се дозволи градња хотела поред самог торња. „Господо Италијани, био би то велики и уносан посао. Хотел би био распродат за десет година унапред! Прозори би били окренути торњу. Људи би даноноћно гледали и чекали његов крај. Лежало би се у креветима и пиљило у торањ. Биће то страшан потрес и многи туристи желели би да буду очевици, да уживају у том призору."

На крају свог „пословног" предлога, њујоршки хотелијер додаје: „Од овог хотела пола профита одмах уступам општини Пиза!"

Други хотелијер је мало маштовитији. Он пише из Лондона и предлаже да се торањ „претвори у пијану, пијану лађу" и „луду веселу кућу. Ту би се, даноноћно, уз музику и пиће, певало, играло и веселило, све док се здање не би срушило. На врху торња плесали би заљубљени парови, стари и млади, уз звуке црквених звона и оргуља. Предлажем да, с мојим персоналом, будем организатор овакве веселе куће. Унапред се обавезујем да профит делимо!"

Тако обични људи маштају, предлажу, брину и свакодневно пишу Туристичком друштву у Пизи шта је све потребно да се чини како би криви торањ на „Тргу чуда" остао крив бар до – „судњег дана".

Љ. Т.

Једна риба – тридесет мртвих: фугу се не сме узети голим рукама чак и кад није надувена. Све је на њој опасно: пераја, очи, кожа, бодље...

НАЈГОРА ВЕЧЕРА КАПЕТАНА КУКА

ПОСТОЈИ РИБА ЧИЈИ ЈЕ ОТРОВ 25 ПУТА ЈАЧИ ОД КУРАРЕА, 275 ПУТА ОД ЦИЈАНОВОДОНИЧНЕ КИСЕЛИНЕ! ПА ИПАК, МИЛИОНИ ЈАПАНАЦА СТАВЉАЈУ ЖИВОТ НА КОЦКУ ЈЕР ЈЕ ЈЕЛО ОД ЊЕ ПОСЛАСТИЦА

Странцима који живе у Јапану већ од самог помена ове рибе диже се коса на глави. Енглез Стив Флечер који је пропутовао цео свет прича:

– Пробао сам заиста свакојака јела – супу од ајкулиних пераја, репова кенгура, од корњача, чак и парадајз-чорбу с бананама (грозно!), али ако ми неко овде у Јапану понуди супу од рибе фугу, казаћу **не** и **не.** Да би неко јео фугу мора бити не само храбар гурман над гурманима, већ бар преко прабабе Јапанац. Њу једу само у Земљи Излазећег Сунца. Изван ње – нико жив.

Не зна се кад су на јапанским острвима почели да једу фугу, али зато постоје поуздани документи о томе како су се с њом срели први Европљани. Догодило се то док је познати морепловац Џемс Кук по други пут пловио око света. Године 1774. брод „Резолушн" бацио је сидро у близини тек откривеног острва које је Кук назвао Нова Каледонија. Морнар Клерк успео је за шарену огрлицу од перли да добије од домородаца необичну рибу коју нико од посаде до тада није видео. Природњаци Рејнолд Форстер и његов син Џорџ одмах су се бацили на посао и тек кад су детаљно нацртали рибу, кувар је могао да је однесе у бродску кухињу и почне да припрема.

„Срећом по нас – записао је касније капетан Кук у бродски дневник – операција цртања и описивања потрајала је толико да су на сто изнели само јетру и икру... Оба господина Форстер и ја једва да смо је окусили. Око три по поноћи сва тројица смо осетили страшну слабост. Изгубили смо моћ говора а у целом телу нас је жарило као кад се промрзла нога нагло принесе ватри. Ја сам потпуно изгубио способност осећаја: земљани крчаг са литар и по воде и перо којим сам покушао да пишем, били су једнаке тежине у мојој руци. Најзад смо се сва тројица исповраћали, ознојили и то нам је донело велико олакшање. Ујутру смо једну свињу која је појела утробу рибе нашли мртву..."

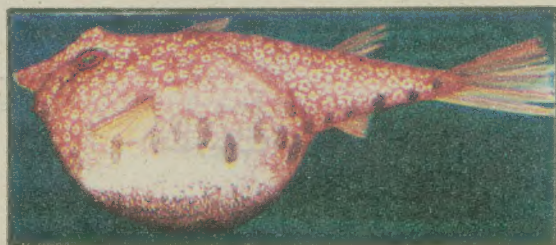
Да је Форстери нису цртали...

Фугу је кобна риба која највише отрова има у јетри а начин да се она уклони

Илустровао: Дарко Ристић

Фудбал за Персијанце: надувану рибу пунили су сувом травом, ушивали и „пикали" лопту. Све то пре 3.000 година!

тако да не остане ни трунчица отрова сасвим је непоуздан. А Јапанци управо јетру од фугу рибе сматрају супер посластицом! И мада је угоститељима у овој земљи најстроже забрањено да служе црну џигерицу ове опасне рибе, деси се да кувар попусти пред молбама муштерије... Не, драма није обавезна. Гост може да устане од стола жив и здрав. Хиљаде, милиони, Јапанаца једу фугу коју припремају искусни кувари – годишње сепотроши више од милион и по тона ове рибе! Али, дешава се и ово: човеку се наједном одузму руке и ноге. У глави му је сасвим бистро, али га језик не слуша. Никоме не може да каже да му није добро. (Уосталом, то му не би много ни помогло.) Затим наступа потпуна парализа и на крају престанак дисања...

Гост је остао без прста

Фугу је јапански назив за рибу четворозупку из породице Tetraodontidae која живи у многим топлим и умереним морима. Име је добила по томе што су јој чељусне кости срасле тако да стварају четири плочице. Има бодљикаву кожу а на устима јак кљун који личи на папагајски. Прошле године забележен је случај кад је једна четворозупка – не мирећи се са жалосном судбином – кувару који је госту показивао колико је свежа одгризла мали прст!

Фугу је не само можда најотровнија риба на свету већ и једно од најтајанственијих морских бића. Рецимо она може да се претвори у лопту начичкану бодљама! Кад је уплашена или узбуђена, фугу се нагута воде или ваздуха (њој је свеједно) толико да јој се обим трипут повећа. Остаће тако надувена све док разлог за страх не прође. Човек од 80 килограма може да стане на њу, фугу неће испустити воду. Да је кожа ове рибе еластична приметили су још стари Персијанци: надувену рибу пунили су травом, ушивали и лопта за неку врсту прафудбала била је ту.

Компликован посао припремања јела од фугуа захтева од кувара да изведе равно тридесет операција, супа је нешто једноставнија, али није толико цењена као сасими... Специјалним ножем („хочо") кувар брзим потезима одваја пераја, одсеца уста и отвара утробу. Затим опрезно извлачи отровне делове – јетру, икру, бубреге, очи, скида кожу која није ништа мање отровна, и тек онда почиње да реже месо. Сад се све добро опере под јаким млазом да би се уклонили и најмањи трагови крви и отрова. Најзад, пошто је месо исекао на шницле које нису дебље од папира, кувар драгоцене комадиће распоређује по тањиру правећи слику, праву слику! То је или пејзаж, цртеж лептира, ждрала у лету. И то би било све... Сада, ако смете, можете пробати сасими. Ево како је један храбри „нејапанац" описао своје искуство:

– Чинило ми се да ћу направити злочин ако покварим дивну слику на тањиру. Али, охрабрен речима власника ресторана, ухватио сам штапићима једно ждралово перце и замочио га у сос од соје, ротквица и бибера. Чудно, нисам мислио на опасност, али са сваким залогајем у мени је расло неко узбуђење... Пало ми је на памет да је ждрал у Јапану симбол дуговечности... Влакно меса се уопште није осећало, више је личило на пилетину него на рибу... Неко је добро приметио да фугу личи на јапанско сликарство, тако је њен укус фин и „неухватљив". А при том лак и „гладак", као јапанска свила.

Али, реч има статистика: за последњих десет година на фугу је послала на онај свет више од 200 особа.

* * *

Отров који се налази у различитим органима рибе фугу зове се тетрадотоксин и растворен у строго одређеним размерама користи се у медицини против главобоље, артритиса, реуматизма. Из једне четворозупке средње величине може се добити десетак милиграма (довољно да убије тридесет људи). Серум против тетродоксина није пронађен...

На крају свега, ипак, фугу извлачи дебљи крај. Јапански гурмани и даље једу фугу у таквим количинама да јој чак прети и истребљење!

В. Смиљанић

ТАЈНЕ ПРЕД НАШИМ ОЧИМА

ЗАДОВОЉСТВО ЗА ЧИТАВ ЖИВОТ

КАКО ЈЕ ЈЕДАН ЗАНАТ ПРЕРАСТАО У УЖИВАЊЕ

Температура је достигла 33 степена. Булевар Бурдон био је сасвим пуст. Мало ниже канал Сен-Мартен, заграђен двема бранама, подсећао је на траку боје мастила. На средини се љуљушкао брод некаквог дрвета, а на обалама је било наслагано два реда буради..."

Можда, читајући ове Флоберове редове, имате утисак да и сами истражујете предео који се описује. Ваш ум се напрегао и за мање од десет секунди створио савршену слику.

Да бисмо сазнали шта се све догађа у нашем мозгу док читамо, морамо да потражимо помоћ од многих научних дисциплина: офталмологије, педагогије, неурологије, лингвистике, психологије, информатике, кибернетике...

Наше професионалне активности, наш свакодневни живот, слободно време, све се то базира на писаном тексту. Чак и шетња подразумева читање плаката, назива продавница и улица...

Како то мозак разуме

Читање је некада било – занат – редак и цењен. Још су стари Грци и Римљани имали професионалне читаче. Писало се без размака између речи и знакова интерпункције, па су у текстовима могли да се снађу само професионалци. Народ се задовољавао да му други читају. Како и не би? Замислите да вас неко тера да прочитате нешто као: корадинебојисеглади\пајестогараднеопходанзачовека!!!"

Претпоставља се да је тек око хиљадите године нове ере текст постао нешто разумљивији. Кад је 1440. године прорадила прва штампарија, читање више није било привилегија мањине. Сви су, међутим, почели да читају тек у деветнаестом веку, кад је уведено обавезно (често и бесплатно) школовање.

Читање се данас учи слог по слог, баш као и пре хиљаду година. Неки се никада не одвикну од гласног читања, па сви око њих морају да чују шта то има у тексту који је пред њима. Док око просечног читаоца дешифрује отприлике петсто, а око одлично увежбаног читача и хиљаду слова у минуту, они који гласно читају за исто време прочитају свега сто до сто педесет знакова.

Нешто пре 1900. године офталмолог Емил Џавал открио је да се поглед при читању не помера у правој линији већ у скоковима. Око дели сваку линију на шест или седам подједнаких делова. Сваки од њих садржи десетак слова.

Прескок с једног дела на други обави се за 250-хиљадити део секунде. Да бисмо утврдили словну групу, довољна нам је четвртина секунде. Шта се онда ради са дешифрованим словима?

Ништа! Чак их и не гледамо: никада нећемо откривати слово по слово, већ реч као целину. Уместо, рецимо, К–А–Н–А–Л, увек ћемо прочитати једноставно канал. Слово по слово читају се само речи које видимо први пут али непознатих речи има тако мало да је најчешће довољно само првих неколико слова па да већ знамо о коме (или о чему) се ради.

Како мозак разуме оно што читамо? Мрежњача ока моментално препознаје слово јер се састоји од 500 милиона рецепторских ћелија. Ове сићушне јединице путем електричних импулса преносе поруку у мозак, где се налази око 10 милијарди нервних ћелија – неурона. Мозак муњевитом брзином бележи слова у групама од три или четири које дуго остају у меморији.

Два нивоа памћења

Велики број скупљених информација омогућује да наслутимо или погодимо, крај реченице док читамо почетак. Читати значи упоређивати нове појмове са онима из меморије.

О начину на који функционише памћење не знамо много. Разликујемо два нивоа памћења. Први је оно што називамо краткотрајним сећањем. За двадесет секунди читања, на пример, нисмо у стању да запамтимо више од петнаестак речи па нам се понекад догоди да заборавимо почетак реченице пре него што стигнемо до њеног краја, нарочито ако смо у међувремену морали да окренемо страницу.

У меморији се чува само основни смисао онога што смо прочитали, али довољан је и најмањи подстицај па да се сетимо сваког детаља онога што смо сматрали давно заборављеним. Пошто писани текст код читаоца активира и најмањи део ума, неки научници тврде да од њега прави не „потрошача", већ „произвођача".

Садржај реченице често је много сиромашнији него што ми то видимо. Тако, на пример, реченица „Орао се обрушио на човека" изазива у нама слику велике птице која напада човека а он је подигао руке како би се заштитио, иако се то у реченици нигде не каже. Ова способност за откривање суштине значења за сада не може да се објасни. Читаоци који имају најбогатије визије, у стању су да највише запамте.

Без лица и гласа

Статистичка истраживања су показала да они који читају брже, запамте мање него они који то чине спорије, што није правило. Балзак је био познат по томе што је веома брзо читао, а познати француски писац, новинар и научник Жак Бержер за мање од пола сата прочита књигу од двеста страна. После је у стању да преприча све детаље прочитаног текста. Амерички председник Џон Кенеди својевремено је од својих сарадника захтевао да овладају брзим читањем, а сам је проучавао досијеа невероватном брзином.

Постоје технике које омогућавају да знатно развијемо своје читалачке способности, али ни Балзак ни Кенеди нису их користили.

Људи читају много брже него што говоре. Док спикер на телевизији изговори девет хиљада речи за један час, просечни читалац прочита чак двадесет осам хиљада. Не треба се, дакле, чудити што за пола сата телевизијског дневника можемо да прочитамо и три новинска ступца. Тиме и објашњавамо како радио, телевизија и биоскоп још увек нису потиснули писани текст.

Новине никада нису биле пуније вести него откако се користи телевизија.

Једна професорка у гимназији приметила је да сви ученици који јој препричају неку телевизијску емисију чине то на исти начин, употребљавају чак и исте речи. Књигу, напротив још нико није доживео на исти начин. Писац нема ни лице ни глас којим би могао да шармира читаоца. Онај ко пише може да нас увери у нешто само снагом чињеница, лепим речима, стилом, док лице на телевизији користи сцену, шминку и слична помагала.

Појава штампарије омогућила је човеку да побегне од тираније говорне речи и развије сопствени суд и осећај за лепо и добро. Све активности савременог духа резултат су тих привилегија.

Најбољи пример за значај литературе представља један француски гимназијалац који је 1983. године добио прву награду на међународном избору за најбољи писани састав. „Чудо од детета или геније?", питали су се новинари.

„Ни једно ни друго. То може свако. Треба само пуно читати..." одговорио је он.

Приредио М. П. Поповић

Илустровао: Брана Јовановић

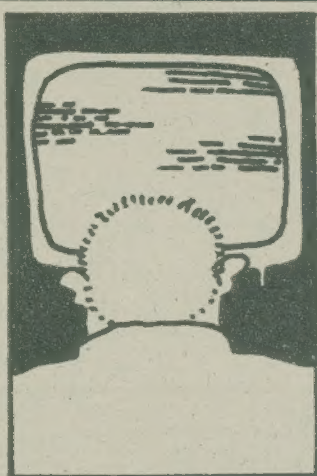

КОСМОНАУТ МИС БЕЈКЕР

У Центру за космичка истраживања и ракетне моторе у америчком граду Хантсвилу, држава Алабама, недавно је свечано прослављен рођендан „мис Бејкер". Реч је о двадесетчетворогодишњој мајмуници која има и те какве заслуге за науку: 28. маја 1959. године она је у капсули ракете „Јупитер" прелетела три хиљаде километара. Космичко путовање изгледа да је веома пријало „мис Бејкер". Наиме, просечно мајмуни њеног рода живе само 10–15 година. Мерено људским веком госпођици је сада близу сто година. ■

НАЈДРАЖЕ СТВАРИ

„Ако бисте дошли у ситуацију да се ограничите на један једини предмет из свакодневне употребе, шта бисте изабрали?" – тако је гласило једно од питања из анкете коју је у Јапану спровео Институт за испитивање јавног мнења. Одговарали су представници оба пола старији од петнаест година и – запрепастили стручњаке својим избором. Показало се да модеран Јапанац изнад свега воли да се обавести и забави: 37 одсто испитаника одлучило се за телевизор, 20 одсто за новине, па тек онда долазе телефон, разни електрични апарати и, најзад, аутомобил. ■

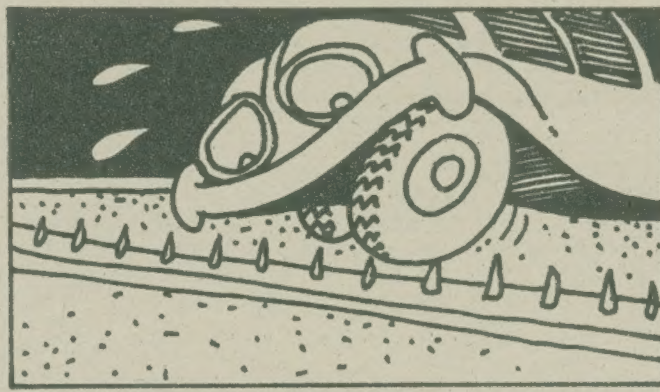
ПИТАЊЕ НАДМОРСКЕ ВИСИНЕ

У неку руку, главни град Боливије Ла Паз има најбољу противпожарну заштиту на свету. У престоници куће горе изузетно ретко. Ватрогасци су одлични? Може бити и да јесу, али то с њима нема много везе. На 3.660 метара надморске висине кисеоника има тако мало да се пожари тешко разбуктавају. ■

РЕШЕЊЕ ЗА СВА ВРЕМЕНА

Возачи широм света, не само да често не поштују саобраћајне знаке, већ се и догађа и да се не осврћу на упозорења која треба да им осигурају безбедност. У Италији која је иначе позната по ауто-индустрији, оштрим возачима у великим саобраћајним гужвама, овај проблем је већ врста болести. И то хроничне. Да би завеле ред власти су се послужиле сасвим конкретним средством. Иза сваке забране или у случају блокаде праваца, нарочито на ауто-путевима, постављају се широм пута, специјалне траке са ексерима који претећи штрче и веома успешно извршавају улогу која им је намењена. ■

ЛЕДИ СТАВЉА ГЊАВАТОРА НА ЛЕД

Један од гостију на пријему код виконтесе леди Ненси Астор, прве жене која је постала члан британског Доњег дома, стигао је сувише рано, остао претерано дуго и, уз то, био неописиво досадан. Када је, најзад, пошао, дао је до знања домаћици да би радо поново дошао.

Леди Астор, која је била једна одлучна дама, љубазно му је одговорила:

– Бићу очарана да вас опет видим у свом дому, али када будете имали мање слободног времена. ■

КУТИЈА ПУНА ЗДРАВЉА

Французи су нашли још један начин како да од туриста узму новац. Продају им песак са плаже у Нормандији на којој су се искрцале савезничке трупе у току другог светског рата. Даље, продају у флашицама ваздух с Монмартра, чувене париске четврти...

Угледајући се на ове примере Американци однедавно продају у картонским кутијицама по два три ситушна облутка. Нису то обични каменчићи, таман посла. Извађени су из реке Сускехане у коју су током 1979. године, избачени отпаци из нуклеарне станице у Харизбургу у америчкој држави Пенсилванији. Тврди се да су ови каменчићи таман толико радиоактивни да нису опасни по здравље. Напротив, неки тврде да они имају „чудесну исцелитељску моћ". Вероватно ће бити људи који ће и у ово чудо из кутије и поверовати. ■

ГОВОРИТЕ ЛИ СУМЕРСКИ?

На универзитету у Пенсилванији језички зналци припремају обиман пројект – речник сумерског, једног од најстаријих писаних језика. Овај антички народ непознатог порекла у четвртом и трећем миленијуму пре наше ере развио је веома високу културу. Створио је клинасто писмо које је до данас сачувано на глиненим плочицама.

Речник који је у припреми, кажу његови ствараоци, биће издат у 17 томова! Ако сте помислили да ћете коначно моћи да прочитате прву познату верзију приче о Нојевом ковчегу, разочараћемо вас – сумерски речник биће завршен тек 2010. године. ■

СВАДБА У МУШКОМ СЕЛУ

Марјано Лосте из села Плана на северу Пиринеја постао је најсрећнији човек у селу јер се недавно венчао с Маријом Ангелес Педренром. Свадба је трајала данима а на весељу су се нашли сви момци из села који су додуше помало завидели Марјану... Наздрављало се из специјалних чаша „parron", а младенци и сватови разишли су се надајући се да ће Маријаниним стопама кренути и друге шпанске девојке.

Село Плано постало је чувено по томе што је остало без иједне девојке. Момци забринути за потомство понудили су венчани прстен свим девојкама Шпаније. ■

РАЗЛИКА

Из „Санди Тајмса" преписујемо тумачење разлике између оптимисте и песимисте.

Оптимист уговара састанак испод сата, а песимист испод календара. ■

Илустровао Зоран Јовановић

ВЕЛИКЕ РАТНЕ НЕСРЕЋЕ

УКЛЕТА КРСТАРИЦА

Са јапанске подморнице угледали су силуету брода. Посада „Индијанаполиса", то, на жалост, није могла да зна. Нису имали сонар. Ослањали су се само на радарско осматрање. Капетану ове америчке тешке крстарице наређено је да води брод у цик-цак да не би постао лака мета јапанским торпедима. Пошто је ноћ била облачна, капетан Чарлс Меквејн се није придржавао наредбе. Мислио је – неће их видети.

„Индијанаполис" је пловио од Гуама, једног од Маријанских острва у Тихом океану, ка заливу Лејте у Филипинском мору. Била је недеља, 29. јул 1945.

Ова тешка крстарица означена са ЦА-35 била је оштећена у борби за Окинаву у марту 1945. Инвазија на ово острво представљала је последњи корак на савезничком путу ка Јапану. После оправки, у луци Сан Франциска, „Индијанаполис" је средином јула кренула на тајни задатак ка острву Тиниан, такође у склопу Маријанских острва.

Морнари су шушкали о тајанственом товару. Наводно њихов брод преноси тајно оружје. У ствари, тешка крстарица је носила уранијумско језгро које ће касније послужити за атомску бомбу бачену на Хирошиму. Очигледно, морнари се нису много преварили у својим претпоставкама.

Задатак је обављен. После тога, предстојао им је пут до залива Лејте. Капетан Чарлс Меквеј јавио је адмиралу Мекормику: „Индијанаполис" стиже у Лејте 31. јула. Везе су биле слабе. Мекормик је вест примио, али је није разумео. И управитељ луке у Лејту био је обавештен да долази крстарица. Али, њему су трговачки бродови били пречи и он је на то једноставно заборавио. Тако практично нико није ни очекивао „Индијанаполис". Крстарица је пловила препуштена сама себи.

ОСАМСТО МОРНАРА ЧЕКАЛО ЈЕ ПОМОЋ НА ПУЧИНИ. ТЕК ПОСЛЕ ПЕТ ДАНА СЛУЧАЈНО СУ ОТКРИВЕНИ. ЗА МНОГЕ ЈЕ БИЛО – ПРЕКАСНО

СОС није послат

Сведок трагедије, морнар Дон Мекол, спавао је кад је први торпедо погодио брод. Ни он а ни остали чланови посаде нису знали шта се догађа. Прва експлозија, па друга. Летело је на све стране. Избио је пожар. Морнари још буновни од сна грабили су појасеве за спасавање и скакали у море.

Вода је несметано продирала у брод. Крстарици није било помоћи. Тешко оштећена, убрзо је потонула односећи на дно триста морнара. Било је укупно 1199 чланова посаде.

Осамсто морнара није било свесно шта их тек чека.

Дон Мекол је био само један од неколико стотина беспомоћних који су се једва одржавали на површини Филипинског мора. Надали су се да је ипак неко упутио сигнал СОС. Како је време пролазило постајало им је јасно да нико не зна за њихову несрећу.

Било је много рањених, неки нису стигли да уграбе појас за спасавање, други су, затечени на спавању, били и без одела. А слана вода разједала је сваку и најмању посекотину.

До понедељка ујутру већ су многи подлегли ранама.

Сведок поморске несреће – дон Мекол.

– Био је језив призор гледати у другаре којима не можеш да помогнеш – сећа се Дон Мекол. – Сурово звучи, али сам морао да водим рачуна искључиво о себи. У таквим тешким тренуцима, кад су сви малтене обезглављени, препоручљиво је држати се што даље од људи који су полако лудели и у својој беспомоћности били спремни на све. Батргали су се, хватали један за другог и заједно одлазили у смрт.

– Колико је било тешко издржати толике сате у мору, толико нас је мучило и јулско сунце које је пржило. Да нисам имао појас који сам скинуо с неког мртвог друга и покрио главу, не верујем да бих преживео.

Касно тог поподнева прелетео је први амерички бомбардер. За њим читаве ескадриле. Људи су махали, ударали рукама по води, викали као да пилоти могу да их чују. Безуспешно. Авиони су летели на великој висини.

Није било хране. Све више су жеднели. А воде за пиће – ни кап. Појединци су излудели. Свашта им се причињавало. Пили су морску воду. Тако су многи изгубили живот. Причали су о хладним изворима који су ту негде, покрај њих.

Дон Мекол се сећа да се некима привиђао сладолед па су се наливали смртоносном сланом течношћу. Чак су и ронили тражећи спас у „Индијанаполису". Веровали су да је ту одмах испод њих. А на броду је било пића, хране, тамо их је чекала сигурност.

Сами су себе убијали

У уторак увече морнари су једни друге уверавали да им се приближавају Јапанци. У том језивом страху, нападали су се међусобно и давили.

А онда је на њих налетело јато ајкула. Дон Мекол их је у почетку одгуривао рукама, ударао унезверено. То су у паници чинили и његови изнемогли другови. Убрзо је схватио да може да се спасе ако се потпуно умири. Крволочне рибе га више нису нападале. Имале су друге жртве.

Тек после три и по дана, 2. августа око једанаест сати били су откривени и то сасвим случајно. Пилот Вилбур Гвин, који је патролирао над Филипинским морем, спазио је велику нафтну мрљу. Није могао да верује – да ли он то добро види, да ли су то заиста људи тамо, доле? Сто, двеста, триста дављеника!

Одмах је обавестио лучке власти. Провели су већ деведесет сати у мору кад је коначно стигла помоћ. Од осамсто људи било је још само триста осамнаест живих. Још двојица су касније подлегла у болници.

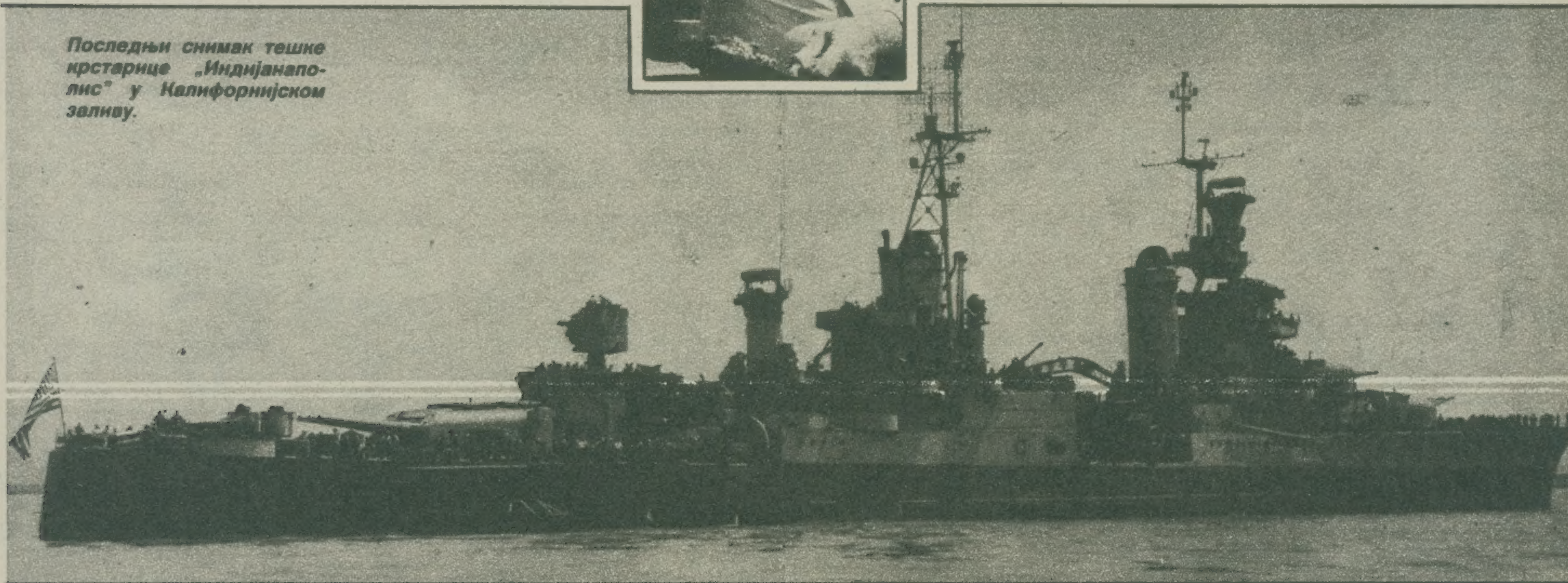
То је досад највећа трагедија неког америчког ратног брода на отвореном мору.

Капетан Чарлс Меквеј је осуђен. Није се придржавао наредбе и уместо да води брод у цик-цак он је на своју руку командовао да се држи правац.

На „Индијанаполис" је испаљено пет торпеда. Најмање два су погодила циљ.

А шта с преживелима? На годишњицу трагедије обавезно се састану. Били су заједно и овог јула. Где друго него у Индијанаполису у држави Индијани. Најмлађи међу њима сада су у касним педесетим годинама. Кад причају о несрећи, као Дон Мекол који сада ради као зидар, пођу им сузе.

ВЕС

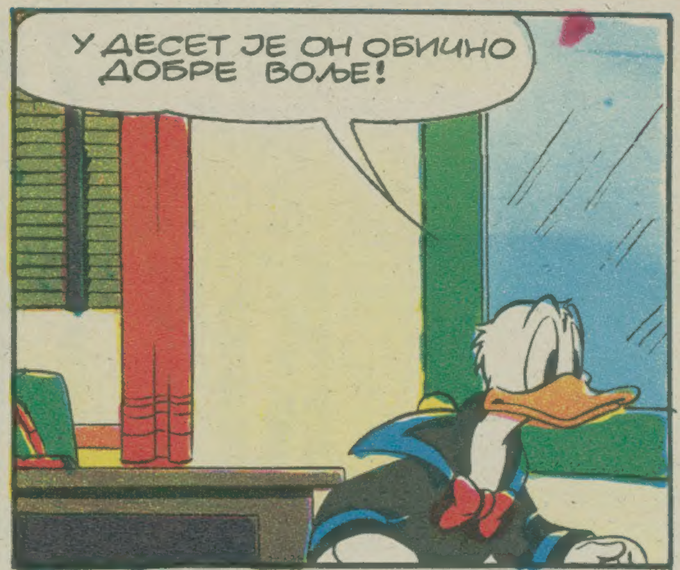

Последњи снимак тешке крстарице „Индијанаполис" у Калифорнијском заливу.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

За читање наглас

АРТ БУХВАЛД

ЗАПОСЛЕЊЕ

„Помоћнику директора за развој
Глаксвил Динамикс,
Глаксвил Калифорнија

Поштовани господине,

Обраћам вам се у вези са запослењем код ваше фирме. Дипломирао сам на УСЦ-у с одличним оценама и докторирао из физике на Калифорнијском технолошком факултету.

На досадашњем радном месту руководио сам одељењем за истраживање и развој у Хемијској компанији Харингтон. Радили смо на истраживању термонуклеарних горива, рефракције ласерског зрачења, процеса унутар молекула водоника и компјутерске анализе тешке воде.

Више проналазака до којих смо дошли истраживачким радом нашло је комерцијалну примену, а једно откриће на пољу линеарне хидраулике сада користе све нафтне компаније у земљи.

Сторнирање наруџбина за потребе народне одбране присилило је Компанију Харингтон да затвори своје одељење за истраживање и развој. Та ми околност омогућава да сместа ступим на нову дужност.

У нади да ћете ми убрзо одговорити, остајем

Искрено ваш
Едвард Касе"

„Драги Господине Касе ,

Са жаљењем вас морамо обавестити да немамо слободног радног места за човека с тако високим квалификацијама какве су ваше. Бит ствари је у томе да вас сматрамо „превише квалификованим" за било које од места која бисмо вам могли да понудимо у нашој организацији. Захваљујемо вам што сте мислили на нас, а ако у будућности искрсне нешто, сигурно ћемо вам се обратити.

С поштовањем,
Мериман Хасенбалд
помоћник председника за управне послове"

„Директору персоналног одсека
Цесел Интернешл Системс
Крукат, Мичиген

Поштовани господине,

Јављам се са жељом да се запослим у вашој компанији на неком од радних места које захтевају одређену стручност. Завршио сам факултет и помало се бавио истраживачким и пословима развоја. Одељење у којем сам радио дало је неколико идеја, које су фирми донеле знатан приход. Спреман сам да почнем да радим за минималну плату док не покажем колико вредим.

Искрено ваш
Едвард Касе"

„Драги господине Касе,

Захваљујемо на вашем писму од 15. овог месеца. На жалост, тренутно немамо слободних радних места за која је потребна факултетска диплома. Искрено говорећи, сви ми овде сматрамо да сте превише квалификовани, а ваше радно искуство показује да бисте били много задовољнији у фирми која може у потпуности да искористи ваше способности.

Захваљујемо вам што сте мислили на нас.

Харди Лендсдаун
Персонални одсек"

„Ономе ко је главни
Компанија Гејс и Ватерман
Зигфрид, Илиноис

Драги Госпон,

Хтео бих да се запослим код ваше фирме. Могу да радим све што треба. Ви само реците а Касе ће то урадити. Немам никакве школе и никад нисам радио али сам снажан и у добром здрављу и одлично се слажем с друговима. Могу да почнем да радим одма јер ми треба лова. Пишите кад треба да се јавим.

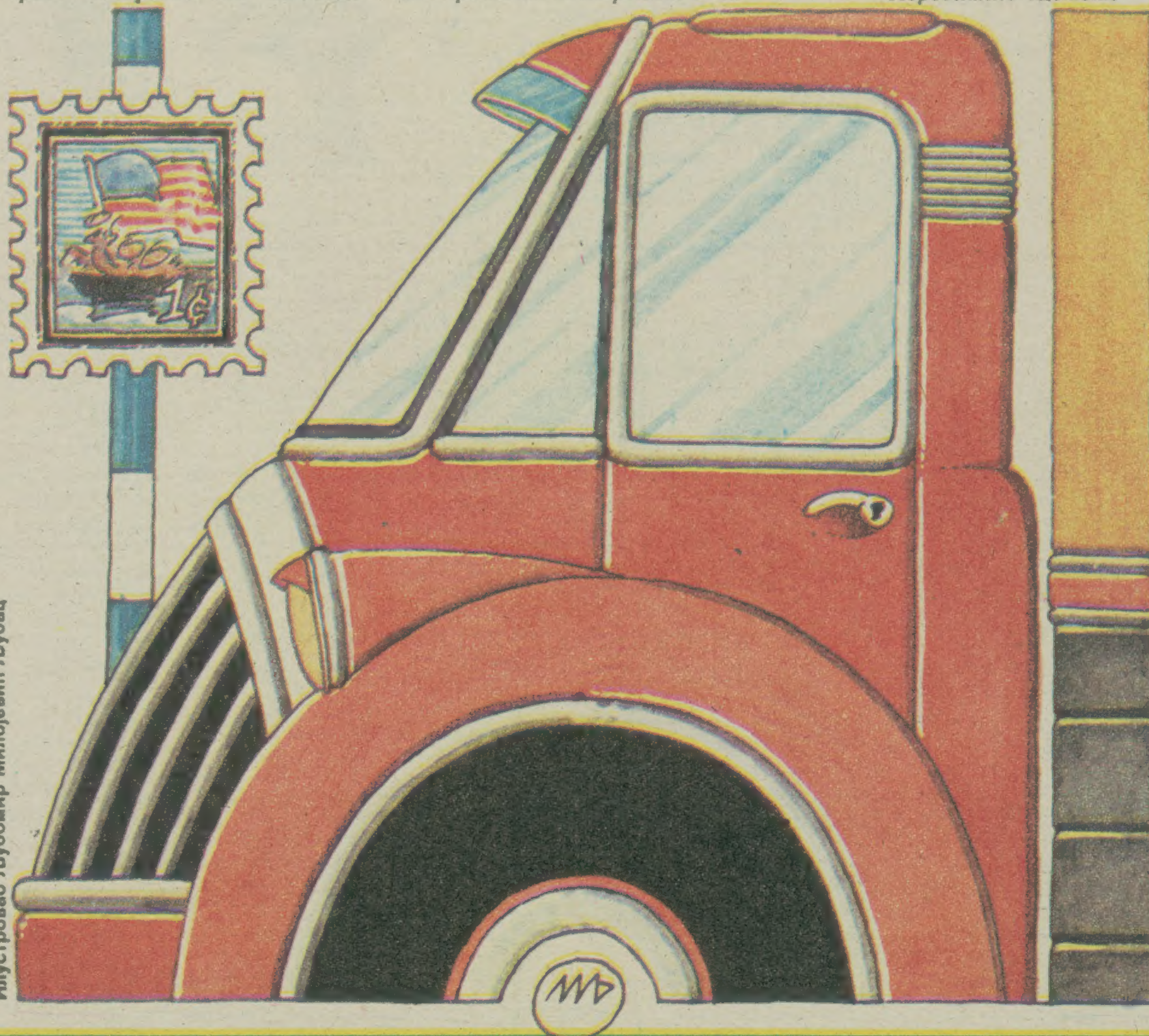
Здраво!
Едвард Касе"

„Драги господине Касе,

Ви сте човек каквог смо тражили.

Потребан нам је возач камиона, и ваше нам квалификације у потпуности одговарају. У понедељак можете да ступите на посао у нашој фабрици у Венсмистеру. Добро дошли у колектив.

Карсон Питерс
Персонално одељење"

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

КАД СИ БЕСПОМОЋАН, ТЕЛЕФОНИРАЈ

ЦЕЗАР ПРЕТИ КЛЕОПАТРИ

АКО НЕШТО НЕ ЗНАШ, САМО ОКРЕНИ БРОЈ 981

– Београд 981 – чује се глас с ону страну жице.

– Реците ми, молим вас, кад је бачена атомска бомба на Хирошиму, односно Нагасаки? – иде глас с ову страну.

– Сачекајте мало – опет ће невидљив глас. – Атомска бомба је бачена на Хирошиму 6. августа, тачно у 8,15 ч, на Нагаски три дана доцније, 9. августа 1945...

Звоњава траје.

Звони ли звони. Како онима тамо не досади?

– Београд 981. (Назад.)

– Како да градским аутобусом најбрже стигнем са Новог Београда, од „Фонтане", до базена на Бањици?

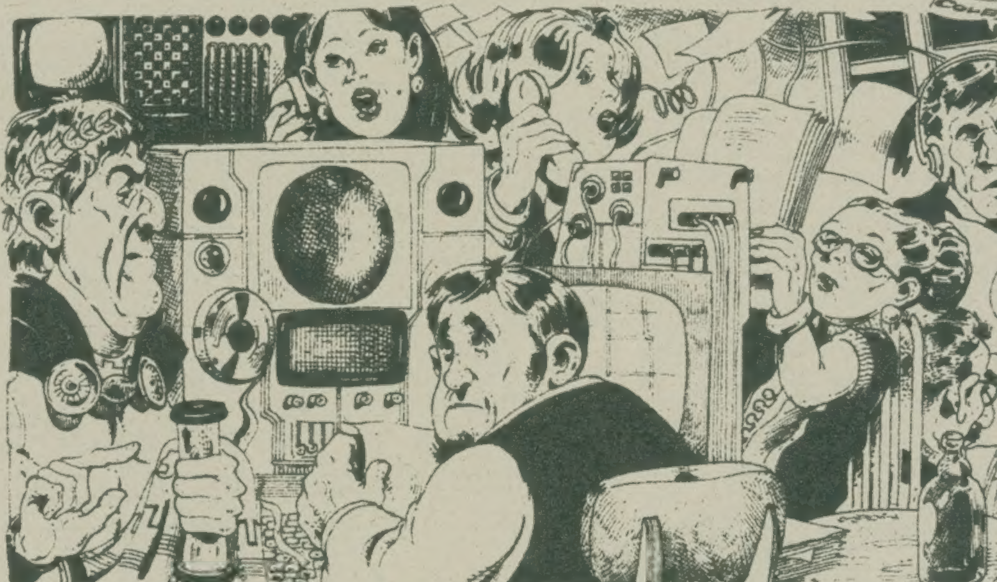
– Уђите у аутобус на линији 18, њим до Аутокоманде. Ту пређите на 47 и сиђите на трећој станици...

Ко се то, крцат свезнањем, јавља кад год, у било које доба дана и ноћи, човек окрене број 981? И откуд толики капитал у банци података чији сеф отвара једноставна троцифрена бројка? Забавник је отишао с ону страну жице, да чује и види.

Муке с ранораниоцима

Катићева улица. Високо здање, бројеви 14-16. Главни телефон Београда. У њему месни птт-саобраћај. И бројеви које 400 хиљада телефонских претплатника главног града могу да окрену да би добили жељену информацију. На 988 следи обавештење о бројевима телефонских претплатника, 982 извештава о биоскопском репертоару, на 983 заинтересовани могу да чују метеоролошки извештај и прогнозу времена за Београд и околину, спортско-енциклопедијска обавештења добијају се кад се окрене 9841, извештаје лото-а и Спортске прогнозе даје 907. Однедавно, тачније од 4. јула, број 989 даје последње вести са Танјуговог телекса.

У хали величине рукометног игралишта педесетак људи. Права банка података. Међу њима и тзв. служба 981, описно: разна обавештења. Испред њих компјутери са тастатуром, гомиле књига и свезака. Уместо звоњаве, засветлела је лампа. У микрофон иде глас:

Илустровао Димитрије Костић

– Сачекајте... да погледам. Елвис Присли је за живота продао 150 милиона плоча, играо у 32 филма... Молим.

Какве све обавештења човек може да добије ако окрене број 981? Говори Влада Маравић, шеф:

– Неке границе, односно правилника немамо. Дајемо сва обавештења која знамо, њих није мало. А ако не знамо, упућујемо наше претплатнике на оне који знају. Претплаћени смо, иначе, на све наше енциклопедије и лексиконе, а користимо често и искуство наших радника..

Највише муке, одавно, задају им захтеви за буђење. Деси се да се увече сјати 10 хиљада захтева, и то по правилу после тв-програма. Мука је примити све, још већа кад њих 3 хиљаде жели да се пробуди тачно у 6 ч. Како да неколико телефонисткиња окрене толико бројева тачно у минут? Зато се дозвољава да буђење буде до 10 минута пре или после. Малу предност имају они са својим картоном, односно они који су месец дана унапред резервисали буђење. Довољно је само позвати 981 и рећи им да желиш да те сваког дана буде у, на пример, 5 изјутра.

– Молим вас, имам број у Диселдорфу, али не знам излаз из Југославије, позивни број за СР Немачку, и област... – чује се невидљив, молећив глас.

Запршка за сарму

Једно од „разних обавештења" одмах следи, као и сва друга о птт-услугама. Пред нову годину јављају се многи који имају телефон пријатеља, не знају адресу а хтели би да пошаљу честитку. Довољно је само упитати компјутер и честитка ће стићи куд је наумила. Програм радио и тв-станица углавном се саопштава са исечака из дневних листова. Као и курсна листа, мада се у последње време све чешће користи терминал повезан с неком банком.

– Јављам се на шифру „Цезар" – опет ће један од 700 гласова колико у просеку, за седам сати рада, чује радник са 981. – Нема поруке?! Још боље. Запишите моју: Дођох, видех закључана врата, тешко теби Клеопатра...

Овакве и сличне поруке спадају у „телефон-рестант". Уведен пре двадесетак година. Због околности да мало света за то зна, још нема много корисника. А ствар је једноставна, могу је користити и они који немају телефон, ту је говорница. Два пријатеља (пријатељице) не знају где ће бити у одређено време а важно им је да се чују. Смисле заједничку шифру не дужу од две речи. Онда један/једна од њих позове 981 и остави поруку под том шифром. Затим се други/друга јавља, каже шифру и сазнаје поруку. Порука не сме бити дужа од десет речи, а сваки позив је један телефонски импулс, односно 2,40 динара. Тајност загарантована. Шифра се, ако се не продужи, држи 24 часа. Двоје младих, очигледно заљубљених, тако су се, под шифром „Црвени петао" ослушкивали пуних пет година.

Колико смо се само пута љутили на шалтерске службе кад је ваљало извадити личну карту, пасош. Прво мораш да одеш да видиш шта ти је потребно, онда то набављаш и тако у бескрај. Довољно је, међутим, само окренути 981 и они ће ти саопштити шта ти је, на пример, неопходно да замениш пасош, продужиш возачку дозволу. Кад хоћеш неком да се жалиш на нешто, да покушаш да оствариш своја права, 981 упућује. Цена: један телефонски импулс – 2,40 динара.

У енциклопедијама разуме се, нема много чега а и многе су застареле. Надопуњује их Перица Вујачић, самостални радник на сређивању и прикупљању података. Поред њега три свеске, на њима исписано „Свезнање". У њима гомила података, што исписаних руком, што с исечцима из штампе.

– Сналазим се на разне начине – каже. – Сваки податак за који мислим да ће нам добродоћи бележим. Некад неки чујем и од оних који нас нешто питају... Мислим да је овај посао важно волети...

Ако одмах не добијете 981, нема разлога за претерану љутњу. С ону страну жице седи особа са слушалицом, микрофоном, тастатуром и компјутером испред себе. Поред ње три телефонска прикључка. Док на једном даје „разна обавештења", друга два морају да буду стрпљива, доћи ће и они на ред. Јер, ради се по учинку, сваки позив и одговор се бележе. Просек за једно обавештење је 30 секунди, дневно их има око 10-11 хиљада, само у јуну 360 хиљада.

– Београд 981 – јавља се један од 6 гласова са једног од 18 прикључака. – Како запржити сарму?... Чекајте да питамо колегиницу, она је боља домаћица... Није страшно, многима су жене на одмору...

Петар Милатовић

ДА ТЕ ПИТАМ..

Док у свету за сваку врсту обавештења, углавном, постоје посебни бројеви телефона – од Хамбурга где снимљена бајка успављује децу до Њујорка где човек може да окрене број и добије податак шта је национално јело у индијској држави Пенџаб – Београд 981 одговара на свакојака питања. Колико може.

Овде смо издвојили пет питања која су насмејала и раднике на 981, свикле на немогуће питалице:

1. Пошто је температура у граду?

2. Јесу ли то формације?

3. Је ли истина да Американци наш JAT преводе и као зезање с временом (J(oke) A(bout) T(ime).

4. Пас лаје, мачка мјауче, а шта ради лисица?

5. Где оде светло кад се угаси?

УСТА ПУНА БРАШНА

Сумње се утврђују на разне начине. Овог пута имаћете прилику да видите како кривци могу да се ухвате и помоћу брашна, уз то приказујемо и причу о човеку кога је волео народ. Звао се Робин Худ, зна народ кога воли, није народ луд...

ПРИЗНАЈЕТЕ ЛИ КРИВИЦУ ИЛИ НЕ

Да ли сте већ приметили да вам се уста суше кад сте узнемирени. Та појава служила је у средњем веку за утврђивање нечије кривице. Осумњиченима је наређивано да напуне уста брашном.

Они који су били криви били су и узнемирени, па се претпостав ља-

ло да ће им уста бити сува па неће моћи да прогутају брашно. Они који су били невини нису имали разлога ни да буду узнемирени, (у теорији!) па су њихове жлезде лучиле довољно пљувачке и брашно су гутали с лакоћом!

УПОЗНАЈТЕ РОБИНА ХУДА

Легенда о Робину Худу створена је у 18. веку. О њему су причане приче и испеване песме, али је увек било историчара који су сумњали да је икад стварно постојао одметник по имену Робин Худ, из Шервудске шуме. Додуше, овај јунак, каквим га ми данас знамо много више дугује машти писаца, филмских и телевизијских сценариста, него историјским изворима.

Ипак, већина историчара сматра да је Робин Худ заправо рођен у Нотингемширу, у Енглеској, око 1160. године, а да му је право име било Роберт Фиц-ут. Ерл од Хантингдона. Али по другим познаваоцима позивају се на аутентичне историјске документе, и тврде да је човек по имену Робин Худ рођен 1290. г. као син шумара, да је оженио девојку Матилду и да је отишао да живи на поседу Ерла од Ланкастера. Ерл од Ланкастера је ковао заверу против Краља и тражио од својих поданика да му пруже подршку. Исти Робин је то и учинио – али завера је откривена, Ерл погубљен, па је тако и Робин нашао уточиште у шуми. Легенда о потлаченом над потлаченима, оном који пљачка богате да би хранио сиромашне, је рођена.

Да ли је Робинов верни пратилац Мали Џон (Литл Џон) заиста постојао не зна се тачно, али нека предања кажу да је умро у Хатерсејџу у Дербиширу. Када му је гроб отворен 1784, у њему су нађене кости које су припадале човеку изузетне висине.

Један запис из 15. века говори о томе како је Робин Худ једном препао краља Едварда II и тражио од њега новац. Краљ је био прерушен у калуђера и зато га Робин није препознао али када му је краљ показао краљевско знамење Робин је позвао своје људе да падну на колена и изразе своју верност краљу. Тада су сви сели за шумску трпезу и гостили се срнетином. Она је наравно била незаконито уловљена у шуми која је припадала краљу. Касније, краљ је и обећао опроштај одметницима под условом да прихвате службу на његовом двору.

Да је ово истинит догађај говоре документи у којима је записано да је краљ Едвард заиста боравио у Нотингему у новембру 1323, и да се у списку његових потчињених, из 1324, налази и име Робин Худ. Не зна се тачно како је и када Робин Худ умро. Његов краљ вероватно није био онако романтичан каквим га описује ле-

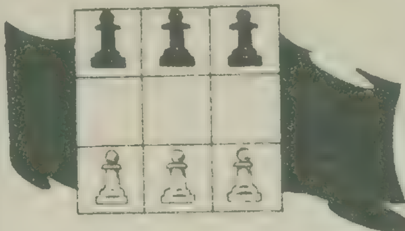

генда. По предању он је умро око 1346. године у манастиру Кирклис, и неговала га је његова рођака, игуманија манастира. На самртној постељи, Робин је успео да дуне у свој фамозни ловачки рог, и позове верног другара Малог Џона на опроштај... Робин је затим одапео стрелу са прозора своје собе и затражио да га сахране на месту где стрела буде пала...

Ни холивудски сценаристи нису могли да смисле бољи крај! Међутим, каква-било да је истина, место за које се сматра да је гроб Робина Худа може да се види и данас!

ИГРАЈТЕ СЕ ПИОНА

Ову игру можете да играте уколико сте изгубили већи број фигура вашег шаха, али још имате шест пиона. Игра се на табли од три пута три квадрата, с три пиона са сваке стране, као што је показано на нашем цртежу. Само две врсте кретања су дозвољене.

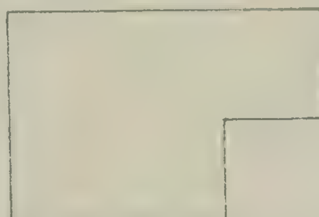
(1) Пион може да напредује за по један квадрат, ако је квадрат празан.
(2) Пион може да поједе другог пиона крећући се дијагонално за један квадрат и уколико на том квадрату стоји непријатељски пион. У игри се побеђује у ова три случаја:
(1) Ако пион дође до супротног краја.
(2) Ако поједеш све непријатељске пионе.
(3) Ако заузмеш позицију да непријатељ не може да се макне.

Играчи чине наизменичне потезе, као у шаху. За разлику од „Икса и окса" овде је немогућ реми. Остављамо вам да закључите да ли играч који је први на потезу има предност.

ПИТАМО ДАНАС – ОДГОВАРАМО У ПЕТАК

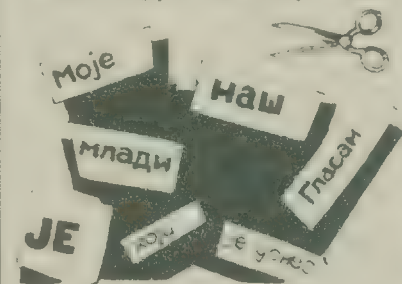
Колико је вас помислило да ће посуда са глистама до пола да се напуни после 30 мин.? Прави одговор је, наравно, у 59. минуту. Ако се број глиста дуплира сваког минута, а посуда је била пуна у шездесетом минуту, мора да је била до пола пуна, већ један минут раније!

А сада, припремите парче папира, оловку и маказе. Нацртајте овај облик на папиру и изрежите га. Затим, са само два права реза поделите облик на два дела, али тако да кад их правилно уклопите добијете квадрат.

ИГРАЈТЕ СЕ „КУТИЈЕ С РЕЧИМА"

Да бисте направили ову игру потребно вам је око педесетак речи које можете изрезати из новина и залепити их на парчиће картона. Када сте то урадили, ставите их с лицем надоле у кутију. На почетку игре сваки играч узима по шест картона. Први играч сада стави на сто једну реч којом почиње реченицу. Један за другим играчи стављају по реч да би направили реченицу. (Реченица је довршена кад ниједан играч више не може да дода ниједну реч а да реченица има смисао.) Ако играч нема реч која се уклапа у реченицу, има право да узме нови картон из кутије, чиме губи право потеза до следећег круга. Сваки пут кад иг-

рач доврши реченицу то му се рачуна у поен. Први играч који скупи 10 поена добија игру. Друга верзија ове игре је да игру добија онај ко први потроши све своје картоне...

Напомена: Ако неко од играча сматра да нова реч коју је ставио претходни играч не може да се уклопи, може да затражи од играча који је ставио да каже реченицу коју је имао у виду и тако одбрани своју реч. Ако он то и учини уз одобравање већине играча, реч остаје. Ако не наиђе на одобравање, мора реч да повуче, и изгуби овај потез.

РЕКЛИ СУ .... О САВЕСТИ

ЏОРЏ ВАШИНГТОН:
Ради на томе да у својим недрима сачуваш жив онај пламичак небеске ватре који се назива савест.
ВИКТОР ИГО:
Савест је скривено место где се чувају идеје којих се стидимо, бојно поље наших страсти.
ЖАН ЖАК РУСО:
Савест је најбољи расудитељ
КИНЕСКА ПОСЛОВИЦА:
Добра савест скупо кошта.
ОСКАР ВАЈЛД:
Савест и кукавичлук су у ствари исте ствари. Савест је име иза којег стоји фирма.

Мила и Тимоти Бајфорд

Илустровао Димитрије Костић

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

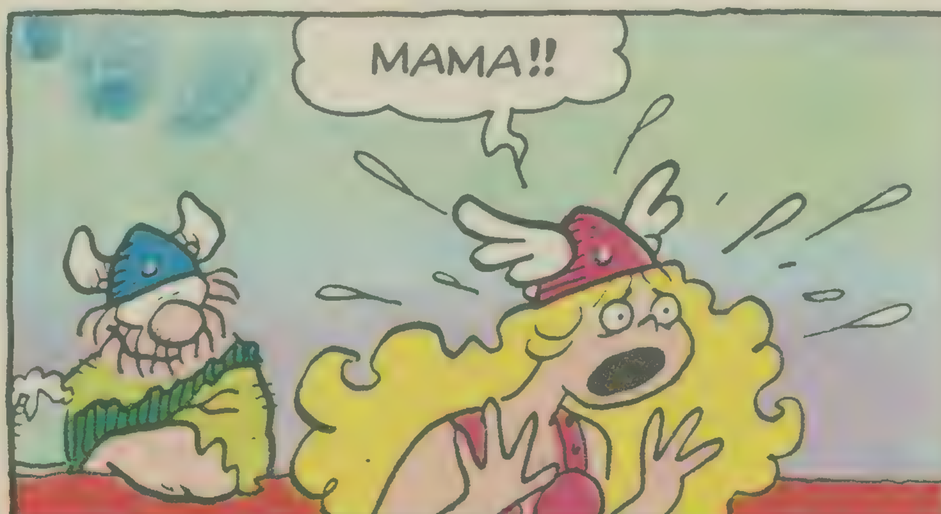

ОДБАЦИ ЛАСЕР, ПУСТИ ВОДУ

МЛАЗ НЕСЛУЋЕНЕ СНАГЕ

Колач и млаз: употреба у домаћинству

Ни најтврђа легура не може да одоли млазу који је под притиском од 55 хиљада атмосфера. Постиже се уз помоћ акумулатора, појачивача, пумпе за уље и електромотора:

ПРОПУШТЕНА КРОЗ МАЛИ ОТВОР БРЗИНОМ ТРИПУТ ВЕЋОМ ОД ЗВУКА И ПОД ОГРОМНИМ ПРИТИСКОМ, ТЕЧНОСТ ПОЗНАТА КАО H_2O ПОСТАЈЕ НАЈБОЉЕ СЕЧИВО ЗА КОЈЕ СЕ ЗНА

У једном јужноафричком руднику злата, неколико стотина метара под земљом, уз помоћ нове ручне алатке, рудари с лакоћом одваљују комаде веома чврсте кварцне стене; на пучини око Њуфаундленда једна компанија за производњу нафте опремила је сличним средством екипу задужену за разбијање ледника који ометају редован водени саобраћај; у једној болници у канадском главном граду Отави лекари се служе сличним минијатурним апаратом. Али да би извели неке деликатне хируршке захвате на костима...

У свим овим случајевима инструмент о којем је реч није ништа друго до млаз воде. Откривено је, наиме, да вода ако се избацује под притиском кроз узани отвор и брзином која је три пута већа од брзине звука, може да сече безброј различитих материјала. Ако се додају састојци који имају особину да нагризају, онда оваквом млазу не може да одоли ни челик.

Замена за динамит

Један од дванаест светских произвођача новог прибора, фирма Конкорд из Онтарија, направила је велики посао својом воденом бушилицом за бетон. Понудили су је Државном истраживачком савету као замену за хидрауличне бушилице којима је требало скинути бетонске подове у готово свим јавним гаражама подигнутим у последњих двадесет година.

Испоставило се да су нове алатке, с пумпом на камиону, веома успешне и далеко мање бучне од већ познатих и несносних бушилица. Воденим млазом читав посао обављен је брже и није било прашине која загорчава живот радницима.

Водени млаз под притиском, као што рекосмо, нашао је примену и у рударству. Успешно замењује досадашње водене топове који раде на принципу ниског притиска. У рукама вештих рудара постаје бушилица која продире и у најтврђу стену. Предност није само у томе што је динамит избачен из употребе, већ и у чињеници да водени млаз не ствара варничења која могу да изазову експлозију запаљивих гасова под земљом.

Водени млаз може да се користи и за исецање азбестних облога за кочнице, без подизања прашине наравно, али и за вешто кројење таласастог материјала, јер на класичан начин једва да може да се избегне крзање ивица. Једна канадска фабрика обуће постигла је на тај начин уштеде чак и до 15 одсто. Захваљујући оваквом млазу сада може да сече и четири слоја материјала – без бојазни да ће кривити, дакле, и без шкарта.

Танушним воденим млазом лепо се секу торте и све друго што се справља у кухињи.

Пошто приликом употребе оваквог млаза вода одмах и хлади хирурзи ортопеди са универзитета у Отави су, експериментима утврдили да се њиме далеко мање оштећују кости него при операцијама изведеним уобичајеним хируршком тестером.

Ово је некад радио челик

Сечење челичних табли са електронским колима

Нафташи одахнули

Воденим млазом се достижу неслућени резултати ако се води додају хемијски елементи који нагризају као, на пример, помешани силицијум и диоксид. Алатка са оваквим својствима за један минут пресеца два и по центиметра супертврдог титанијума. Мекши материјали секу се далеко брже.

Државни истраживачки савет у Канади препоручује водени млаз за разбијање опасних ледених брегова. Експерименти су показали да се тако ради брже а још се постижу и уштеде у гориву. Очекује се такође да водени млаз под притиском послужи и за сечу шума, дасака и уопште за радове у дрвној индустрији.

Нову технологију оберучке су прихватили и произвођачи нафте којима се пружа прилика да под земљом, буше хоризонталне пролазе и тако скраћују уобичајени процес црпљења уз помоћ паре и великог притиска.

Врло је вероватно да ће се воденим млазом сећи чак и папир. Тако је најчистије, а већ је успешно испробан и у електронској индустрији. Тамо као и у авио-индустрији њиме кроје табле са електронским колима. Незамењив је, кажу, за сечење материјала који су ломљиви или трошни јер је познато да ниједна досадашња оштрица у датим случајевима не може да буде толико прецизна.

За танушни, незадрживи и ипак само водени млаз будућност је тек почела.

Приредио: Д. Варагић

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

Ако желите да проверите своје опште знање, покушајте да одговорите на наша питања. Само један од одговора је тачан. Ако сте свезналица, честитамо. Ако негде омането, решења су ту, у дну стране.

АГАМЕМНОН У УТРОБИ ПЛАВОГ КИТА

1. Први саобраћајни семафор на свету постављен је у:
а) Њујорку
б) Лондону
в) Токију

2. Астролаб је:
а) астрономски инструмент
б) свемирска лабораторија
в) васионски брод

3. Највећа животиња на свету је:
а) слон
б) жирафа
в) плави кит

4. Врховни заповедник грчке војске у тројанском рату био је:
а) Менелај
б) Ахил
в) Агамемнон

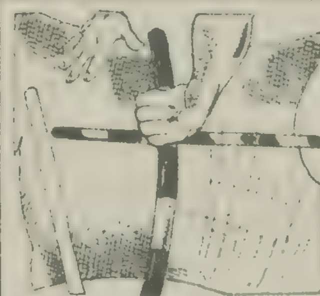

5. Певач рок-групе „Плави оркестар" зове се:
а) Саша Лошић
б) Игор Поповић
в) Јура Стублић

6. Раније име Иванграда у Црној Гори било је:
а) Оногошт
б) Подгорица
в) Беране

7. Први човек који је у скоку с мотком прескочио „границу снова" од шест метара зове се:
а) Сергеј Бубка
б) Владимир Бубка
в) Анри Вињерон

8. Цртач стрипа „Џеремаја" зове се:
а) Удерцо
б) Шулц
в) Херман

9. Глумац Зоран Радмиловић прославио се у улози:
а) Краља Едипа
б) Краља Лира
в) Краља Ибија

10. Жена грчког филозофа Сократа звала се:
а) Агрипа
б) Ксантипа
в) Филипа

11. Крајпуташи су:
а) саобраћајни знаци
б) надгробни споменици
в) чувари путева

12. Нулти подневак пролази кроз:
а) Лондон
б) Париз
в) Берлин

13. Музе, митолошка божанска бића која надахњују уметнике, ћерке су Зевса и Мнемосине. Колико их има:
а) три
б) седам
в) девет

14. Филм „Е. Т. Ванземаљац" режирао је:
а) Стенли Кјубрик
б) Џорџ Лукас
в) Стивен Спилберг

15. Абакус је:
а) рачунаљка
б) трбушни мишић
в) врста биљке

РЕШЕЊЕ:

1-б, 2-а, 3-в, 4-в, 5-а, 6-в, 7-а, 8-в, 9-в, 10-б, 11-б, 12-а, 13-в, 14-в, 15-а.

Илустровао Димитрије Костић

НАВРХ ЈЕЗИКА

3+3=3

Кад прочита горњи наслов, неки професор математике могао би да добије копривњачу. Зато морамо одмах објаснити да не говоримо о бројевима, него о лицима.

Знамо сви шта су прво, друго и треће лице: „ја, ти, он” односно „читам, читаш, чита”. Али знамо и то да после њих долазе „ми, ви, они” односно „читамо, читате, читају”. Колико је то укупно лица – три или шест?

По традиционалној, школској граматици – три, јер се „ми”, „ви” и „они” не зову четврто, пето и шесто лице, него прво, друго и треће множине. То значи да је између „ја” и „ми”, између „ти” и „ви” или „он” и „они” однос исти као, рецимо, између „зид” и „зидови”: ни ту немамо две речи, него два облика једне исте речи.

Крајем прошлог века, кад су научници први пут почели озбиљније да размишљају о многим наслеђеним граматичким поделама, неки од њих побунили су се против оваквог тумачења.

– Како може „ја” да има множину – рекли су они – кад је то по својој природи јединствен појам? Сваки човек каже „ја” само за једну једину особу – самог себе. Ако Жика Жикић каже „ми”, он сигурно не подразумева два, три или више идентичних Жика Жикића, него себе и још једног или више ДРУГИХ људи или жена. Исто важи и за „ви”. „Они” може да се односи, рецимо, на човека и пса, и од чега је онда то множина? Укратко, свако лице има своју посебну вредност, па нема смисла говорити о једнини и множини.

Значи... шест лица?

Кад је италијански нобеловац Луиђи Пирандело своју најпознатију драму назвао „Шест лица траже писца”, није му, наравно, ни на крај памети било да се бави граматиком. Случајно се десило да је његова драма имала управо шест лица. Ипак, као што ћемо одмах видети, помињање позоришта није сасвим неумесно на овом месту. Између граматичара и драматичара разлика је мања него што у први мах изгледа.

Малочас поменуте замерке традиционалној подели лица биле су сасвим оправдане, али ипак нису продрле у саму срж проблема. Средином овог века неки лингвисти су се сетили да поставе основно, најважније питање: шта је заправо лице? Шта оно представља у језику?

Кад мало размислите – чудна је та реч „лице”. Она значи једно у реченици „Имао је ожиљак на лицу”, нешто сасвим друго у изразима као „правно лице” или „војно лице”, треће кад говоримо о лицима у позоришном комаду, док у изразу „на лицу места” не значи баш ништа. А у ком смислу је употребљена у граматици?

Веровали или не – у позоришном. Старогрчки граматичари први су за овај појам увели израз ПРОСОПОН (лице), који је означавао и типизиране личности или „маске” у позоришту њиховог доба. Латински граматичари превели су то својом речју PERSONA, која је такође првобитно значила „маска”, „улога у позоришту”, а тек касније стекла значење лица или особе уопште.

Заиста, сваки разговор, свако споразумевање језиком може се схватити као мала позоришна представа у којој учествују бар два глумца. У тој представи постоје следеће улоге:

– прво лице, или „пошиљалац поруке”, како би то рекли модерни лингвисти, то јест онај који говори (или писац текста);

– друго лице, „прималац поруке”, онај коме је упућен говор или текст;

– треће лице, тј. сваки човек (или предмет) који не учествује у разговору, који нити шаље нити прима поруку.

То је све. Четвртог нема. Ето зашто су лингвисти коначно закључили да лица ипак има три, а не шест.

Ово нипошто не значи да смо се вратили на стару, „школску” граматику. Већ и зато што је та граматика давала сасвим погрешну дефиницију трећег лица, објашњавајући да је „прво лице оно које говори, друго оно коме се говори, а треће оно О КОМЕ СЕ ГОВОРИ”. Тако још и данас пише у многим уџбеницима, а ипак последње четири речи немају смисла, јер прво и друго лице такође могу бити лица „о којима се говори”. Кад неко каже „Гладан сам” говори о себи, о првом лицу, кад каже „Дођи” говори О другом. Зато се у модерној лингвистици наглашава да је треће лице „негативан појам” и да се може само негативно дефинисати – као оно лице које није ни прво ни друго.

Што се тиче лица „ми”, „ви” и „они”, она нису лица множине мада по навици и даље употребљавамо тај устаљени термин – али ипак с множином имају некакве везе. Можда би их требало звати „збирним” лицима, јер представљају збир од „ја”, „ти” и „он”. Погледајмо неколико примера:

– Хајде да се ПОМИРИМО.

– МИ бисмо хтели да НАМ будеш кум на венчању.

– Стани уз Јоцу и Гоцу, хоћу да ВАС сликам.

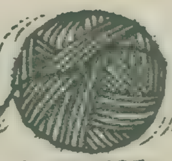
У првој реченици, глагол „помиримо” подразумева „ја и ти”, што значи да је 1. лице множине у овом случају збир 1. и 2. лица једнине. Оно може бити и збир 1. и 3. лица једнине, као у другом примеру, где „ми” значи „ја и она”. У трећем примеру, „вас” је настало сабирањем једног и два трећа лица, јер значи „тебе, њу и њега”. У неким студијама ти односи се представљају у облику формула... али боље да их овде не исписујемо. Наш професор математике још се није сасвим опоравио ни од „3+ 3= 3”, ко зна шта би рекао да види написано, рецимо, „2= 2+ 3+ 3”...

Иван Клајн

Илустровала: Босиљка Китовац

животјепричапричајеживот

АМЕРИЧКИ БИЗНИСМЕН ЈЕ ИЗДРЖАО ДЕВЕТ ТЕШКИХ ОПЕРАЦИЈА ЗА 33 ДАНА

НАТЧОВЕКУ ЈЕ ИМЕ ХАУАРД ХОЈ

Стаза Хај Раслер на Возеч Рејнџу, шездесетак километара од Солт Лејк Ситија, у држави Јутах, важи као један од најтежих америчких спустова. Четрдесетседмогодишњи бизнисмен Хауард Хој, скијаш више од двадесет година, није био ни најмање расположен да се туда стрмоглављује, али су пријатељи с којима је 1983. године зимовао одлучили да 14. јануара по подне окушају срећу на Хај Раслеру и Хој им се придружио.

Успињачом су се попели до Хај Траверса, уског дугачког гребена који је водио на Хај Раслер. Хауард Хој је закључио да је терен сувише клизав, одвојио се од друштва и сам пошао према веома стрмом али мање опасном спусту званом Анина стаза.

Хој је кренуо лагано и опрезно, али је запео смучком о тврду подлогу, изгубио контролу и полетео низбрдо. Котрљао се све брже и брже и онда је, из све снаге, раширених ногу треснуо о танак мали бор.

Дрво му се зарило у унутрашњу страну десне ноге, прошло кроз препону и преломило бутну кост испод самог бедра. Ударац је разнео рскавичаво ткиво које спаја десну и леву страну карлице размакнувши их за читавих двадесет центиметара.

У таквом стању Хој се тумбао још неких двеста метара и зауставио. Није губио свест, знао је да је гадно повређен, али није осећао никакав бол, само отупелост и олакшање што је уопште жив.

Пронашла га је скијашка патрола с прибором за прву помоћ и воки-токијем. Шест минута касније из Медицинског центра у Солт Лејк Ситију по тешко повређеног смучара послат је хеликоптер.

Хој је тек тада почео да трпи ужасне болове. Није могао да их ублажи ни морфијум који му је дао лекар скијашке патроле. Хеликоптер је стигао за шеснаест минута. На путу за болницу Хој је урлао од болова. И кад му је понестало гласа, покретао је уста покушавајући да вришти.

Без икаквих изгледа

У болници су га сместили на одељење за хитне интервенције и преко гласноговорника позвали екипу лекара „Пажња, повреда – један! Повреда – један!" одзвањало је собама и ходницима. То је значило да се пацијент налази у непосредној животној опасности.

Шеф екипе за хитну помоћ др Џефри Сафл прегледао је Хоја и закључио да нема никаквих изгледа да се извуче. Стомак му је био надувен, из дебелог црева липтала је крв и сливала се на под. На обе ноге и обе руке хитно су му причврстили цеви и цела екипа бацила се на упумпавање нове крви притискајући врећице с драгоценом течношћу. Др Сафла је изненадило што је Хој био у стању да му каже име и број телефона своје жене.

Ненси Хој је ужаснуто слушала доктора који јој је говорио „Сада ћемо да оперишемо вашег мужа. Нисам сигуран да ће преживети". Ненси је села у први авион за Солт Лејк Сити.

Др Сафл је стрепео од повреда које су врхови поломљене карлице могли да нанесу бешици. Уролог др Смит је кроз катетер убризгао контраст и рендген је показао велику рупу на бешици из које је контраст цурио у карлицу. Хоју су отворили стомак и почела је операција упркос све већем крварењу.

Др Сафл је над пацијентом извршио такозвану костоломију: одвојио је дебело црево, зашио његов доњи крај а горњи провукао кроз зид трбушне дупље и сместио у кесицу за пражњење причвршћену споља.

Илустровао: Бране Јовановић

Др Хофман, хирург-ортопед, пробушио је рупе на карличним костима и ушрафио их. Тако је затворио размак од двадесет центиметара који их је делио.

Али, опасно крварење никако није престајало и Хој је и даље био на ивици живота. Др Сафл му је затворио трбушну дупљу, а др Луерс провукао катетер кроз феморалну артерију на левој препони до трбушне артерије и убризгао контраст. Кроз флуороскоп лепо је видео како контраст пролази кроз крвне судове и цури кроз рупу на артерији дубоко у карлици.

Др Луерс је опрезно увукао катерер од пукотине и кроз њега почео да убацује сићушне комадиће пластичне пене надајући се да ће је тиме запушити. Лекари око операционог стола напрегнуто су чекали и – крв је ускоро престала да липти, а Хојев притисак је скочио.

Хауард Хој је у операционој сали провео више од седам сати. Одатле је пренет у одељење интензивне неге. Др Сафл је и даље сматрао да су му изгледи да преживи – равни нули. Болесници којима је потребна масивна трансфузија обично не пролазе добро, а Хоју су пет пута мењали сву крв.

Четрнаест тешких операција

Сутрадан ујутро био је при свести и насмешио се својој жени Ненси. Није могао да говори због цеви у грклању, али јој је написао две-три речи. Др Сафл је био запрепашћен и заклео се да ће за таквог човека дати све од себе.

Четири дана касније др Хофман је отворио Хојеву бутину, причврстио крајеве преломљене кости и осигурао их плочицом од нерђајућег челика. Стање се постепено стабилизовало, али су лекари још увек стрепели од тровања крви и осам пута су му отварали трбух и чистили га од угрушака.

Седамнаестог дана након несреће Хој се пожалио на несносне болове у трбуху и хитно је пребачен у операциону салу. Још једном су га отворили и установили да му је, услед толиких трансфузија, страдала жучна кеса. Извадили су је сумњајући да ће измучени пацијент преживети нову операцију.

Хауард Хој је пребродио и ову кризу, толико опасну да је двадесет два дана био једини пацијент болничарке Дениз Јенсен у одељењу за суперинтензивну негу.

Средином фебруара, тридесет три дана после несреће на скијама, Хој је пребачен у болницу близу његове куће. Дотад је издржао девет тешких операција (а чекало га је још пет) и примио око седамдесет литара крви.

У своју кућу се вратио 5. маја на штакама. У јуну се већ служио штапом. На посао је кренуо у септембру.

Доктор Сафл, који не може да се начуди опоравку свог најтежег пацијента, каже: „Том момку ниједног трена није пало на ум да се преда. Он је човек нарочитог кова!"

Б.Д.

56 ПОЛИЦИЈСКА СТАНИЦА

ЛАРИ МАНИНО

Црна седмица

ПИШЕ: РЕЈ КОЛИНС
ЦРТА: АНГЕЛ А. ФЕРНАНДЕЗ

ПОНЕДЕЉАК.
ЗА КРИС ЛЕЈН ДАНАС ПОЧИЊЕ НОВИ ЖИВОТ.
УПРАВО СЕ УДАЛА ЗА КЛЕМА ЈОРА.
НАПОЉУ НА УЛИЦИ СУ ЊИХОВИ ПРИЈАТЕЉИ ЧЕКАЛИ ДА ИМ ЧЕСТИТАЈУ...

ТОГ ТРЕНУТКА ЗА КРИС БУДУЋНОСТ ВИШЕ НИЈЕ ПОСТОЈАЛА! МЕТАК ЈУ ЈЕ ПОГОДИО УСРЕД ГРУДИ...

ПИТАМ СЕ САМО КАКО ЈЕ МОГУЋЕ ДА СЕ НЕКО УВУЧЕ У ЦРКВУ НАОРУЖАН СНАЈПЕРСКИМ КАРАБИНОМ! ПА, ТО ЈЕ ЛУДОСТ...

ГНУСАН ЗЛОЧИН! СТРАШНО! БИЛА ЈЕ ТАКО ЛЕПА...

ЛАРИ ЈЕ ОДЛУЧИО ДА ПОРАЗГОВАРА СА ТАТА БОУОМ КОЈИ ЈЕ НЕКАД БИО ЈЕДАН ОД НАЈВЕЋИХ ИМПРЕСАРИЈА НА БРОДВЕЈУ. САДА ЈЕ СПАО НА ТО ДА ПРИРЕЂУЈЕ ЈЕВТИНЕ ПРЕДСТАВЕ...

УТОРАК, 10 САТИ И 25 МИНУТА. МЕЂУ ПУТНИЦИМА КОЈИ ЧЕКАЈУ ДА СЕ УКРЦАЈУ НА ЛЕТ 636 КОМПАНИЈЕ „КАНАДИЈАН ПАЦИФИК" НАЛАЗИ СЕ И ЛЕСЛИ ЛЕВЕЛИН. ОДЛУЧИЛА ЈЕ ДА НАПУСТИ ЊУЈОРК И ПРЕЂЕ У ТОРОНТО ГДЕ ЈЕ ЧЕКАЛО МЕСТО НАСТАВНИЦЕ ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА...
ТИ НИКАДА НЕЋЕШ МОЋИ ДА МЕ РАЗУМЕШ И СХВАТИШ МОЈУ ОДЛУКУ, КЕНТ... АЛИ, ЈА ТРЕБА ДА ТЕ ЗАБОРАВИМ... ЗАТО ШТО НИСИ СМОГАО ХРАБРОСТИ ДА НАПУСТИШ СВОЈУ ЖЕНУ И ДЕЦУ... ЈА САМ ЗА ТЕБЕ УВЕК БИЛА „ОНА ДРУГА"...

У 10.27 ЗА ЛЕСЛИ ЈЕ ПУТОВАЊЕ БИЛО ЗАВРШЕНО...

ТИПИ, МЛАДА И УСПЕШНА НОВИНАРКА, ЗНАЧИЛА ЈЕ НЕКАДА ЛАРИЈУ МАНИНУ МНОГО... МЕЂУТИМ, ОНА СЕ РАДИЈЕ ОПРЕДЕЛИЛА ЗА МЛАДОГ САРАДНИКА ЛИТЕРАРНЕ РУБРИКЕ „ТАЈМА". САДА СУ ОБОЈЕ СТАЈАЛИ У КАНЦЕЛАРИЈИ ПОРУЧНИКА ЛАРИЈА МАНИНА...
ИМА ЛИ ИКАКВИХ ИНДИЦИЈА, ВЕЛИКИ ЧОВЕЧЕ?
ВЕРУЈЕМ ДА ЈЕ МЕТАК ИСПАЉЕН ИЗ КАРАБИНА И ДА ЈЕ УБИЦА АЛЕРГИЧАН НА ЛЕПЕ ЖЕНЕ! ТО ЈЕ ЗАСАДА СВЕ... ВЕЛИЧАНСТВО!

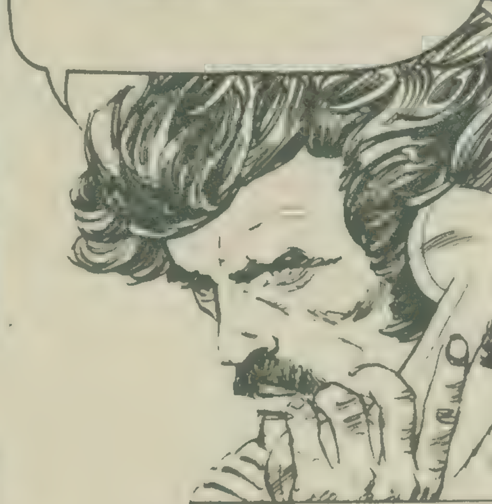

ПРОКЛЕТИ УОБРАЖЕНИ ТИП! САМ ЈЕ КРИВ ШТО САМ ГА ОСТАВИЛА! АХ, КАКО БИХ ВОЛЕЛА ДА ГА ВИДИМ КАКО ПАТИ...

ЧИНИ МИ СЕ ДА СЕ СЕЋАМ, ПОРУЧНИЧЕ, ДА ЈЕ ЛЕСЛИ ЛЕВЕЛИН РАДИЛА ЗА ТАТА БОУА, У ЈЕДНОМ ТЕАТРУ НА БРОДВЕЈУ, КАО СТАТИСТКИЊА...

ТИПИ И ЊЕН ВЕРЕНИК СУ ЧУЛИ ШТА ЈЕ РЕКАО СЛУЖБЕНИК ВАЗДУХОПЛОВНЕ КОМПАНИЈЕ, ПА СУ ПОЖУРИЛИ НА БРОДВЕЈ...
НЕ ВИДИМ ЛАРИЈЕВА КОЛА! ОЧИГЛЕДНО ЈЕ ДА НИЈЕ ПОКЛОНИО ПАЖЊУ РЕЧИМА ОНОГ СЛУЖБЕНИКА! ПА, ИПАК, ОВАЈ ЗЛОМИН НЕОБИЧНО ПОДСЕЋА НА ОНАЈ ЈУМЕРАШЊИ!
ХОЋЕШ ЛИ ТИМЕ ДА КАЖЕШ ДА СИ ПРОНИЦЉИВИЈА ОД МАНИНА?
РАЈ ДРАГУЉА

ЛАРИ МАНИНО ЈЕ ОТИШАО У СТАНИЦУ...
ВЕЋ ГОДИНУ ДАНА КАКО ЛЕСЛИ НЕ РАДИ У ТЕАТРУ „РАЈ ДРАГУЉА"! ЗАР ВАМ ТО НЕ ИЗГЛЕДА ЧУДНО, ПОРУЧНИЧЕ?
ДА, У ИЗВЕСНОЈ МЕРИ! МОЖДА ЈЕ ТО САМО СЛУЧАЈНОСТ! ОБЕ ДЕВОЈКЕ СУ РАДИЛЕ НА ИСТОМ МЕСТУ У ДВА РАЗЛИЧИТА ПЕРИОДА!
56

ОДЕЉЕЊЕ ЗА УБИСТВА? ОВДЕ ЛАРИ МАНИНО ИЗ ПЕДЕСЕТ ШЕСТЕ! ПОТРЕБНА МИ ЈЕ ТВОЈА ПОМОЋ, МЕРС! ПОТРАЖИ У АРХИВИ ИМЕНА ОНИХ МАНИЈАКА, ШТО СУ УБИЈАЛИ КАРАБИНИМА „ГАРАНД"! ПОЗОВИ МЕ ЧИМ НЕШТО САЗНАШ!
СРЕДА, 2.10, ПОСЛЕ ПОНОЋИ... ДАЈАНА МУР, КОЈА ПРИПАДА НАЈУГЛЕДНИЈЕМ ЊУЈОРШКОМ ДРУШТВУ, ЗАТРАЖИЛА ЈЕ ЗАШТИТУ ПОЛИЦИЈЕ. УПУЋЕНА ЈОЈ ЈЕ АНОНИМНА ПОРУКА СА ОБАВЕШТЕЊЕМ ДА ЋЕ БИТИ УБИЈЕНА У ТРИ ЧАСА...

О, ДОБРО ВЕЧЕ! ИЗНЕНАДИЛИ СТЕ МЕ! ПОЛИЦАЈЦЕ САМ ЗАМИШЉАЛА ДРУКЧИЈЕ! НЕКАКО СИВЕ И ИЗВАНА И ИЗНУТРА! МЕЂУТИМ, ВИ НЕ ИЗГЛЕДАТЕ ТАКО...
ПОЛИЦИЈА ЈЕ ВЕЛИКИ КАВЕЗ ПУН НАЈРАЗЛИЧИТИЈИХ ЖИВОТИЊА! ТРЕБА САМО ЗНАТИ ИЗАБРАТИ ОНОГ КОЈИ ВАМ ОДГОВАРА, МИС МУР!

ЗАШТО НЕКО ХОЋЕ ДА МЕ УБИЈЕ? ВЕРУЈЕМ ДА НЕМАМ НЕПРИЈАТЕЉА! ПОКРОВИТЕЉИЦА САМ ТРИ ДОБРОТВОРНА УДРУЖЕЊА! МОГЛА БИХ СХВАТИТИ ОТМИЦУ! АЛИ, ОВАКО... ВИСКИ?

ЛАРИ ЈЕ ПАЖЉИВО ПОСМАТРАО ДАЈАНУ МУР. САВРШЕНА ЖЕНА У САВРШЕНОМ АМБИЈЕНТУ. АЛИ, СВЕ ЈЕ БИЛО ИСУВИШЕ УГЛАНЦАНО, ЧИСТО И ТАКО ХЛАДНО...
АКО ЖЕЛИТЕ ДА СЕ ОДМАРАТЕ, НЕМОЈТЕ СЕ УСТРУЧАВАТИ! ЈА ЋУ БДЕТИ!
ЗНАТЕ ЛИ КОГА САМ СМАТРАЛА ИДЕАЛНИМ ЧОВЕКОМ? ХЕМФРИЈА БОГАРТА! ВИ МУ НИСТЕ НИМАЛО СЛИЧНИ...

ТАЧНО У ТРИ ЧАСА ОГЛАСИЛА СЕ ЈЕДНА КАРАБИНКА... ЦИЉ ЈЕ САД БИЛА ДАЈАНА МУР...
НА ПОД! НА ПОД, БРЗО!
ТАК!

4

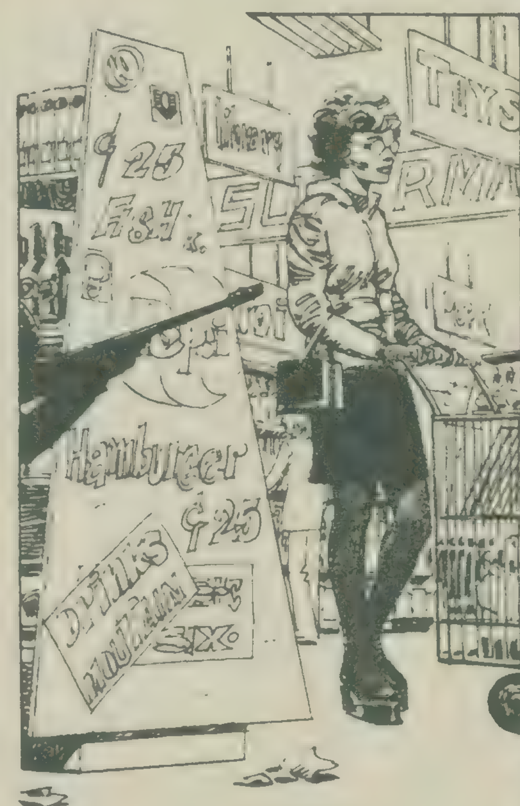

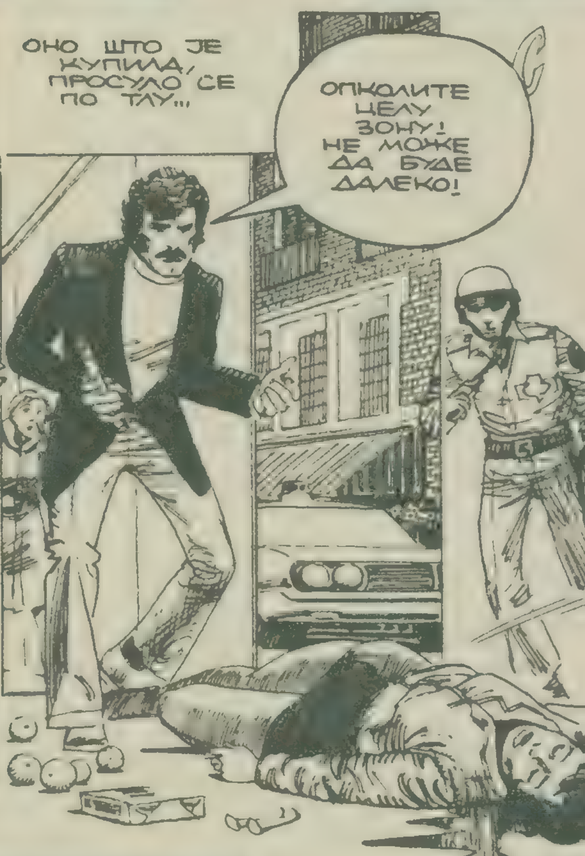

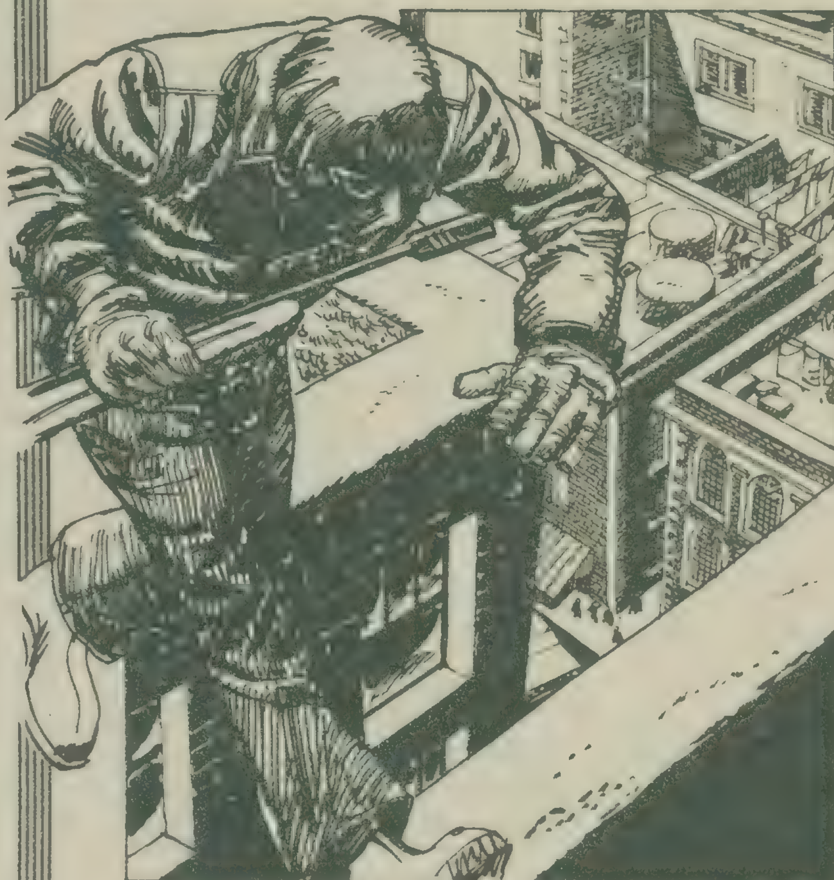

ЧЕТВРТАК. ПОДНЕ ЈЕ. ЈЕДНА ОД ИГРАЧИЦА ИЗ „РАЈА ДРАГУЉА" УШЛА ЈЕ У САМОПОСЛУГУ ДА НЕШТО КУПИ. ЗВАЛА СЕ ЛУСИЛА ПРЕСТОН...

ИЗНЕНАДА ЈЕ ОДЈЕКНУО ПУЦАЊ. ЛУСИЛА ПРЕСТОН НИЈЕ ИМАЛА ВРЕМЕНА НИ ДА ВРИСНЕ...

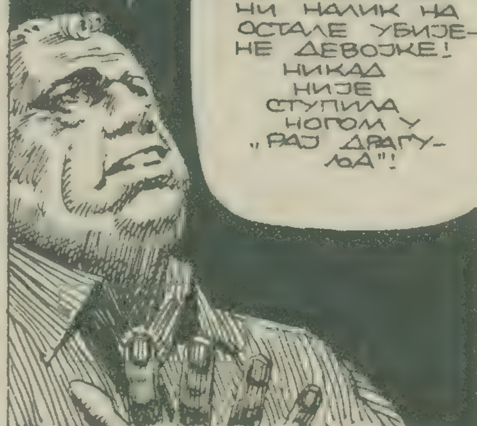

ДОНЕО САМ ОДЛУКУ! ЗАТВОРИЋУ ОВАЈ ПРОКЛЕТИ ЛОКАЛ! СВЕ ПЛЕСАЧИЦЕ ЈЕ УХВАТИЛА ПАНИКА! ДОСТА МИ ЈЕ! ПРОДАВАЋУ БОМБОНЕ НА УЛИЦИ И МИРНИЈЕ СПАВАТИ!

СЛУШАЈТЕ, БОУ, ЈЕДНА СТВАР МЕ ЗАНИМА: СПИСАК ЉУДИ С КОЈИМА СТЕ ИМАЛИ УГОВОРЕ У ТОКУ ПОСЛЕДЊИХ ДЕСЕТ ГОДИНА! ТРАЖИМ ЛИ ПРЕВИШЕ?

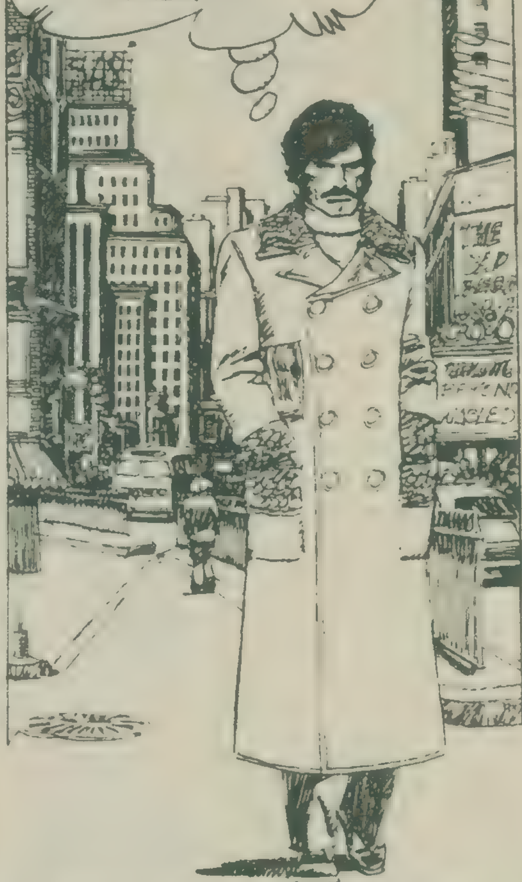

ПЕТАК, 6,30. ЛАРИ МАНИНО ДОРУЧКУЈЕ У ЈЕДНОМ БИФЕУ. ЗНА ДА ЈЕ ПЕТАК ДАН ОДМОРА ЗА ВАРИЈЕТЕТСКА ПОЗОРИШТА И ДА, МОЖДА, ТАЈАНСТВЕНИ УБИЦА НЕЋЕ ТРАЖИТИ НОВУ ЖРТВУ. РАЗМИШЉА ТАКОЂЕ И О ЧЛАНКУ КОЈИ ЈЕ ТИПИ ОБЈАВИЛА У ЧАСОПИСУ „ЊУСВИК“ У КОЈЕМ ОПТУЖУЈЕ ПОЛИЦИЈУ ЗБОГ НЕЕФИКАСНОСТИ...

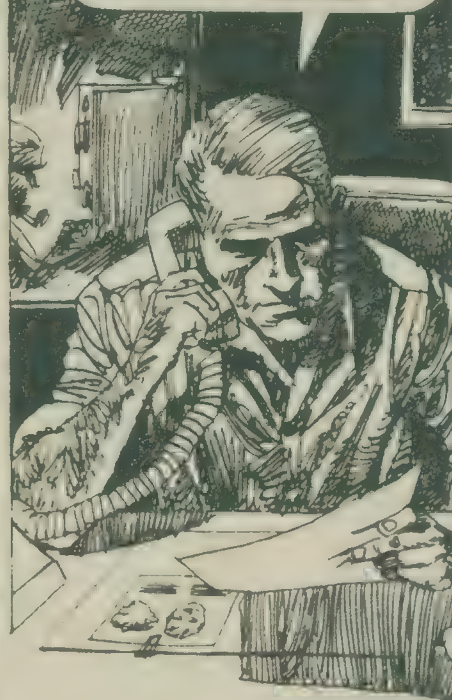

У „РАЈУ ДРАГУЉА“ ОСТАЛО ЈЕ ЈОШ ОСАМ ДЕВОЈАКА... СВЕ СУ АНГАЖОВАНЕ ПРЕ МЕСЕЦ ДАНА... ЈЕДИНО СУ КРИС ЛЕЈН, ЛЕСЛИ ЕВЕЛИН И ЛУСИЛА ПРЕСТОН РАДИЛЕ У ЛОКАЛУ ДУЖЕ ВРЕМЕ. ДАКЛЕ... У ПРОШЛОСТИ ПО КОЈОЈ ТРЕБА ПРОЧЕПРКАТИ...

6

СПИСАК КОЈИ МИ ЈЕ ДАО ТАТА БОУ САДРЖИ САМО ТРИ ИМЕНА...ЈЕДАН ОД ТИХ ЉУДИ ЈЕ УМРО ПРЕ ДВА МЕСЕЦА, ДРУГИ ЖИВИ У ХОНГ КОНГУ, А ТРЕЋИ, КОЈИ ПИШЕ ЗА ХУМОРИСТИЧКЕ ЛИСТОВЕ, СТАНУЈЕ У ЊУ ОРЛЕАНСУ...

САДА ЧИТАВ ЊУЈОРК ОЧЕКУЈЕ ДА УБИЦА БУДЕ УХАПШЕН. ЛАРИ ЈЕ БИО ЉУТ ЗБОГ САРКАСТИЧНОГ ПИСАЊА ТИПИ У „ЊУСВИКУ" ПОКАЗАЋЕ ОН ЊОЈ...
ПОСЕТИЋУ ДАЈАНУ МУР, ДА ВИДИМ КАКО ЈЕ...

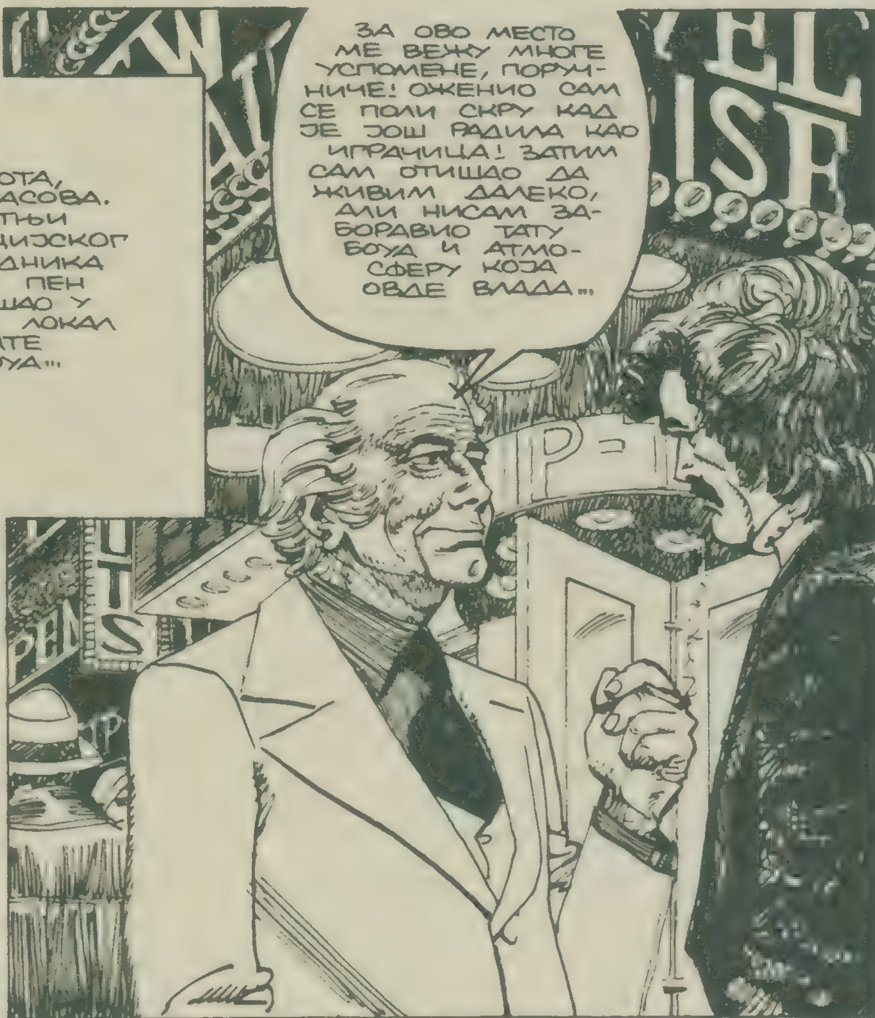

ПОЛА САТА КАСНИЈЕ...
ОВДЕ ЈЕ ВАЛ, ПОРУЧНИЧЕ! ИМАМ ИНФОРМАЦИЈЕ КОЈЕ СТЕ МИ ТРАЖИЛИ! ЧОВЕК КОЈИ ЖИВИ У ХОНГ КОНГУ УХАПШЕН ЈЕ ЗБОГ КРИЈУМЧАРЕЊА! ОНАЈ У ЊУ ОРЛЕАНСУ СЕ ЗОВЕ ЏЕСИ ПЕН! ВЕЋ СУ ПОШЛИ ДА ГА ПРИВЕДУ! БИЋЕ ОВДЕ У СТАНИЦИ ОКО 12... ЈОШ НИЈЕДАН ЗЛОЧИН ДАНАС...

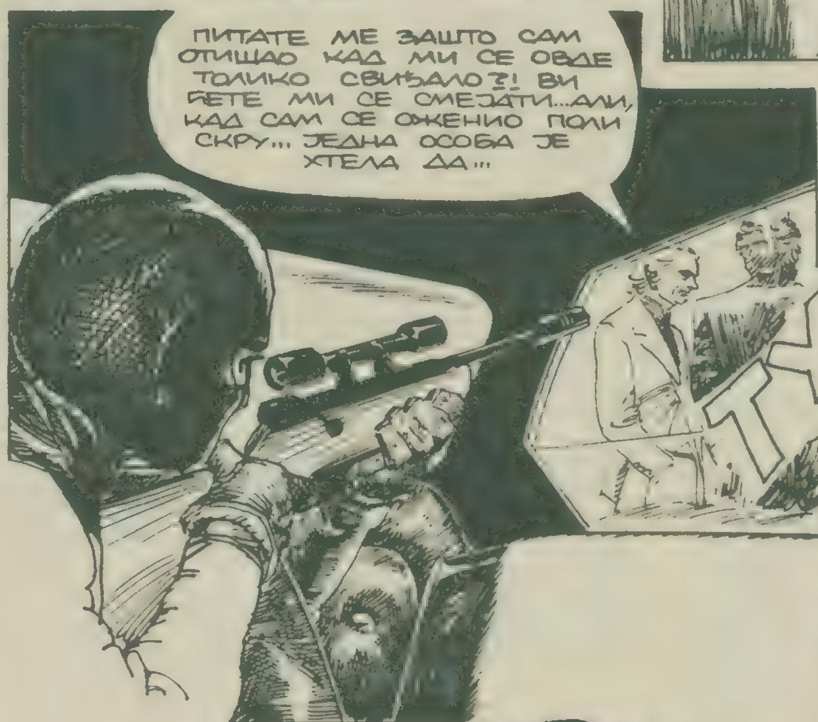

ИМА ЛИ НЕШТО НОВО?
НЕМА НИШТА! НАДАМ СЕ ДА ЋЕ НАМ УБИЦА ПРУЖИТИ МАЛО ПРЕДАХА! ПЕТКОМ ЈЕ У ВАРИЈЕТЕИМА СЛОБОДАН ДАН!

СИГУРАН САМ ДА УБИЦА ПРИПАДА СВЕТУ ШОУ-БИЗНИСА!
ДА ЛИ БИ ТИ ПРИЈАЛО ПЛИВАЊЕ, А ПОСЛЕ ВЕЧЕРА УДВОЈЕ? ОСЕЋАМ СЕ ТАКО САМА У ОВОЈ ПРОСТРАНОЈ КУЋИ...

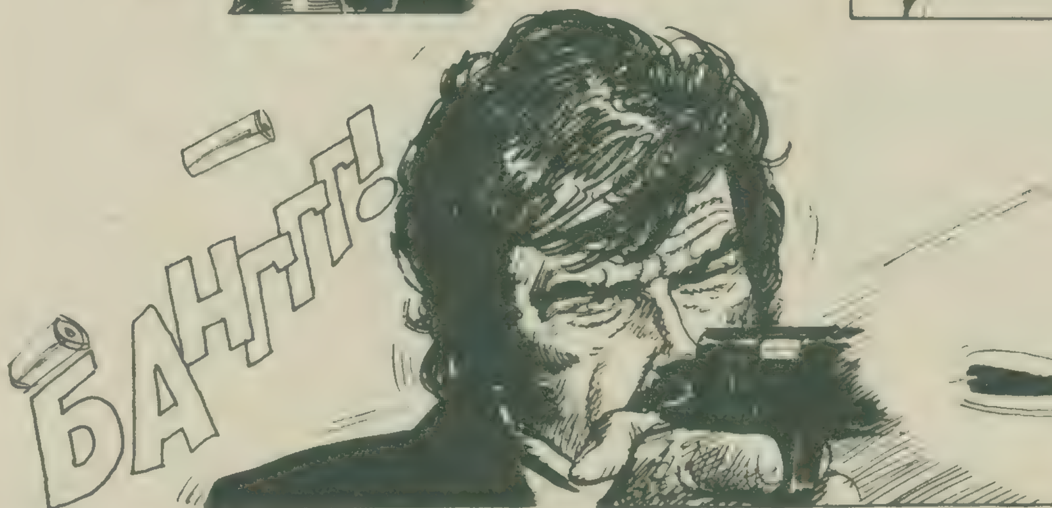
7

ДАЈАНА МУР ЈЕ ИЗВАНРЕДНА ЖЕНА КОЈА ЗНА ШТА ХОЋЕ. ЗАШТО ДА ОДБИЈЕ ТАКАВ ПОЗИВ... А, СЕМ ТОГА, ТИПИ ГА ЈЕ ОСТАВИЛА...

СУБОТА, 15 ЧАСОВА. У ПРАТЊИ ПОЛИЦИЈСКОГ НАРЕДНИКА ЏЕСИ ПЕН ЈЕ УШАО У МАЛИ ЛОКАЛ ТАТЕ БОУА...
ЗА ОВО МЕСТО МЕ ВЕЖУ МНОГЕ УСПОМЕНЕ, ПОРУЧНИЧЕ! ОЖЕНИО САМ СЕ ПОЛИ СКРУ КАД ЈЕ ЈОШ РАДИЛА КАО ИГРАЧИЦА! ЗАТИМ САМ ОТИШАО ДА ЖИВИМ ДАЛЕКО, АЛИ НИСАМ ЗАБОРАВИО ТАТУ БОУА И АТМОСФЕРУ КОЈА ОВДЕ ВЛАДА...

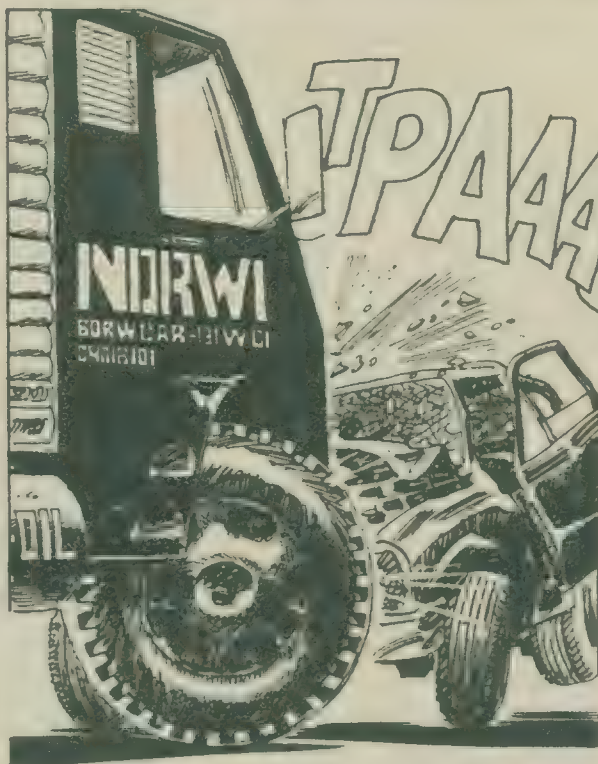

ПИТАТЕ МЕ ЗАШТО САМ ОТИШАО КАД МИ СЕ ОВДЕ ТОЛИКО СВИЂАЛО?! ВИ ЋЕТЕ МИ СЕ СМЕЈАТИ...АЛИ, КАД САМ СЕ ОЖЕНИО ПОЛИ СКРУ... ЈЕДНА ОСОБА ЈЕ ХТЕЛА ДА...

ПРОКЛЕТСТВО!
ТУП!!

БАНГГГ!

8

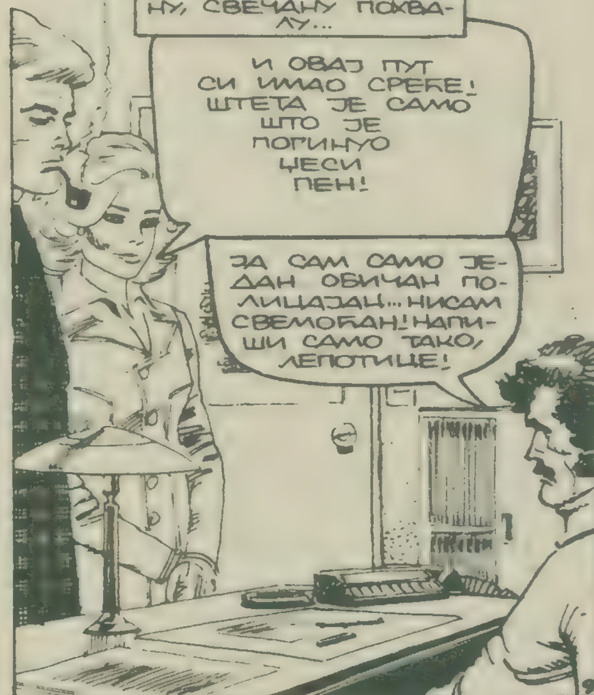

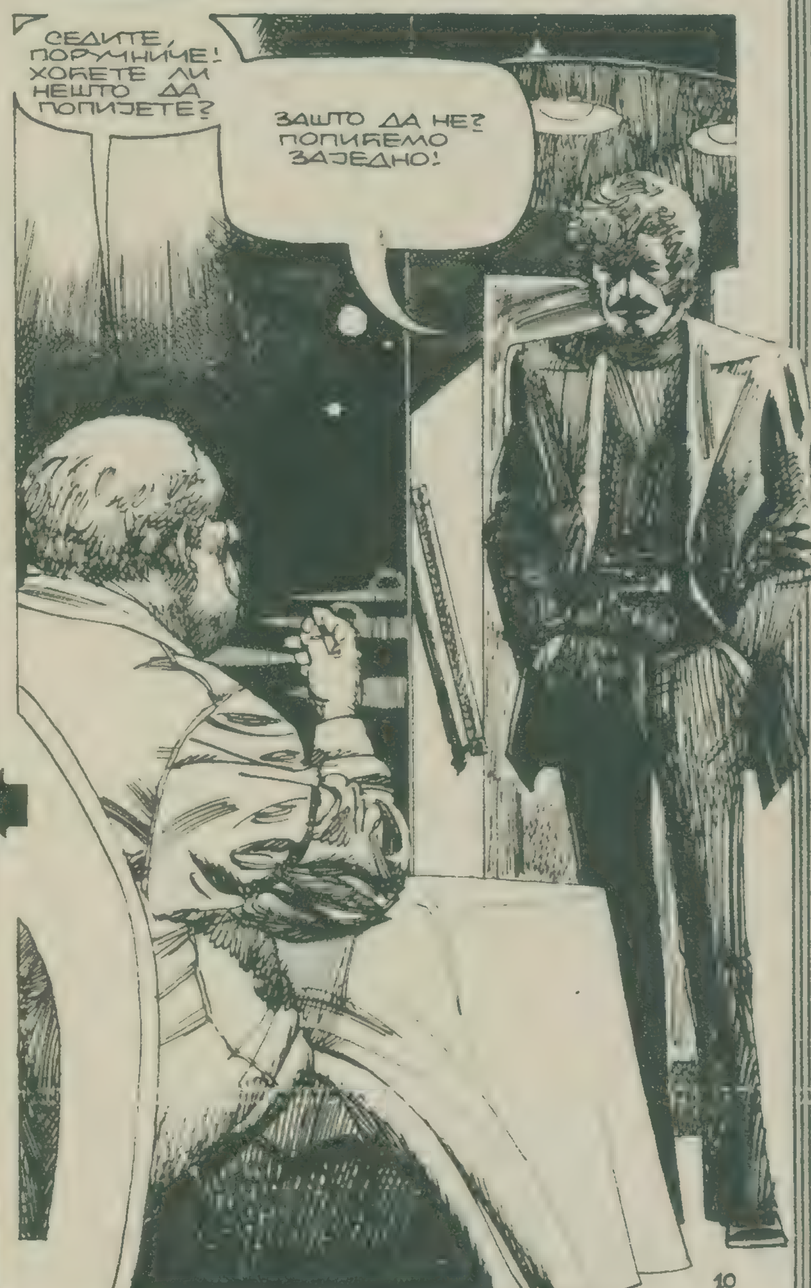
НЕДЕЉА, 9.30. ТИПИ СТИЖЕ У 56. СТАНИЦУ У ПРАТЊИ СВОГ ВЕРЕНИКА. ЖЕЛИ ИНФОРМАЦИЈЕ ЗА СВОЈ ЧЛАНАК У „ЊУСВИКУ"...

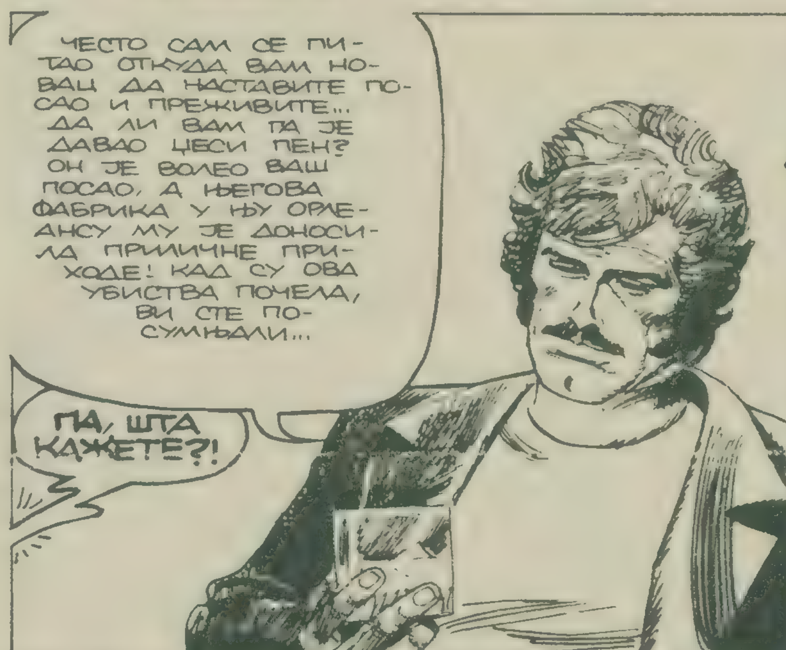

ИПАК СИ ЗАБОРАВИО НА МОТИВ! ЗАШТО ЈЕ АЛ СТАРЕТ УБИЈАО?
ТО ЋЕ СЕ УСТАНОВИТИ ИСТРАГОМ! А САДА, АКО НЕМАШ ВИШЕ ПИТАЊА, ТОРЊАЈ СЕ ОДАВДЕ!
СЛУШАЈ, ПРИЈАТЕЉУ, ПРОМЕНИ ТОН, ЈЕР ИНАЧЕ...

ТОРЊАЈТЕ СЕ ОБОЈЕ!
КАКО СЕ УСУЂУЈЕТЕ? УЧИНИЋУ СВЕ ДА ИЗГУБИТЕ СЛУЖБУ...

КОНАЧНО МАЛО МИРА ЗА ТАТУ БОУА...
ПРИЈАТЕЉУ, ЏЕСИ ПЕН БИ ЈОШ БИО ЖИВ ДА НИСТЕ ЗАБОРАВИЛИ НЕКЕ БИТНЕ ПОДАТКЕ ИЗ СВОГА СПИСКА...

СЕДИТЕ, ПОРУЧНИЧЕ! ХОЋЕТЕ ЛИ НЕШТО ДА ПОПИЈЕТЕ?
ЗАШТО ДА НЕ? ПОПИЋЕМО ЗАЈЕДНО!

ЧЕСТО САМ СЕ ПИТАО ОТКУДА ВАМ НОВАЦ ДА НАСТАВИТЕ ПОСАО И ПРЕЖИВИТЕ... ДА ЛИ ВАМ ГА ЈЕ ДАВАО ЏЕСИ ПЕН? ОН ЈЕ ВОЛЕО ВАШ ПОСАО, А ЊЕГОВА ФАБРИКА У ЊУ ОРЛЕАНСУ МУ ЈЕ ДОНОСИЛА ПРИЛИЧНЕ ПРИХОДЕ! КАД СУ ОВА УБИСТВА ПОЧЕЛА, ВИ СТЕ ПОСУМЊАЛИ...
ПА, ШТА КАЖЕТЕ?!
10

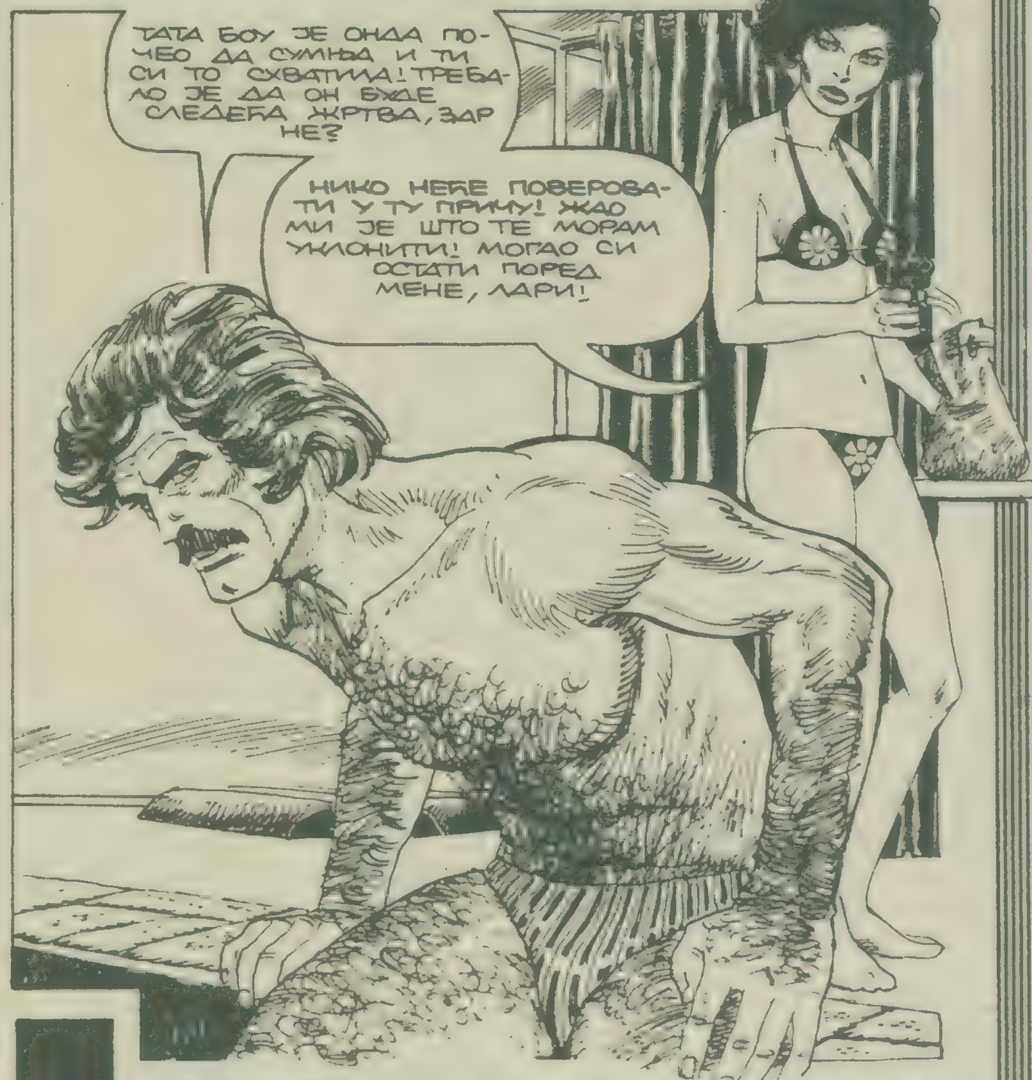

СМРТ АЛА СТАРЕТА ЈЕ КРАЈ ОВОГ СЛУЧАЈА! МЕЂУТИМ, НЕДОСТАЈЕ ЈЕДНО ИМЕ У СПИСКУ ЖРТАВА: ИМЕ ПОЛИ СКРУ, ЖЕНЕ ЏЕСИЈА ПЕНА! ТУ ПОЈЕДИНОСТ СТЕ ЗАБОРАВИЛИ, ТАТА БОУ! И ОНА ЈЕ УБИЈЕНА У ЊУ ОРЛЕАНСУ!
ЈА... ЈА ТО НИСАМ ЗНАО!

НЕДЕЉА, 15.00 ЧАСОВА. ЛАРИ ЈЕ ОПЕТ ДОШАО У ПОСЕТУ ДАЈАНИ МУР. УБИЈЕНЕ СУ ЧЕТИРИ ЖЕНЕ И ЈЕДАН МУШКАРАЦ. ПЛАЋЕНИ УБИЦА ЈЕ ДОЖИВЕО ИСТУ СУДБИНУ. МЕЂУТИМ, НЕДОСТАЈАЛО ЈЕ ЈОШ НЕШТО ДА СЕ ИГРА САСВИМ ОКОНЧА... ЈОШ ЈЕДНО ИМЕ, ИМЕ НАРЕДБОДАВЦА...

ЗАШТО СИ ТУЖАН?
ДАЈ МИ НЕШТО ДА ПОПИЈЕМ, ДАЈАНА!

ЧИЈЕ ЈЕ ОВО ПИСМО? ЈЕ ЛИ ТВОЈЕ? БИЛО ЈЕ НА ЗЕМЉИ...
ПРОЧИТАЈ ГА! ЈА ГА ЗНАМ НАПАМЕТ... "ДРАГА ДАЈАНА, ЈА ВОЛИМ ПОЛИ И ВИШЕ ТИ СЕ НЕЋУ ВРАТИТИ! ПОЛИ ЈЕ ПРАВА ЖЕНА, А НЕ БЕЗНАЧАЈНА ХОРИСТКИЊА, КАКО ЈЕ ТИ НАЗИВАШ! ПИСМО ЈЕ НАПИСАНО ПРЕ ГОДИНУ ДАНА! ЏЕСИ ПЕН ГА ЈЕ НОСИО У ЏЕПУ КАД ЈЕ ПУЦАНО У ЊЕГА!
11

НОЋ ЈЕ. ЛАРИ ЈЕ СЕДЕО У БАРУ. КРОЗ ПРОЗОР СЕ ВИДЕЛА ВЕЛИКА РЕКА И ГРАД. У ТОМЕ ГРАДУ ЖИВЕЛА ЈЕ ЈЕДНА ЖЕНА КОЈУ ОН ВОЛИ А КОЈА ГА ЈЕ ОСТАВИЛА. ЖЕЛЕО ЈЕ ДА БУДЕ С ЊОМ У ОВИМ НОЋНИМ САТИМА. УМЕСТО ТОГА, ОН ЈЕ БИО САМ, САМ У ТОМ ВЕЛИКОМ ГРАДУ...

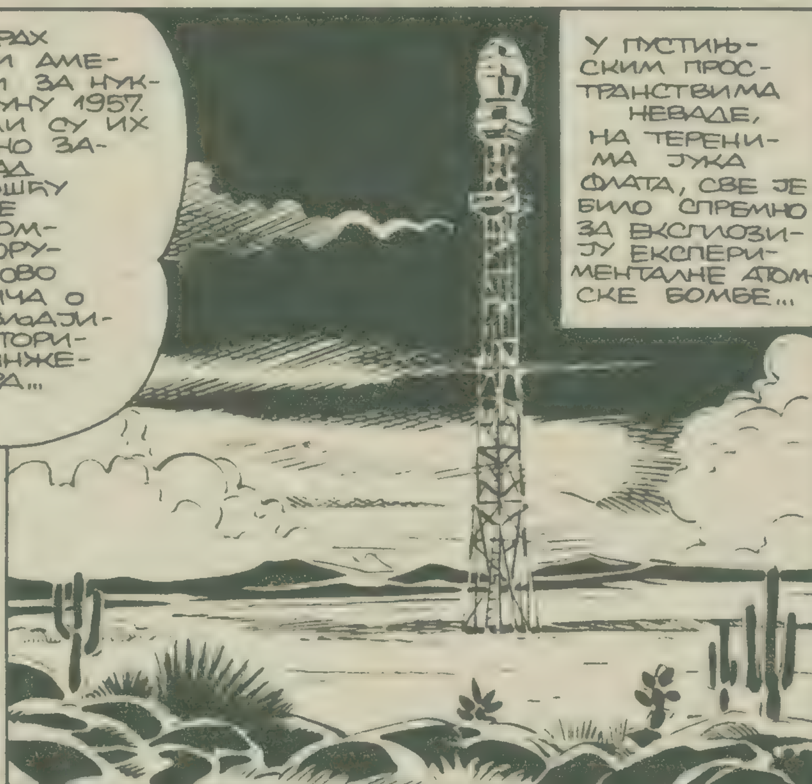

КРАЈ

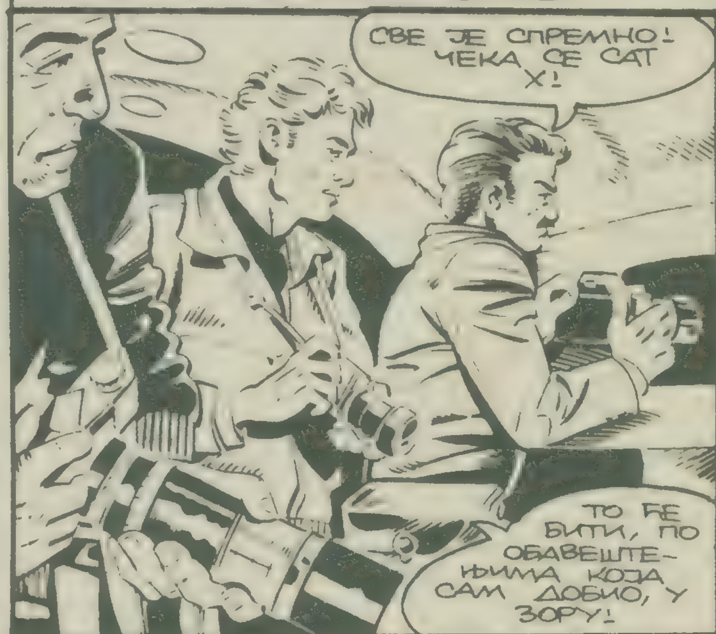
НЕВЕРОВАТНЕ ИСТИНЕ

З. и А. МУМИНОВИЋ

БОМБА ЈЕ ЗАТАЈИЛА

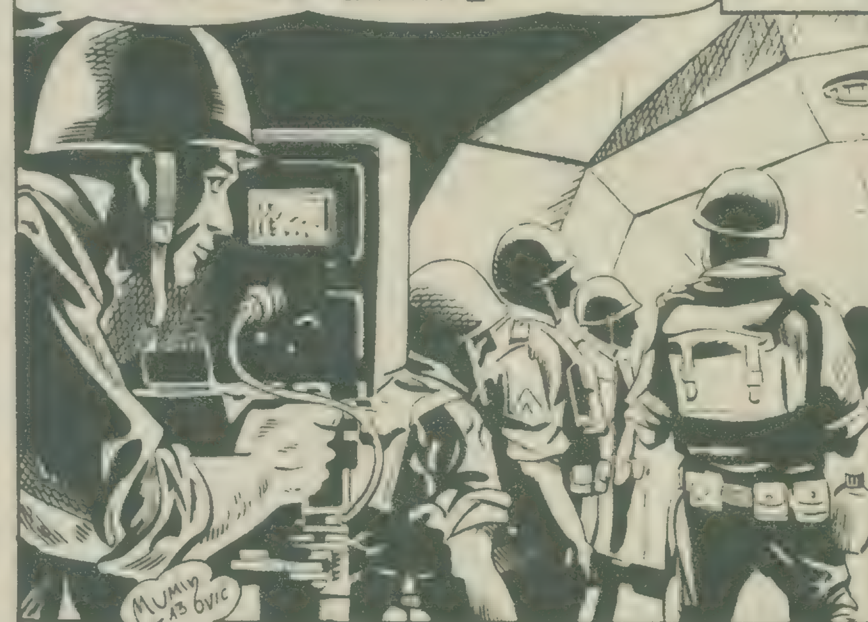

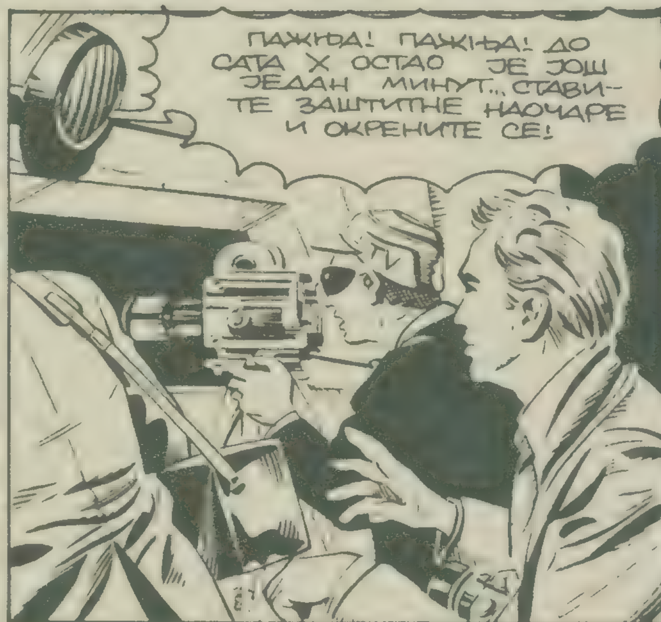

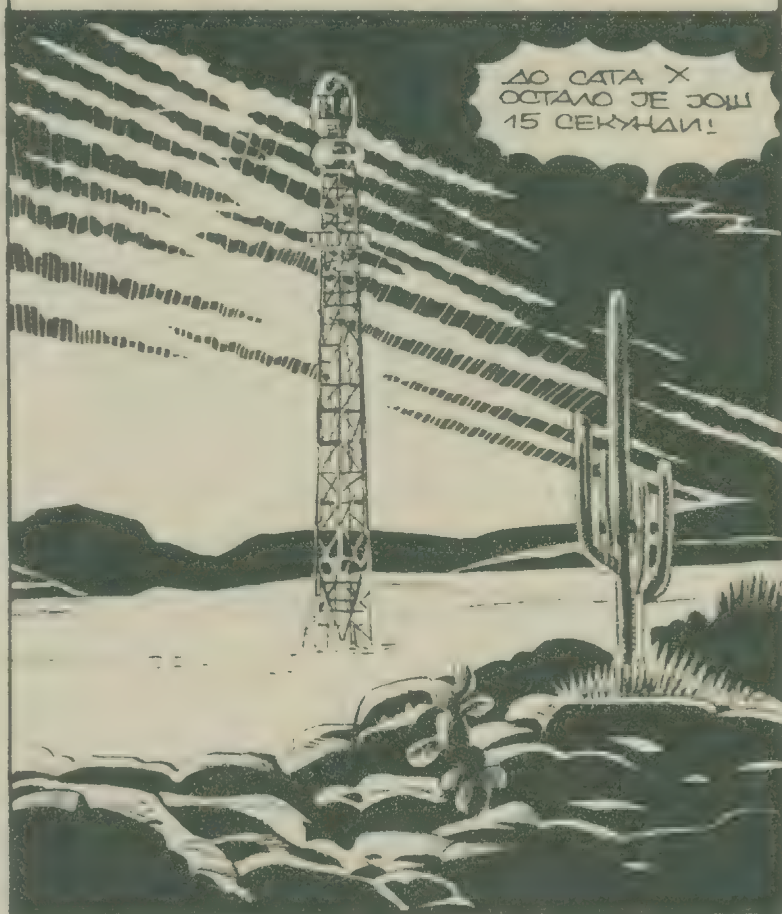

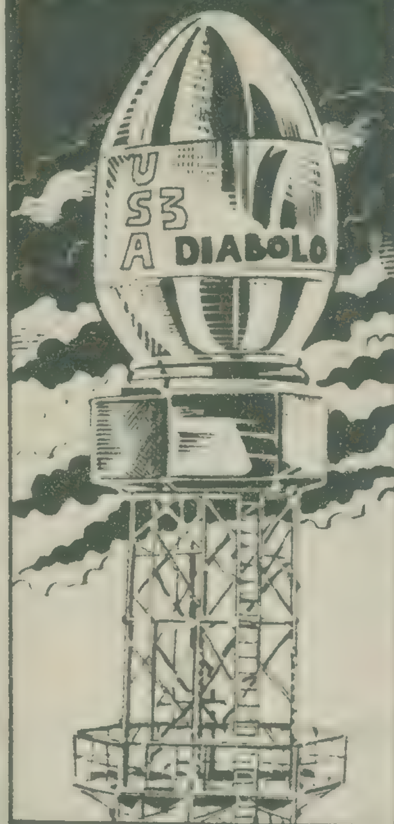

ПРВИ ЗРАЦИ СВИТАЊА ОСВЕТЛИЛИ СУ МЕТАЛНИ ОКЛОП АТОМСКЕ БОМБЕ КОЈА ЈЕ НА ТОРЊУ ВИСОКОМ 150 МЕТАРА МИРНО ЧЕКАЛА ДА СЕ ОСЛОБОДИ СВОЈЕ ОГРОМНЕ СНАГЕ...
ДО САТА X ОСТАЛО ЈЕ ЈОШ 15 СЕКУНДИ!

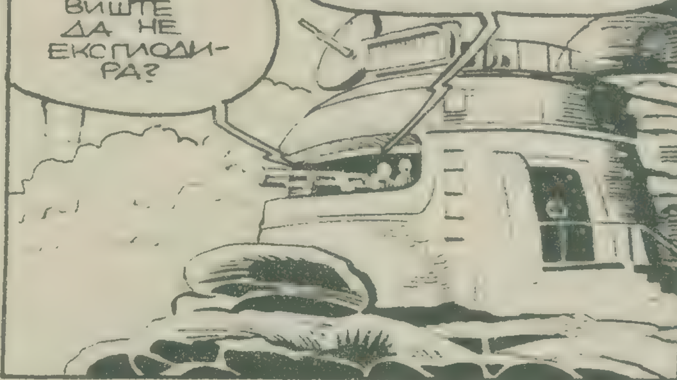

САТ X МАЊЕ ДЕСЕТ... ОСАМ... ПЕТ... ТРИ, ДВА, ЈЕДАН! НУЛА!
500

НУЛА – И НИШТА! НИ БЛЕСКА НИ ЕКСПЛОЗИЈЕ...
USA
S3
DIABOLO

ЗАШТО НИЈЕ ЕКСПЛОДИРАЛА?
ШТА САДА ПРЕДУЗЕТИ, ДОКТОРЕ ЏОНСОНЕ?

БОМБА НИЈЕ ЕКСПЛОДИРАЛА! ОСТАНИТЕ НА СВОЈИМ МЕСТИМА И БУДИТЕ У ПРИПРАВНОСТИ ЈЕР ОПАСНОСТ НИЈЕ ПРОШЛА!

КАКО САДА, ДОКТОРЕ, ОНЕМОГУЋИТИ ТО РАЗОРНО ЧУДО – ВИШТЕ ДА НЕ ЕКСПЛОДИРА?
БОМБУ ВИШЕ НЕЋЕ БИТИ МОГУЋЕ АКТИВИРАТИ ИЛИ УЧИНИТИ БЕЗОПАСНОМ УЗ ПОМОЋ ИНСТРУМЕНАТА ИЗ КОНТРОЛНЕ САЛЕ!

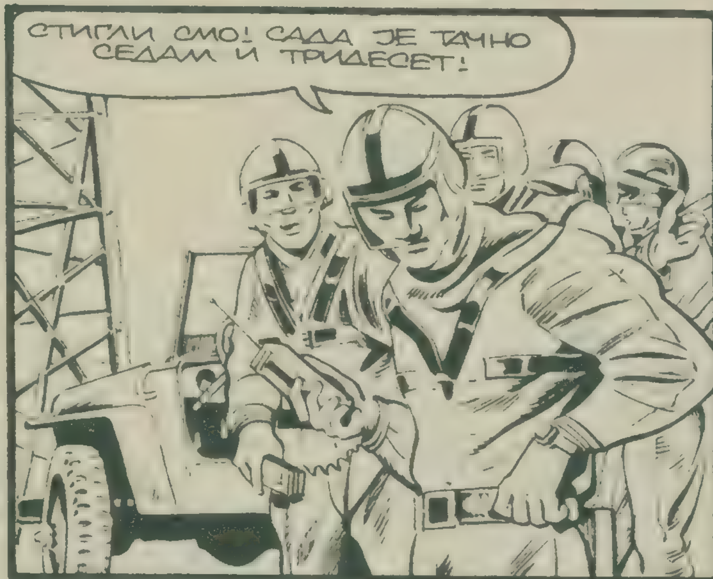

ПОГЛЕДАЈТЕ ОНОГ ЗЕЦА, БАШ МУ НИЈЕ СУЂЕНО ДА ПОСТАНЕ ПЕЧЕНКА!

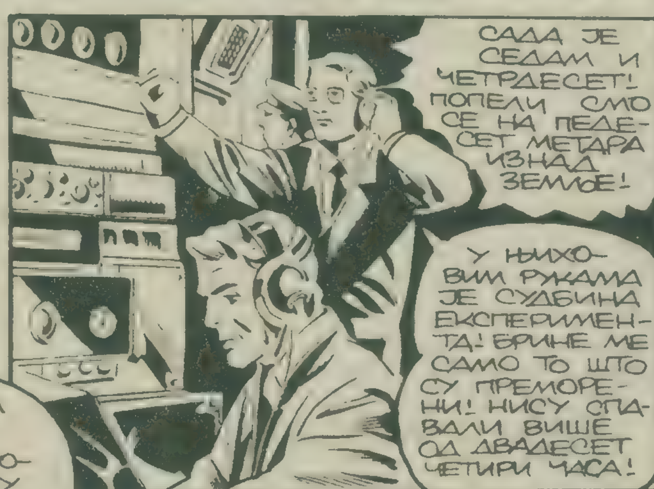
ИЛИ ЋЕ МОЖДА ЗАЈЕДНО С НАМА БИТИ ПРЕТВОРЕН У ПРАХ...

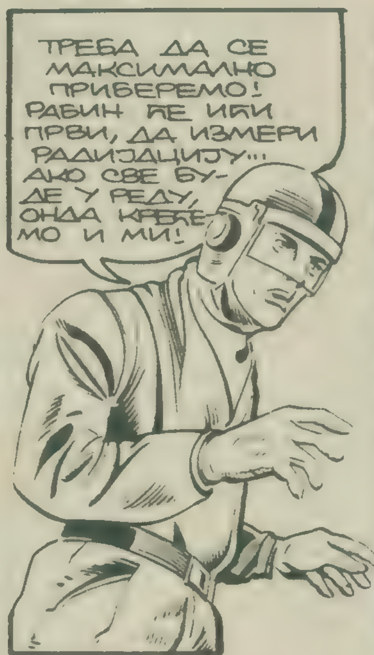

ИНСТРУМЕНТИ МИРУЈУ...
ИСКЉУЧЕН ЈЕ ДОВОД СТРУЈЕ!
А САДА ДА ЈОШ ЈЕДАНПУТ УТВРДИМО ДЕТАЉЕ!

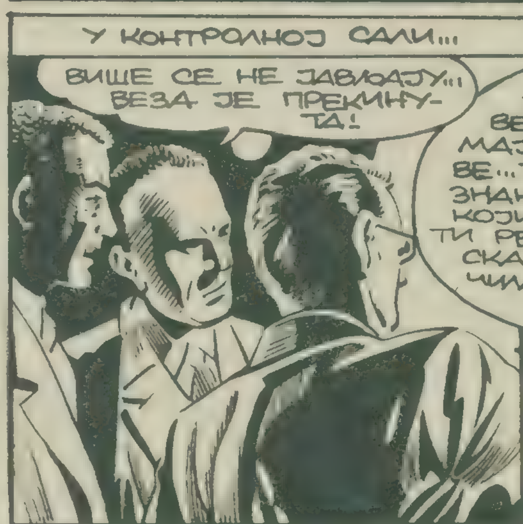

ТРЕБА ДА СЕ МАКСИМАЛНО ПРИБЕРЕМО! РАБИН ЋЕ ИЋИ ПРВИ, ДА ИЗМЕРИ РАДИЈАЦИЈУ... АКО СВЕ БУДЕ У РЕДУ, ОНДА КРЕЋЕМО И МИ!

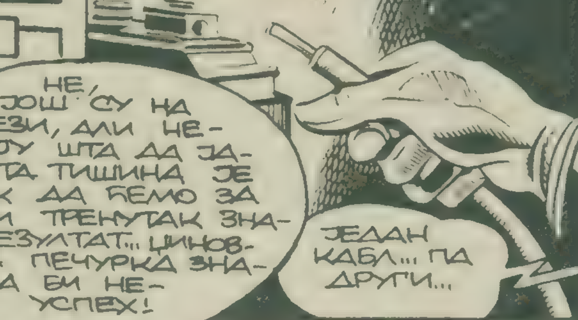

РАБИН ЈЕ УШАО У ЗАТВОРЕНУ КАБИНУ У КОЈОЈ СЕ НАЛАЗИО УПАЉАЧ АТОМСКЕ БОМБЕ... БАТ ЊЕГОВИХ КОРАКА ОДЈЕКИВАО ЈЕ ПО МЕТАЛНОМ ПОДУ...

СЕКУНДЕ СУ БИЛЕ ДУГАЧКЕ ПОПУТ ВЕЧНОСТИ...
ХЕЈ, МОМЦИ, СВЕ ЈЕ У РЕДУ! ДОЛАЗИТЕ ОВАМО!
НАЈЗАД!

САДА ЈЕ СВЕ У МОЈИМ РУКАМА... ТРЕБА ДА ИСКОПЧАМ КАБЛОВЕ КОЈИ АКТИВИРАЈУ УПАЉАЧ...

ОД МОЈИХ ПОКРЕТА ЗАВИСИ СУДБИНА ЧЕТВОРИЦЕ МОЈИХ ДРУГОВА... И МОЈА...

У КОНТРОЛНОЈ САЛИ...
ВИШЕ СЕ НЕ ЈАВЉАЈУ... ВЕЗА ЈЕ ПРЕКИНУТА!
НЕ, ЈОШ СУ НА ВЕЗИ, АЛИ НЕМАЈУ ШТА ДА ЈАВЕ... ТА ТИШИНА ЈЕ ЗНАК ДА ЋЕМО ЗА КОЈИ ТРЕНУТАК ЗНАТИ РЕЗУЛТАТ... ЏИНОВСКА ПЕЧУРКА ЗНАЧИЛА БИ НЕУСПЕХ!

ЈЕДАН КАБЛ... ПА ДРУГИ...

У РЕДУ! САДА ЈЕ БЕЗОПАСНА!

СКРХАНИ УМОРОМ, НА ПЛАТФОРМИ ИСПОД АТОМСКЕ БОМБЕ, ТРОЈИЦА ИНЖЕЊЕРА СУ СЕ ОДМАРАЛА ЧЕКАЈУЋИ ЏИП... У ПОЛУСНУ СУ ПРЕЖИВЉАВАЛИ КОШМАРНЕ СНОВЕ...
КРАЈ

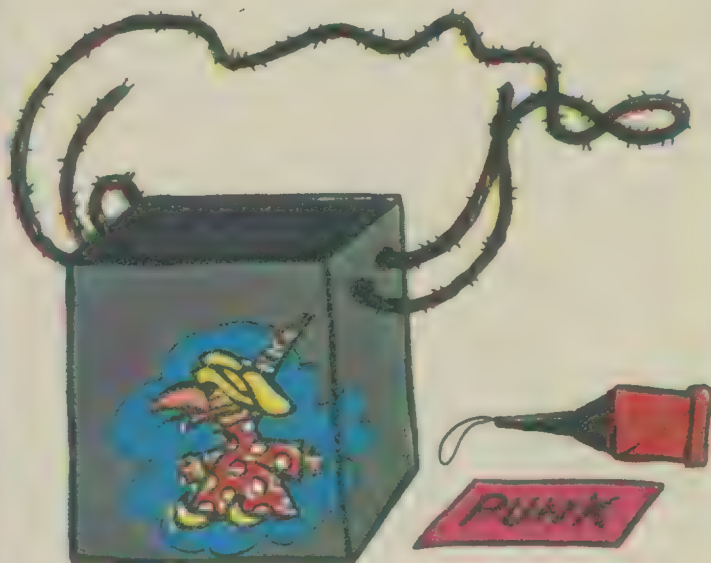
Цицин кутак

ОПРЕМА ЗА ШКОЛУ

ШКОЛСКА ГОДИНА 1985/86

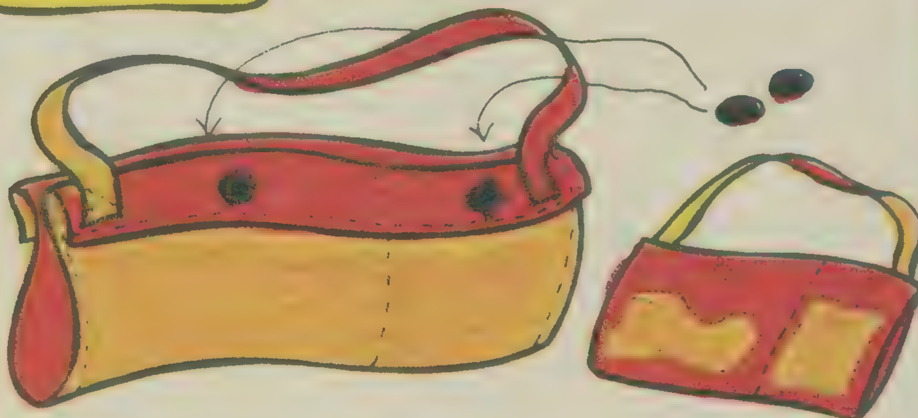
У ДАНАШЊЕМ БРОЈУ ЗАБАВНИКА ЋЕМО ВАМ ПОКАЗАТИ КАКО ДА САМИ НАПРАВИТЕ ПОЈЕДИНЕ СТВАРИ КОЈЕ ЋЕ ВАМ БИТИ ПОТРЕБНЕ ЗА ШКОЛУ. ПРЕДНОСТ СВАКЕ ОД ОВИХ СТВАРИ ЈЕ ШТО ЈЕ ЈЕФТИНА, ПА КАД СЕ ИСТРОШИ ИЛИ ПОКВАРИ МОЖЕТЕ ДА ЈЕ БАЦИТЕ И НАПРАВИТЕ НОВУ.

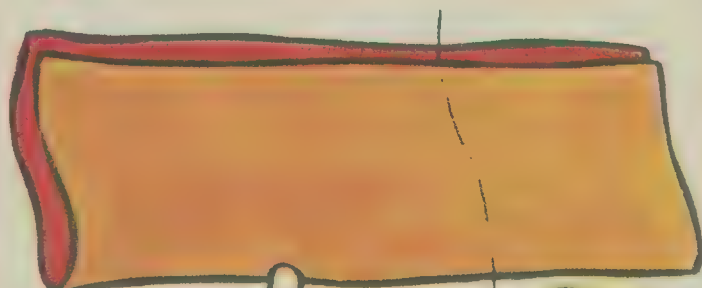

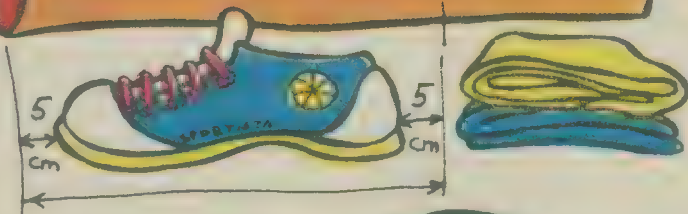

1. ТОРБА ЗА КЊИГЕ И СВЕСКЕ

ДУГУЉАСТУ КУТИЈУ КОЈА НЕМА ПОКЛОПАЦ ОБЛЕПИТЕ СЛИКАМА (ЈУНАКА ИЗ ЗАБАВНИКА, ПЕВАЧИМА И СЛ.), ПРОВУЦИТЕ ШАРЕНИ ГАЈТАН КАО НА ЦРТЕЖУ И ТОРБА ЈЕ ГОТОВА.

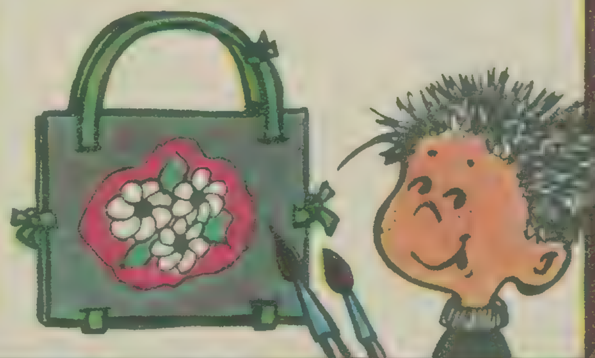

2. ТОРБА ЗА ФИСКУЛТУРНУ ОПРЕМУ

ОД ПАРЧЕТА ПЛАТНА ОДГОВАРАЈУЋИХ ДИМЕНЗИЈА САШИЈТЕ ТОРБУ КАО НА НАШЕМ ЦРТЕЖУ. ТОРБА ТРЕБА ДА ИМА ДВА ОДВОЈЕНА ЏЕПА - ЗА ПАТИКЕ И ДРЕС. ДУБИНА ЈЕ ЈЕДНАКА ДВОСТРУКОЈ ШИРИНИ ПАТИКА, А ПРЕГРАДЕ СЕ ЗАКОПЧАВАЈУ ДРИКЕРИМА.

3. МАПА ЗА ЛИКОВНО

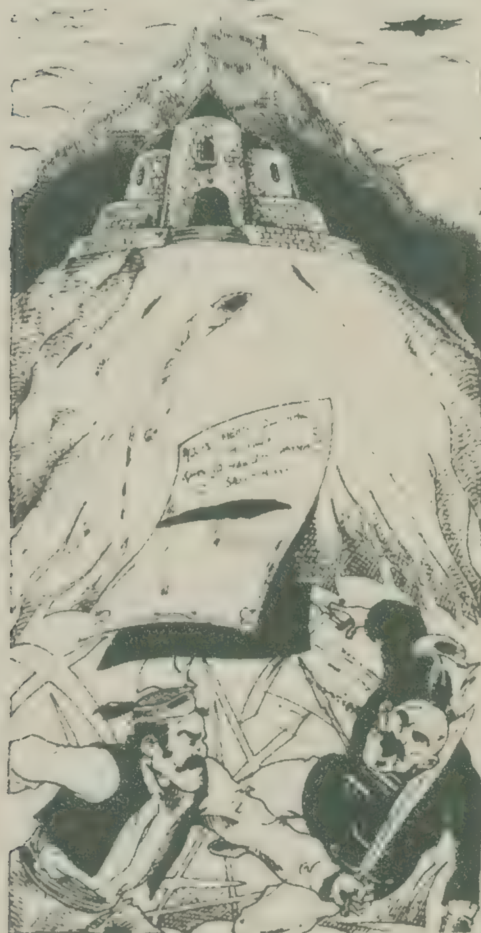
ДВА КАРТОНА ПОВЕЖИТЕ ШАРЕНОМ ТРАКОМ КАО НА ЦРТЕЖУ, А КАРТОНЕ ОБЛЕПИТЕ СЛИКАМА ВАШИХ ЉУБИМАЦА.

NAGRADNE PITALICE „POLITIKINOG ZABAVNIKA" I IRO „PROSVETA"

666 NAGRADA!

Чији је ово рукопис?

Ко на брдо, ак' и ма̀ло̂, стоји
више види но онај под брдом –

ја повише нешто од вас видим,
то је срећа дала ал' несрећа!

....

Чашу меда јошт нико не попи,
што је чашом жучи не загрчи;
чаша жучи иште чашу меда,
смијешане најлакше се пију.

ЗАДАЦИ, КАО ШТО СТЕ ВИДЕЛИ, НИСУ ТЕШКИ. ВАЉА СЕ ПОМУЧИТИ ЈЕР ВАС ОЧЕКУЈЕ 666 НАГРАДА, ЧИЈА ЈЕ ВРЕДНОСТ ПРЕКО 150 СТАРИХ МИЛИОНА

У прошлом броју објавили смо први задатак. Ако одмах нисте препознали рукопис и дело нашег писца не журите, размислите – до краја игре има још 20 дана.

ДРУГИ ЗАДАТАК

Пажљиво прочитајте одломак дела овог познатог југословенског писца. Можда ћете га препознати и по рукопису. Име и презиме писца упишите на линији испод печата у којем се налази број 2.

Треће питање ћемо објавити у идућем броју „Забавника".

НАПОМЕНА

Одговоре немојте слати док не одгонетнете сва четири питања. Уз последњи задатак објавићемо упутства како да шаљете решења. До тада будите стрпљиви и чувајте купоне јер појединачне одговоре нећемо уважавати.

Сви који тачно одговоре на сва ЧЕТИРИ питања стичу право на једну од 666 награда:

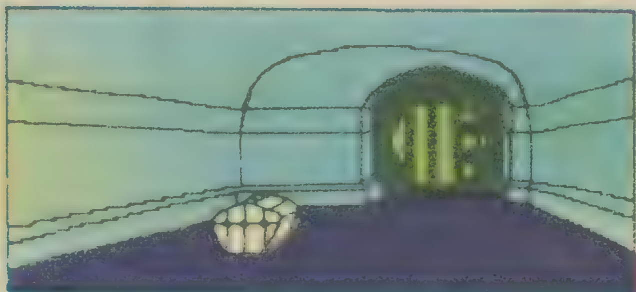
Прве награде:
60 комплета сабраних дела југословенских писаца

Остале награде:
6 полугодишњих претплата на „Политикин забавник"
600 ЛП плоча домаће забавне и народне музике

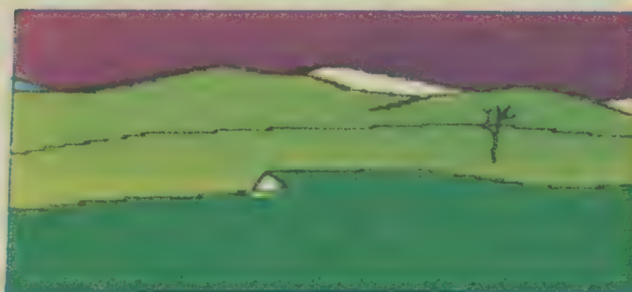

На линији испод печата упишите име и презиме писца

У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ ТРЕЋЕ ПИТАЊЕ

1. Старт: хобитска рупа

2. Суморна пустоловина

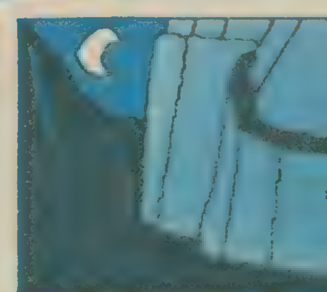

3. Троловски пропланак ноћу

ИГОР БАГИНЗ, ЗАЉУБЉЕН У КУЋНЕ РАЧУНАРЕ, ПРИЧА КАКО СЕ С МАШИНОМ БОРИО ДА НАЂЕ КЉУЧ ЧУВЕНЕ ИГРЕ ХОБИТ ПРАВЉЕНЕ ПО ЈОШ ЧУВЕНИЈЕМ ТОЛКИНОВОМ РОМАНУ. ЗАБАВНИК ВАМ ПОКАЗУЈЕ ПУТ ДО БЛАГА

6. Троловска пећина

7. Теснац на Магленим планинама

ПОРУКА ЗА СТРАСНИКЕ:

КАКО ДОБИТ' ИГРУ ХОБИТ

Драга сабраћо, велики мали народе хобитски,

Обраћа вам се хобит који се на путовање које вам предстоји својевремено одважно чиста срца и лака ума, дакле у потпуној супротности са хобитском, што ће рећи не баш авантуристичком, природом. Али да није било тако, да је – уместо да труне гр.лом у јагоде (где су га разне сподобе редом сачекивале, драле, ждрале, пекле, секле) – случајно глас разума не би ни носа промолио из своје комфорне рупе која, ма како комфорна, ипак остаје једна рупа. И онда уопште не бисмо имали о чему да причамо. А чињеница да причамо значи, пак, да сам се ја успешно понео са опасностима које сада и вас чекају и вратио се дому свом да ону древну шкрињу, у предсобљу налик на тунел, напуним благом отетим од језивог змаја Шмауга.

Додуше, пун сам ожиљака и модрица али жив! Истина, за ово последње подоста дугујем и направи по имену ZX Spectrum која има ту моћ да вас, већ сасвим смлављеног, збрисаног, свареног, елем мртвог, изнова оживи и баци натраг у ватру пустоловина. Како сте и ви опремљени једном од ових чудовишних кутија, немате, ерго, чега да се плашите. Нахраните је програмом са касете и не губите време – крећите!

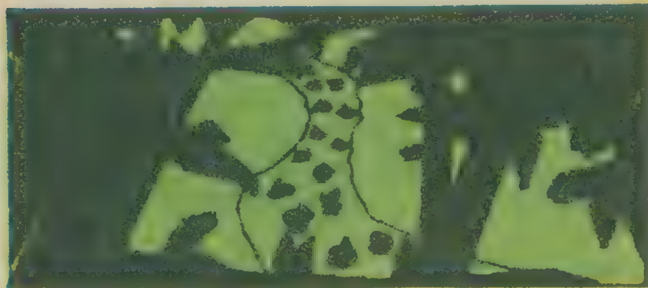
То је, значи, правило прво: не оклевај! Јер док ти премишљаш шта ћеш и како ћеш, свуда око тебе па и шире, диљем Дивљиленда, на десетине и десетине створења, добрих или злих свеједно, припрема ти понеко изненађење које, најчешће, не изађе на добро. Укратко, што време више пролази непријатељи су све агресивнији а пријатељи све ћудљивији, зато пожури!

На самом старту, један од најћудљивијих, твој сапутник Гандалф, уручиће ти необичну мапу. Не напрежи се да је растумачиш – То је мапа легендарног Трора и исписана је рунама, древним писмом које ти не разумеш. Срећом, пре поласка на пут прочитао си Толкинову књигу „Хобит" и знаш ко ће ти помоћи да ове хијероглифе одгонетнеш. Пардон? Ниси прочитао? Па, шта ми уопште разговарамо!? Натраг у рупу и књигу за уши! Само тако стећи ћеш поле употребљиву представу о Дивљиленду, појмићеш неке законе и односе који тамо владају, а без тога ти ни ја не могу помоћи. Мењамо, значи, правило прво. Оно сад гласи: Прочитај књигу! („Не оклевај" је аутоматски на другом месту).

Правило треће: не обазири се на Гандалфа. Он се стално некуд губи. Не прати га, заглавићеш у ћорсокаке (тј. невоље) из којих он излази лако јер, као сваки чаробњак, уме да пролази кроз зидове што ти ниси у стању. Потруди се само да ти мапу коју ти је дао не одузме пре него што је искористиш. Хобитско искуство учи нас да је у том смислу најбоље да, као прво што ћеш учинити, отвориш древну шкрињу (куцањем OPEN CHEST). Гандалф ће онда отворити зелена врата а ти сместа излази (GO THROUGH DOOR) и тиме си у предности. Док те он стигне, већ ћеш похрлити даље.

Прва етапа: Налазиш се на Суморној пустолини. У даљини се назиру туробна брда. Видљиви излази су: исток, север, североисток. Иди на исток или североисток. У оба случаја налетећеш на Троловски пропланак. На несрећу, тамо најчешће банеш усред ноћи и место је пуно ових дивовских халапљиваца. Један од њих носи и велики кључ. Кључ нечему служи, али да би га се докопао мораш (како те учи и команда HELP) да сачекаш дан кад су тролови безопасни. Овде, међутим, не чекај – појешће те. Бриши на север, наћићеш се на Троловској стази пред каменим вратима. Врата су закључана (и сад је јасно чему онај кључ од малочас). Притаји се ту и чекај (куцаш WAIT). Неколико пута тако, док не сване. Онда, правац југ. На пропланку, видиш, тролови леже окамењени. Узмеш кључ па натраг на север. Откључаш врата, отвориш и уђеш у пећину пуну оглоданих костију својих мање срећних претходника (ту негде, међу њима, су и моји остаци из једно два-три ранија „живота"). Но, ту су, такође, кратак мач и конопац. Узми их па даље (пут: S. S. NE), до Ривендела, код домаћина Елронда. Дабоме, то је онај

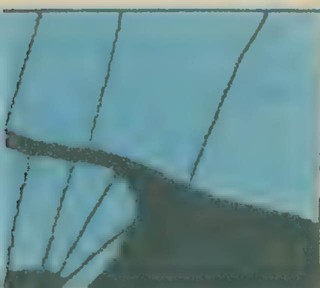

4. Троловска стаза

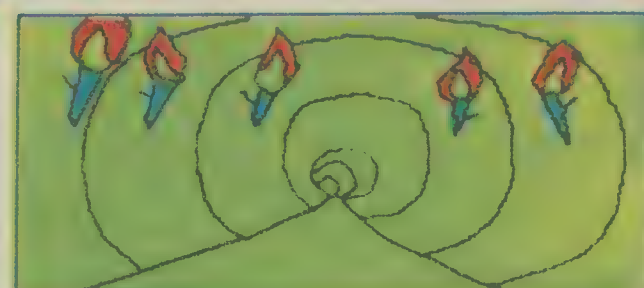

5. Троловски пропланак дању

8. Баучка тамница

9. Баучка пећина

што се разуме у руне. Дај му мапу и затражи да ти је прочита. Не труди се да му узмеш мапу назад. Губиш време, а и шта би са њом без Елронда. Поједи ручак који ти он понуди и крени источно на Маглене планине.

Тесна стаза над понором први је од четири-пет лавирината на које сам ја наишао. Зато, пажљиво, да се не изгубиш. Настави на исток док се не обрешна Тесном месту. Одавде можеш безбедно даље (све на исток) до Бернове куће. Али ја мислим да је боље да ризикујеш и одмах уђеш у Баучке (гоблинске) лагуме. То постижеш тако што са Тесног места кренеш на север до Суве пећине. Ту сачекај док се у наизглед монолитном зиду не отвори пукотина. Прођи кроз њу или, још боље, сачекај да неки од баука изађе шчепа те (што се углавном догађа) и баци у тамницу.

У тамници почиње **етапа друга:** Пред тобом су закључана Баучка врата која изнутра не можеш да отвориш. На западу је прозор који не можеш да дохватиш. На поду хрпа песка. Пошто иначе немаш друга посла (док се Торин, који те је до сада пратио у стопу, не појави) почни да копаш по том песку (DIG SAND) и указаће се забрављена дрвена врата од трапа. Нема начина да их отвориш него распали по њима (BREAK TRAP) све док не попусте. Упозорење: не ударај мачем јер ће се сломити, а може ти се, узгред, догодити и нешто горе. У трапу ћеш пронаћи мали необични кључ који ће ти Торин (он се у међувремену појавио) сместа одузети јер то је кључ његовог деде Траина.

Али, како изаћи? На команду HELP компјутер ти вели да „прозор не би требало да буде сметња лопову који има пријатеље". Значи, прозор! А пошто си прочитао књигу, знаш да си тај лопов ти. Пријатељи су Торин и Гандалф. Како је Торин готово увек при руци, замоли га да те понесе (SAY TO THORIN „CARRY ME"). Затим му реци да отвори прозор. Уколико се он на ово последње не обазире значи да је прозор већ отворен па му онда реци да иде на запад.

И ево те, на Ториновим леђима, у Кривудавом пролазу, пред можда најузбудљивијом и најнеизвеснијом етапом путовања, пролазом кроз баучке лагуме.

Дакле, **етапа трећа.** Пре свега, упамти, овуда се мувaш из два разлога: прво – да пронађеш и узмеш чаробни прстен; друго – да изађеш на светло дана. Успут, можеш да покупиш и неки проценат бодова. Али, води рачуна: претерано глуварење овим катакомбама може ти донети и много више него што ти је потребно да комплетираш игру, па ти се може догодити да квоту од 100 одсто испуниш још на половини путовања, тако да при повратку опет стартујеш од нуле. И још нешто: пази да ти је Торин стално на оку, јер уколико га изгубиш (или он изгуби тебе), што ће се сигурно догодити бар десетак пута, у баучи те у међувремену опет хитну у тамницу, неће имати ко отуд да те вади. Струнућеш начисто. Иначе, узалуд тамaниш бауке стално надолазе нови.

Значи, храбро и опрезно. Најбоље ако бележиш где све пролазиш. Тако ћеш научити да се баучко подземно царство, не рачунајући тамницу, састоји од још четири главне локације: Кривудави пролаз (у коме си сада), Пространа баучка пећина с бакљама, Подземно језеро и унутрашњост Баучке капије. За невољу, све то међусобно повезује Тамни загушљиви пролаз рачвајући се унедоглед док ти се не заврти у глави. После неких десетак сати, или дана, схватиш да и у том рачвању има система и онда је све лакше. Тачније: загушљиви пролаз има само 15 пунктова од којих су сви, осим два, веома чворновате раскрснице. Не вреди да их овде разлажем, цео „Забавник" не би нам био довољан. Зато је најбоље да конце похваташ сам. За случај да си, због непрестаних неуспеха запао у малодушност, показаћу ти само најкраћи (мада не обавезно и најбезбеднији) пут до прстена. Елем: из Кривудавог пролаза кунаш SE, па E, па SE, па E и – покупиш прстен. Прстен те (на команду WEAR RING)неко време чини невидљивим и то одмах олакшава ствари.

Међутим, носећи прстен који те чини невидљивим лако ћеш изгубити Торина. Зато не заборави да га увек својим гласом (SAY TO THORIN...) непрестано упозораваш куда идеш. Ако се догоди да њега ухвате бауци, пођи натраг до тамнице да га нађеш (пролaском из Велике пећине кроз Баучка врата која се споља могу отворити добијаш уједно и постотак нових бодова).

Могуће је да си пре прстена натрапао и на Голума, незграпно чудовиште које прстен чува (мада доста граљаво, јер га ретко затичеш на стражарском месту). Голум обожава да поставља загонетке. Ако их не одгонетнеш, удавиће те. Зато, ако баш не желиш да се опробаш у домишљатости, убиј Голума мачем пре него што отвори уста.

Кад си тако површио посао, крени ка излазу Баучкој капији. Од места где си пронашао прстен тај пут води: N, S, NW, E. Пред капијом, одакле путеви воде наводно у свим правцима, провери још једном да ли је Торин са тобом. Кроз капију се, истина, никако не може, зато осмотри мало око себе и спазићеш баучка Стражња врата. Отвори их и бежи напоље командом – горе! (UP). Тако, ево те с оне стране. Крени на исток и доспећеш на Чистину. Највероватније, ту нема ничега и ти настављаш на исток. Догодило ми се, међутим, пар пута да ме ту дочека и мистериозно упутство у три реда: „Према q налази се црна вода. Према q налази се нешто вина. Према q налази се велики кључ од трапа." Ако се и теби то укаже, не лупај главу, продужи даље (E). Све у своје време – правило четврто.

Такође, било би умесно да на овом месту почнеш да користиш још једну предност овог програма, а то је да на команду SAVE, уз упутства која следе на екрану, на касету снимиш (и тако сачуваш) довде пређени пут како, у случају да даље нешто забрљаш, не би морао све испочетка. Најзад, то је добро и стога што се и ја на овом месту растајем од тебе до наредног броја кад настављамо путешествије.

Игор Багинз

(наставак у идућем броју)

ХИТ

ИНТЕРВЈУ

„Плави оркестер" је највеће овогодишње рок изненађење. Њихов први албум „Солдатски бал" одавно је постао најпродаванији деби ЛП у историји југословенског рока. Ни о једној другој групи се није више писало и причало и никада раније нека група у Југославији није ни на приближно сличан начин освојила најмлађе слушаоце. Саша Лошић-Лоша у ексклузивном интервјуу за „Политикин забавник" покушава да објасни како је и зашто дошло до тога

Суада, 'оћеш попит' шта

Снимио: Каменко Пајић

– Већ готово осам месеци изложени сте притиску јавности, вуку вас за рукав, запиткују. Како то подносиш. Да ли ће ти брзо досадити?

Лоша – *Мислиш на оно „Дај аутограм" и то? Мислим да ми неће досадити тако брзо. Осмехујем се, јер ако се неком не осмехнеш, онда ће помислит' како си уображен, а ако му се осмехујеш, онда опет каже како фино фолираш и како се осмехујеш зато што тако треба. Не намештам осмех број 45 за јавност зато што то тако треба, а понекад га и намештам, али шта да радим.*

– Да ли ти се чини да је ваш успех највише последица чињенице да сте на прави начин пришли тинејџерима?

Лоша – *Знам по себи да постоји раздобље, негде до шеснаест година, када просто биолошки имаш потребу да будеш обожавалац неке групе на један, онако, френетичан начин. Али мислим да је ово што се с нама догађа последица чињенице да нас је време, оно што ја кажем, попут промаје, ухватило у повољном тренутку, корак напред или назад и све ово се не би догодило. Не знам тачно какав је то сплет околности, да л' нам је неко припремио терен за деловање, да л' се осећала после толико година потреба за неком „мушком" групом која ће моћи поново да покрене тај феномен идолопоклонства. То се десило са Бајагом, ево сада и с нама. Поново узимамо примат од жена које су суверено хареле, попут Брене, Зане, Неде Украден, Наде Обрић, Слађане Милошевић... Е сад, кад кажем „мушка" група, ту не мислим на људе с раздрљеним грудима, с ланчићем, него на мушку групу.*

– У смислу да у њој нема жена.

Лоша – *Да, у том смислу. А ако нам је Дугме и припремило терен, мислим да је до тога дошло само зато што ми нисмо имали ону моћ коју су они имали у том смислу да можемо одмах да објавимо оно што смо снимили. Зато ми и нисмо могли имат' улогу покретача.*

Можда је тај покретач био битан, а опет, можда су и наше песме учиниле своје, то не могу објективно рећ'. У свему томе је, вероватно доста битан био и наш изглед, јер има (ово је вероватно мало нескромно) код нас доста ствари које млађу публику могу заинтригирати: Павнина фризура, близанци, моја капа...

– Још је једна ствар и поред доста бројних објашњења прилично занимљива. Како то да си ти са једва двадесет година забринут над пролазношћу живота?

Лоша – *Ја схватам живот као интензивно живљење једног одређеног периода. Не памтим неко вече у последње време да сам остао код куће и гледао телевизију, да нисам нигде изашао. Увек мислим да ће се нешто десит' без мене исто као што мислим да ће се људи скупитћ кад умрем. Биће мало патетике кад ми се трава зазелени изнад главе и онда ће сви отић' у неку кафану и ствари ће кренути истим током као пре. Трагедија је што имамо ограничен број дана. Стално причам о том трамвају. Вожња у њему ти одузме месец и по дана, спавање пола живота, јело четвртину и све тако. Премало времена остаје. Зато и мислим да га треба интензивно живети негде до тридесете, јер после тога наступају дани када ти се више ништа не праштa, када се мораш уозбиљит' јер више немаш покрића за неко „необично" понашање.*

– Да ли то сугерише и песма „Боље бити пијан него стар"?

Лоша – *Знам да су многим редакцијама стизала разна писма у којима су људи протестовали због ове песме, као „Како тај млади Лошић сугерише да је боље бити млад и пијан него стар. Боље је бити частан и стар, него пијан и млад" и све тако. А та песма уопште није писана с том намером, иако сам је написао после првог пијанства у животу. Мислим да и ти старији људи, када седну и погледају неке фотографије из младости, кад се сете неке неостварене љубави или нечег сличног и сами одмахну руком и кажу нешто тако. То је песма о једном ставу до ког свако мора доћ' макар једном у животу, што наравно никако не значи да ја заговарам алкохолизам.*

– То је један од ставова са прве плоче. Шта ће бити на другој и када ће се она појавити?

Лоша – *Прва плоча је настала из неког нашег четворогодишњег искуства. Сада је настао неки рез. Од јануара, када смо је снимили, стално смо на путу и кључни проблеми су нам да л' се Пава наштимао, хоће л' озвучење бити довољно велико, да л' ће нас ко преварит' око пара и слично. То све није прави разлог за песму. Мислим да је прави разлог љубав. Не сама по себи, већ она коју осећаш. А пошто побеђује онај ко мање воли и пошто су мене стално побеђивали и још увек ме побеђују, мислим да ће пуно воде протећ' до наше следеће плоче. Проћи ће најмање година, можда и две. Чини ми се да ће та плоча бити прави одговор на питање да ли је ово што смо сада урадили било из комерцијалних разлога и да ли је то био само тренд. Ако песме и буду лоше, бар ће се видети зашто је та плоча направљена.*

– Доста размишљаш и говориш о обожаваоцима. Да ли би ти, да ниси то што јеси, био обожавалац „Плавог оркестра"?

Лоша – *Јој, не знам. Ја волим ту срчаност, тај тренутак кад се дигну руке, кад се „руши стење", оно наше „Хајде!", после ког поново следи уобичајени мир. Можда би у почетку рекао: „Ма вид' оног малог шта просипа. Јао, јес ме растужио, ево плачем. „Не знам шта да ти кажем, јер још нисам срео никог ко би мислио као ја. Не знам би ли скакао на концертима „Плавог оркестра" као што сам увек скакао на концертима „Идола".*

ПРОМЕНЕ

Група „Тирс фор фирс" („Tears For Fears") није наступила на концерту за помоћ гладном становишту Африке, одржаном у Филаделфији, иако је била најављена.

Наиме, непосредно пре концерта два члана су одлучила да напусте групу, па је њихов наступ заиста био немогућ. Замене су већ пронађене. Нови гитариста је Ален

Грифитс (Alan Griffiths), а саксофон ће убудуће свирати Џозефина Велс (Josephine Wells).

Да би ипак помогли хуманој акцији, „Тирс фор фирс" су одлучили да сав приход са својих концерата у неколико наредних месеци уплате у фонд за гладне у Африци.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

[illegible] вији и бољи од оних какве тренутно праве Спрингстин [illegible]"

Стинг

Снимио: Бранислав Рашић

ЗАБРАНА

ПОСАО ПА ОСТАЛО

Рок музичари често, у интересу посла, морају да се одричу својих хобија и ситних задовољстава: хладних напитака, велике количине слаткиша, пушења и сличнс.

Но (Andrew Ridgeley) Ендру Рицли, члан дуета „Уем!" („Wham!"), недавно је доживео да му друштво које осигурава америчку турнеју његове групе, забрани омиљен хоби, који додуше није нимало безопасан.

Њему је наиме забрањено да учествује на мотоциклистичким тркама.

Рицли је, као прави професионалац, на то пристао без поговора, али они који га добро познају тврде да никако не треба очекивати да ће се ове забране дуго придржавати.

РЕКОРДИ

„Дуран Дуран" су се по други пут у каријери попели на врх листе синглова америчког часописа „Билборд" („Billboard"). Овог пута с песмом „Поглед који убија" („A View To A Kill"). Ово је шести узастопни сингл страних извођача који је доспео на прво место америчке листе, чиме је надмашен рекорд од пет таквих синглова узастопно постигнут пре двадесет година.

„Поглед који убија", уједно је девета песма из филмова о Џемсу Бонду која је ушла међу првих четрдесет на америчкој листи и прва која је доспела на сам врх, мада су те песме и раније изводили само веома популарни музичари Пол Макартни, Ширли Бејзи, Том Џоунс, Карли Сајмон, Шина Истон, Рита Кулиџ, Херб Алперт и „Тијуана Брас" и Серђо Мендес са групом „Бразил".

Најбољи пласман пре „Дуран Дуран" оствариле су песме „Живи и пусти друге да умру" 1979. у извођењу Пола Макартнија и групе „Вингс" („Wings") и песма „Нико то не ради боље" коју је 1977. снимила Карли Сајмон (Carly Simon)

НЕУСПЕХ

ДИЛАНОВ ЛАГАНИ ПАД

Нови албум Боба Дилана „Царство бурлеске" („Empire Burleskque"), на топ-листама Велике Британије доживљава тешке тренутке. Тако је ово његов први ЛП од 1965. који није ушао међу десет најпродаванијих. „Царство бурлеске" је одмах по објављивању избило на једанаесто место, али је убрзо пропало на двадесето, без већих шанси за повратак у „горњи дом" најпродаванијих плоча.

Дилан је до сада са 29 албума имао успеха на листама, више плоча пласираних на листама у Великој Британији издали су само Елвис Присли, Џејмс Ласт, Френк Синатра, Клиф Ричард и Ролингстоунси.

Шест Дилановых плоча било је на првом месту листе најпродаванијих албума, али је последњи од њих доспео на ту позицију још 1970. године.

ПОНОВО

„БУБЕ" ДОНОСЕ ЗАРАДУ

Приче о окупљању „Битлса", које се у последње време све више шире, допринеле су и поновним покушајима да се њихово име добро уновчи.

Пошто су, изгледа, стари снимци дефинитивно потрошени, ових дана је поново објављен сингл „Упомоћ" („Help") и то тачно двадесет година после првог појављивања на тржишту.

Осим тога, потенцијалним купцима су понуђена и два антиквитета везана за „Битлсе". На аукцији у чувеном Сотебију на продају су изнесени бели „Мерцедес" Џона Ленона, по цени од 150 000 фунти и, такође, бели „Астон Мартин" некада власништво Џорџа Харисона, по цени од „скромних" 15000 фунти.

За сада нема података да ли су ови аутомобили и продати.

БИЛО ЈЕДНОМ НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ

СТРАШНА МЕТЛА ЧИСТУНИЦЕ

Власник једног салуна у Елсворту је на врата свог локала прикуцао таблу с натписом:

„All nations are welcome – exept Carie Nation!" (Сви народи су добродошли, изузев Кери Нејшн – Народ!)

То му ништа није помогло. Кери Нејшн је његов лепи салун неколико дана касније претворила у гомилу рушевина...

Кери Амелија Мур родила се 1846. године на обали Мисурија. Израсла је у претерано стидљиву девојку која није никад плесала с мушкарцима јер јој је та „школа пипања" била одвратна. У деветнаестој години заљубила се у лекара Чарлса Глојда, који је као самац живео код њених родитеља и једном је, кад је био мало нацврцан, на препад пољубио. Кери се, како је касније написала у аутобиографији, уплашила докторовог пољупца тако да је очајнички вичући дојурила мајци:

- Обешчастио ме!

Пољубац је учинио своје: Кери се привила уз Глојда, иако ју је мајка упозорила да њен изабраник много воли да тражи дно у боци. После две године врдања доктор Глојд се оженио стидљивом газдаричином кћери.

У браку се Кери горко разочарала. Глојд је много пио и мало љубави пружао жени. „Читао је до касно у ноћ, док сам ја лежала чезнући за његовом љубави" – забележила је Кери.

Чим је остала у другом стању, отерала је мужа.

Због доктора Глојда који је више волео виски него љубав, Кери је из дна душе замрзела алкохол, дуван, салуне, мушке скупове све што мушкарце одваја од жена које их воле.

Против „ватрене воде"

Стидљива Кери је била врло упорна и енергична жена. Кад је родила дете, дала се у потеру за другим мужем који је, по њеној чврстој одлуци, морао да буде сушта супротност пијаници Глојду. Једног дана је на улици угледала Дејвида Нејшна, ветерана северњачке војске, пастора, адвоката и новинара. Мада је часни Нејшн био 20 година старији од ње, Кери је била сигурна да је баш то човек њених снова. Преко познаника је успела да Нејшн једног дана као гост дође у њену кућу. Тиме је судбина Дејвида Нејшна била за добар низ година запечаћена. Ни војничко искуство, ни адвокатско лукавство, нису га могли спасити: оженио се распуштеницом Кери.

Дејвиду Нејшну ни писање за новине ни адвокатура нису доносили довољно за живот, па је 1889. године оберучке прихватио понуду да буде свештеник у Медисин Лоџу, пограничном граду у Канзасу. Кери је тиме била одушевљена: једним законом у Канзасу била је забрањена продаја алкохолних пића, сем „у медицинске, научне и механичке сврхе".

Кери Нејшн је убрзо увидела да Медисин Лоџ није „трезан" град, како је очекивала. У мушким клубовима, у стражњим салама драгстора и у становима самаца, виски је текао потоцима...

Кери је одлучила да Медисин Лоџ очисти од пијандура „као што је Дивљи Бил Хикок очистио од разбојника и револвераша Хејс и Ебилејн". Једног јутра је узбуђено испричала побожном Дејвиду да јој се у сну јавио главом Христос и заповедио јој да с мужем искорени с лица земље алкохол и дуван.

Ти ћеш, Дејви, у црквеним проповедима дићи глас против тих паклених зала, а ја ћу се борити на свој начин! – рекла је. Сад ме остави на миру да напишем твоју следећу проповед...

Дејвид Нејшн је с предикаонице, на запрепашћење многих присутних мушкараца, с којима је и сам уживао у „ватреној води" у затвореним „мушким клубовима", прочитао женину проповед. Све удате жене Медисин Лоџа биле су врло задовољне.

После мисе Кери је око себе окупила гомилу жена чији су мужеви били склони ђаволском алкохолу. Позвала их је да бојкотују продавнице трговаца који кришом продају виски и да исто тако бојкотују све жеље и потребе својих мужева докле год буду мирисали на Сотонино пиће...

Од тог часа је Кери Нејшн на улицама вребала тајне продавце алкохола. Многи од њих су били врло угледни грађани. Чим би којег угледала, пришла би му и громогласно га поздравила:

Здраво, убицо људских душа! Срам те било, слуго пакла! Пијани џелату Сотонин!

Следеће недеље је прекинула пасторову проповед:

- Стани, Дејвиде, спаситељ ми је ноћас дао задатак да овде, у цркви, свима кажем ко све уништава душе мушкараца пакленим вискијем и румом!

На запрепашћење свих, прочитала је списак свих оних који су у Медисин Лоџу продавали забрањени алкохол, а затим је рекла:

Наш градоначелник, сви чланови општинске управе, судија и шериф, знају за паклену работу ових тровача, али не примењују закон зато што су и сами најведнији робови ђавола!

Како је „осушен" град

Једног недељног поподнева Кери Нејшн је са још неколико жена донела органино пред драгстор Мортона Стронга, једног од „Луциферових џелата", који је у задњем делу свог дућана, у лепо опремљеном салуну, продавао алкохолна пића. Једна од жена је засвирала на органину неки псалм за који је Кери написала посебан текст. Реч је била о несрећницима које рум и виски одводе у грех и пакао. Хор жена певао је Керину песму тако дуго док се пред драгстором није скупила радознала гомила. Онда је Кери упала у драгстор уз помоћ својих деведесет килограма и широких кукова, одгурнула Стронга и јурнула у тајну точионицу. Затечени, љубитељи капљице су се збунили, а затим један по један почели да се извлаче на улицу где су их дочекали презриви погледи жена.

На једвите јаде је Стронг успео да из драгстора изгура Кери Нејшн која смишљено није гоме хтела да се одупре (мада је по снази могла). Стронг је закључао драгстор, а Керине присталице су кренуле улицама Медисин Лоџа тражећи да ништарија Мортон Стронг буде изгнан из града јер је „извршио насиље над једном нејаком женом", што је на Западу забрањивао кодекс части.

Те ноћи је у многим кућама Медисин Лоџа дошло до жестоких размирица у којима су главну реч водиле жене...

Стронг је био принуђен да на врат-нанос прода драгстор и да тражи друго место под сунцем. Кери Нејшн је наставила офанзиву и после две седмице Медисин Лоџ је постао „сува варош"

Кери Нејшн је једног дана листајући новине од пре неколико година прочитала о „походу про-

ЈЕДНА ЖЕНА ЈЕ РЕШИЛА ДА ДОВЕДЕ У РЕД МУШКАРЦЕ. СВА СРЕДСТВА СУ ЈОЈ БИЛА ДОБРА ЧАК ЈЕ УРЕЂИВАЛА ЧАСОПИС СА ИМЕНОМ СЕКИРА

КЕРИ

тив греха мисис Памеле Квин у Ебилејну", која је каменицама разбијала излоге салуна и коцкарница.

Кери је одмах одлучила да прву своју разарачку акцију изведе у Кајови, градићу на граници Канзаса и Оклахоме. Прво је упала у највећи салун, који је држао неки Добсон, каменицама је разбила огледала, шанк и флаше на полицама. Затим је зарећала градићем, поразбијала и остале салуне, све док је имала „муниције". Онда се, пре него што су запрепашћени крчмари и грађани успели да у помоћ позову дремљивог шерифа, вратила у Медисин Лоџ.

Није била задовољна резултатом подухвата у Кајови. Камење јој се учинило сувише слабо и наивно оружје. За одлучујући удар који је намеравала да изведе у чувеном сточарском градићу Вичити, изабрала је ефикасније наоружање: секиру и гвоздену полугу.

Ћускијом на Клеопатру

Једног снежног јутра око седам сати у луксузни бар хотела „Карej", највећи и најпознатији у Вичити, ушла је Кери Нејшн с торбом у којој је била секира и ћускијом у другој руци. Застала је усред бара и неколико минута непомично гледала у гомилу мушкараца који су већ у те ране сате за шанком од скупоценог дрвета, са сребрним оковима, испијали виски и рум, у шлифована огледала и шарене лустере. Поглед јој је запео за велику слику у уљу која је приказивала потпуно голу жену како се купа у базену око којег се скупило неколико исто тако нагих лепотица. Била је то „Клеопатра у купатилу", оригинално дело познатог сликара Џона Нобла.

Кери Најшн приђе Клеопатри и размахну ћускијом...

Новине су нашироко и надугачко писале о новој величини Дивљег запада, нарочито су помињале уништену „Клеопатру" и велико кристално огледало вредно 1.500 долара...

Кери Нејшн је после двадесетак дана изашла из затвора. Нису је осудили из два разлога: нико од очевидаца није хтео да призна да је видео женског разбијача на делу, (тако би признао да се уплашио од жене), а осим тога већина њихових жена је одобравала њен разбијачки поход.

Часном пастору Дејвиду Нејшну је већ било доста жене којој Свевишњи наређује да разбија салуне. Развео се од ње оставивши јој кућу.

Кућа за супруге пијандура

Кери Нејшн је продала кућу у Медисин Лоџу и купила другу, већу, у Канзас Ситију коју је назвала „Кућа за супруге пијандура" и у којој је почела да окупља сараднице.

Одњекуд је у једном Црнцу циновског раста, којег је назвала пословођом, нашла телохранитеља с којим је, наоружана секиром и ћускијом, наставила да демолира „куће греха". Покренула је и два часописа – „Секиру" и „Гласник рушитељке". У њима је нападала крчме, салуне и дансинг-холове, као и њихове посетиоце, залажући се за равноправност жена, изругујући се мушком роду.

После алкохола за највећег непријатеља људског рода прогласила је дуван. На улицама, у возовима, на бродовима, свуда је пушачима из уста избијала цигарете, цигаре и луле. У својим часописима је тврдила:

– Имам право да избијем из уста тих џентлмена цигарете у легитимној самоодбрани!

Пред крај живота повукла се у једну малу кућу у Арканзасу и написала своје узбудљиве мемоаре у којима саму себе приказује смерним извршиоцем наређења господа Бога. Умрла је 1911. године.

Д. Брандон

Илустровао: Брана Јовановић

РОБЕРТ ШЕКЛИ

НЕЖАН НАРОД

ЧУДНА НЕКА ПЛАНЕТА. ШТАП ДОНЕСЕН СА ЗЕМЉЕ И ПОБОДЕН У ТЛО ПЛАНЕТЕ ДАРЕЛ IV, РАСЦВЕТАО СЕ, А МОСТОВИ СЕ РУШЕ ОД ЉУДСКОГ ГЛАСА

Илустровао Михаило Ђоковић Тикело

Припремајући се за слетање на планету Дарел IV, Јан Мартен је размишљао о првом контакту са непознатим бићима на која ће ускоро наићи. Он је, додуше имао у оваквим сусретима велико искуство, али је управо зато знао да свака нова планета представља изненађење.

Његов помоћник Кросвел, млад човек заљубљен у своје танке неговане бркове, брижљиво је обављао свој део посла. Трећи члан посаде био је неки Чедка са Еборе II, који је служио као тумач и официр за везу. Ти Еборијанци били су најнеобичнији народ који су Земљани срели у васиони. Као да су имали стотину чула, могли су да се споразумевају на свим могућим језицима, па и на оном који би први пут чули. Са оваквом способношћу далеко би дотерали у Галаксији да нису имали један озбиљан недостатак: морали су да спавају двадесет сати дневно!

Тако је и сада, док су се Мартен и Кросвел ужурбано припремали за слетање, Чедка је спавао мирним и дубоким сном.

План број четири

Са висоравни на коју су се спустили Земљани су у даљини јасно видели некакво насеље. Око брода је све било непомично, мада се по обиљу зеленила могло видети да су услови за живот повољни. Посада је одлучила да чека.

После отприлике пола сата, Кросвел узвикну:

– Ево их! Нема сумње, и они су хуманоиди!

Мартен приђе окну и осмотри групу од двадесетак бића сасвим сличних људима. Само су им лица била неуобичајено бледа и мирна.

– Не изгледају баш пријатно – рече Кросвел.

– Видећемо – рече Мартен. – Треба добро да проучимо њихов изглед и понашање. Морамо пазити да их не уплашимо.

Закључили су да ће бити најбоље да примене план број четири.

– Одећа им је пастелних боја – рече Мартен. – Према томе, и ми ћемо се слично обући. Немају оружја – и ми ћемо наше оставити у броду. Колико видим, немају ни длака на лицу. Кросвеле, жао ми је ваших бркова...

– Пуштам их већ шест месеци! – бунио се Кросвел. – Ово је трећи пут како морам да их обријем!

– Потпуно вас разумем – рече Мартен. – Али, не смемо ризиковати да их уплашимо.

– Мартене – прекиде га Кросвел гледајући кроз окно. – Један од њих се приближава.

Мартен приђе контролној табли и поново провери све податке о клими, температури и саставу атмосфере на Дарелу IV.

Долазимо као пријатељи!

Док се Кросвел бријао и облачно, Мартен пође да пробуди Чедку. Полумајмунски хуманоид чија је спољашност скривала изванредну интелигенцију, лењо се протеже, а затим на брзину припреми за излазак. Најзад сва тројица прођоше кроз одељење за дезинфекцију и напустише брод.

Дарелијанци су стајали непомично, у савршеној тишини. На њиховим сабласним лицима, толико бледим да су већ прелазила у плавичасто, није било никаквог израза.

– Избегавајте све гримасе и нагле покрете! – шапатом нареди Мартен.

Затим је посада пришла ономе што је иступио напред.

– Дошли смо као пријатељи – рече Мартен тихо.

Чедка испроба неколико начина превођења и ускоро се видело да је онај разумео. Из Дарелијанчевог грла зачу се некакво шуштање.

– Жели вам добродошлицу – преведе Чедка.

– Одлично – одговори Мартен задовољно и начини још један корак према Дарелијанцу који је очигледно био некакав вођ. Лаганим, одмереним гласом почео је да држи говор предвиђен планом број четири. Објаснио је да он и његова посада долазе с лепе, удаљене планете зване Земља на којој влада дух мира и пријатељства. – Види се – рекао је – да су

Дарелијанци добра бића, и зато бих хтео да вам понудим вечни савез.

Чедка је преводио. Када је Мартен завршио говор, настаде дуга тишина.

– Јесу ли разумели? – упита Мартен.

– Јесу – одговори Еборијанац.

У том тренутку биће које су Земљани сматрали вођом отвори уста, заврте се око себи и без гласа паде на тле.

Људски дах

Ствар је, како је изгледало, узела сасвим неочекиван обрт. Вођа се никако није дизао, а други су само стајали и посматрали. Посада је решила да се повуче у брод и сачека развој догађаја.

После пола сата, један од домородаца приђе васионском броду и поче разговор са Чедком, а овај одмах преведе разговор Мартену.

– Њихов вођа који се зове Морери – рече – изражава жаљење што се онесвестио. Он сматра да је то непристојно и недопустиво.

– Добро, добро – рече Мартен. – Можеш му рећи да се нисмо увредили.

– Ах, не! – исправи га Чедка. – Он сматра да сте ви непристојни. Каже да се трудио колико може да издржи ваш дах, али није успео.

– Мој дах? Значи, зато се онесвестио! До ђавола, шта да радимо ако је наш дах за њих отрован?

– Морери каже да то не треба да поквари ваше односе – настави Чедка – и позива вас да га посетите у његовом насељу.

Чим је то рекао, Чедка се баци на постељу, склупча се и заспа...

Нека овај мост...

Припремајући се за посету, Мартен је пронашао неке пилуле против задаха, те су он и Кросвел попили по једну. Понудили су их и Чедки, кога су опет пробудили, али је он гордо одбио. Његов дах, рекао је, није неугодан.

Ускоро су се нашли на домаку насеља, пред једним исушеним потоком над којим се уздизао мост. С друге стране су их чекали Дарелијанци. Мартен одмах науми да овај мост искористи за симболично склапање пријатељства. Знао је да су симболи најбољи начин за прилажење припадницима слабо развијених цивилизација. Он лаганим кораком дође до средине моста, стаде и поче свечано:

– Нека овај мост, као што повезује две обале, буде од сада веза између наше две планете...

У том тренутку Мартен осети како му се мост руши под ногама и он се зачас нађе у исушеном кориту потока.

Кросвел притрча да га подигне и промрмља:

– Невероватно. Чим сте подигли глас, мост је почео да се руши. Изгледа да овде материјал не подноси јаке звучне вибрације. Сад ми је тек јасно зашто се Дарелијанци споразумевају шапатом!

Вођа Дарелијанаца Морери приђе Мартену, који се с муком дизао на ноге и нешто прошапута.

– Жао ми је што мост није био довољно чврст – преведе Чедка. – Каже да му служи од давнина.

Мартен се извуче из корита и крену ка Моререију. Видевши га да храмље, вођ му одмах понуди свој штап...

Грешка за грешком

Најпре су пошли у обилазак насеља. Мартен је с изненађењем открио да су Дарелијанци прави уметници у резбарењу. Задивљено је прелазио прстима преко барељефа на вратима кућа и скулптура у храмовима. Затим су их одвели на ручак. Пошто су за предјело добили неко поврће наранџасте боје налик на бундеву, Морери је шапатом одржао дуг говор. Мартен је из њега открио да ова бића интелигенцијом нимало не заостају за Земљанима, како је он то раније мислио. То што нису познавали технику није био знак заосталости, већ задивљујућег склада с природом коју нису морали мењати и побеђивати. „Отуда, дакле", мислио је, „тај миран израз на њиховим лицима".

Када је Морери завршио, реч је узео Кросвел. На Мартенову опомену да много не виче, почео је да се служи наглим покретима. Присутне Дарелијанце ово је тако узбунило да су били просто ван себе. Када је Морери, уз Чедкину помоћ, успео некако да их умири, Кросвел му у знак захвалности пружи руку. Вођа је неко време оклевао, а затим неодлучно учини то исто. Кросвел му снажно стеже шаку и заусти да нешто каже, кад Дарелијанац зајаука. Шака му је све била у опекотинама.

– То је од вашег зноја! – рече узбуђено Мартен. Деловао је на његову кожу као киселина!

Сва тројица осетише да се нешто мења. На лицима Дарелијанаца могли су да прочитају страх и непријатељство.

– Хајдемо одавде! – рече Мартен и први напусти салу. Испратило их је тихо мрмљање.

Само што је брод полетео, посада примети како се тло под њим одрोњава.

– И ово је од звучних вибрација – уздахну Кросвел. – Грешка за грешком. Од самог почетка ништа није ишло како треба.

– Немојте себи пребацивати – рече љубазно Чедка. – Нисте криви за оно што сте. Уосталом, мислим да ћете оставити и једну пријатну успомену. Погледајте штап који је Мартен добио!

Штап је пустио изданке и на њима су пупили цветови.

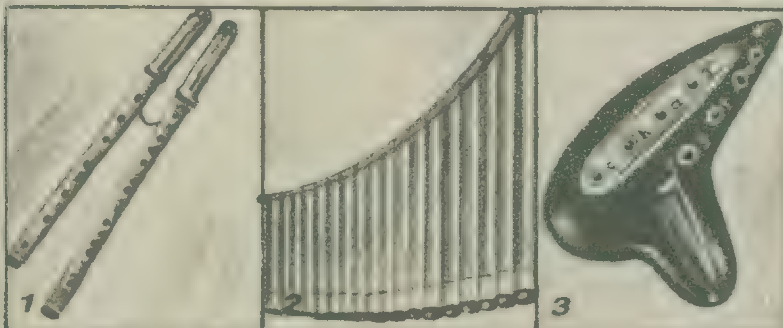
– Гле! – рече Мартен. – Па овај штап је био сасвим сасушен! Додир наше коже га је оживео...

И он се одједном сети свих оних древних предмета које је додиривао у насељу.

– У праву сте, Чедка – рече. – Мислим да ће им се свидети бар један део онога што смо!

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

НАРОДНИ ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

ВОДОРАВНО:

1) снижење цене – геометријско тело, хексаедар (мн.), 2) наука о звуку – шаховска фигура, 3) особина оног што је напорно – амерички филмски глумац (Марвин), 4) лемеш, раоник – кош за кукуруз на стубовима, 5) енглеска филмска глумица (Ли) – климатско место у Словенији, 6) испаравање, димљење (грч.), 7) исход, резултат (лат.) – једноцифрен број, 8) знак за радијус – десна притока Западне Мораве – скраћеница за волт – скраћеница за динар, 9) сос, умокац – подсећи лозу, 10) плитки морски рукавац, морска бара – угоститељски објект, 11) прождрљив – хранити жиром, 12) неправилност у току болести (мед.) – ништа (пров.), 13) дувачки народни инструмент са две цеви начињене из једног комада дрвета (види слику 1) – име глумице Марјановић, 14) тежак рад, тегљење – оштећење.

УСПРАВНО:

1) омиљени дувачки инструмент старих Грка, а састоји се од неколико свирала разне дужине повезаних једна за другу (види слику 2) – комедија Бранислава Нушића, 2) народни дувачки инструмент од печене глине или порцулана, дужине до 15 cm (види слику 3) – држава у Африци, 3) птица селица с круном или ћубом на глави – мушко име, 4) ставити у со да се не поквари – држава у Азији, 5) чинити кожу, штавити – знак за њутн – боја за косу, 6) име песника Ујевића – слово латинице – удав, змијски цар – градић у Далмацији, 7) особа која кочи кочницом – метална нит (мн.), 8) сеф, благајна – мушко име, 9) хемијски знак за кисеоник – део Ријеке – праскозорје – знак за кило, 10) аутомобилска ознака за Цетиње – звати гласом – француски певач и филмски глумац (Монтан), 11) посластичар – жиласта творевина везивног ткива којом се мишићи учвршћују за кости, 12) епско песништво – писац идила.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: аутобус, увртати, тапетар, орач, ја, митесер, косина, Ба, Омар, итисон, блистати, п, уз, наоколо, оксалат, Калми, П, доиста, живот, д, Дијана, А. Ват, Тот, а, Илири.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ

50 ПИСАМА ЈЕДНОМ ЧОВЕКУ

ИЛИ ОН НИЈЕ ШПИЈУН, ИЛИ ЈЕ ИЗУЗЕТНО ВЕШТ...

Била је јесен 1942. Рат је беснео у Европи. Енглеска се налазила на удару нацистичких бомби. Говорило се и о инвазији Хитлерових трупа на Острва, а Интелиџенс сервис – обавештајна и контраобавештајна служба Велике Британије – ловила је немачке шпијуне.

Једног јутра је мајор Хамфри Роберт, из одељења за јужноамеричке земље, дошао познатом инспектору Скотланд Јарда Џорџу Гордону и после поздрава, без околишења рекао:

– Ви знате да се људи из наше службе нерадо обраћају вама за помоћ, али ја сам сматрао да је боље да се огрешим о то неписано правило, него да испустим из руку једног шпијуна

Онда му је укратко испричао шта га мори. Из Јужне Америке допутовао је у Лондон човек за којег су британски агенти из Аргентине јавили да је готово сигурно нацистички шпијун и да у Велику Британију долази да би снабдео новцем немачке агентуре у Енглеској.

– Ми смо тог човека пратили од тренутка кад се на аеродрому Хитроу искрцао из авиона, па до уласка у такси. Уз пут се ни са ким није задржао, нити реч проговорио. Док се возио ка граду, наши људи изазвали су саобраћајну несрећу у којој је осумњичени повређен. Између осталог, сломљена му је рука. Он је пренесен у болницу.

Његов смо пртљаг и одећу темељито прегледали. Верујте, инспекторе, да је то обављено стручно... Чак је рендгенски прегледан да није можда прогутао неки предмет... Мислили смо на дијаманте..

Мајор уздахну, па настави:

– Нигде ничега! Само нешто је било необично: у својој повећој кожној ташни, поред фото-апарата, филмова, новина, неколико романа и цигарета, носио је педесетак писама адресованих на његово име. Све су то биле честитке поводом рођења његовог првог сина!... Сад се питам да ли је тај човек уопште шпијун, или је изузетно вешт... А наши људи из Аргентине мисле да је реч о суми од сто хиљада фунти.. Ето, дошао сам код вас, инспекторе, да вас упитам шта мислите о овом случају, јер је познато да сте ви откривали разбојнике, после пљачки, кад то други нису могли...

Инспектор Џорџ Гордон није био човек који воли да оставља утисак на саговорника. Само је одмахнуо главом и рекао:

– Чини ми се, мајоре, да су ваши људи превидели једну битну појединост!

*

Знате ли на коју је појединост мислио инспектор Скотланд Јарда Џорџ Гордон?

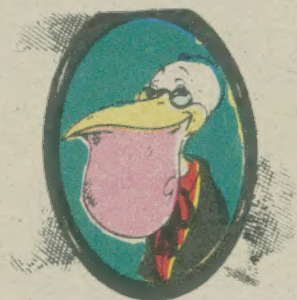
Решење потражите на страницама Мале поште

10 × 10
ИЛИ ПРОНАЂИТЕ ГРЕШКУ

ПОЈЕДЕНИ КОМШИЈА

Довољно је да измените по једно слово да би свака од ових реченица добила свој прави смисао.

1. Зидови свечане сале украшени су сликама наших пеликана.

2. Обавезно погледајте овај филм, са извесним Љубишом Самарџићем у главној улози.

3. Лепо је бити мртав, али не ваља претеривати у томе.

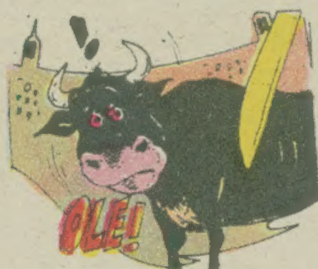
4. Посланици су лизањем руку изражавали подршку генералу.

5. Сонет је једна од оних песничких творевина у којима је најважније наћи згодну рибу.

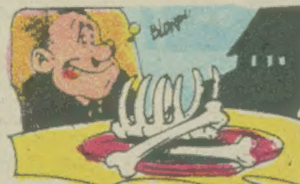

6. Пре почетка борбе тореадор је маказицама мало скратио бикове, јер су му се чинили предугачки.

7. Зна се како наши момци реагују на пораз: ни срџбе, ни протеста, већ достојанствена и тиха туча.

8. Обично смо вечерали у ресторану и при том бисмо појели и неког од комшија.

9. У Савезном комитету за енергију верују да су богови помогли да се побољша снабдевање бензином.

10. Нека вам јунаштво и борбеност наших оваца увек служи као узор.

Илустровао Димитрије Костић

РЕШЕЊА: 1. величана, 2. изврсним, 3. мршав, 4. дизањем. 5. риму, 6. бркове, 7. туга, 8. повели, 9. бонови, 10. отаца.

БЕОГРАД *** МАКЕДОНСКА 29 11001

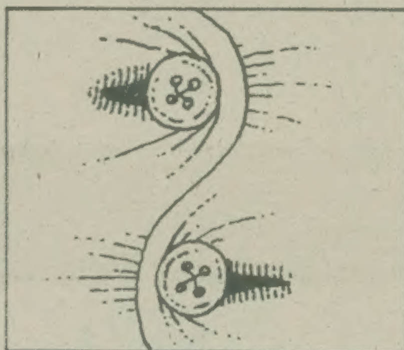
МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

ДА НЕ БУДЕ ЗБРКЕ

Много пута читао сам у „Забавнику" а и у другим листовима о разним обичајима и веровањима и о томе како су настали. Тако ми је пало на памет питање одакле обичај да се дугмад на мушкој одећи налази на десној а на женској на левој страни?

ГОРАН АЛЕКСИЋ
Хајдук Вељка 51/15
36000 Краљево

Обичај за који питаш вероватно потиче још из античких времена када се женска и мушка одећа нису много разликовале. Да би се

ипак знало шта је чије, ту су биле копче односно дугмад. У прилог овој претпоставци иде и чињеница да се дугмад на мушким панталонама налази на – левој страни. Зашто? Једноставно због тога што су их у време кад су се појавиле, носили искључиво мушкарци па је било потпуно свеједно с које стране се дугмад налазе. Модерни кројачи, и то изгледа у врло малом броју земаља, „измислили" су да се панталоне закопчавају на женски, односно мушки начин.

ПРАВО ИМЕ ЈЕ МАРКО РАДУЛОВ ПОПОВИЋ

У „Забавнику" број 1750 објављен је текст под насловом „Поклон с неба" у коме се помиње партизански командант Марко Радуловић.

Поводом тога јавила нам се Милева Поповић да нас обавести да је аутор поменутог текста Ђорђе Милановић погрешно.

Име партизанског команданта о коме се говори у тексту је Марко Радулов Поповић, а не Марко Радуловић.

Редакција се извињава Милеви Поповић, кћерки Марка Радулова Поповића, и читаоцима.

ШТА ДАТИ ДУЛЕТУ?

Тај мој комшија Дуле чудан је неки дечко. Кад изађемо на терен, испред куће, неће ни да ме поздрави. Никад се не игра са мном. Ја сам, боже мој, млађи од њега (читаву годину дана). А онда, тек тако, из чистог мира зазвони ми на вратима и донесе ми гомилу књига. Каже, то је за тебе Шврле, лектира за шести разред. Онда га нема па тек опет зврр – поклања ми фармерке и неку сјајну мајицу. Чудо једно, кажем вам. Уопште ми није јасан тај Дуле.

Ако ме неко случајно нападне док се играмо, оставља своје друштво, дотрчава и брани ме. Да ли ви то можете да схватите?

Хтео бих некако да му се захвалим. Пробао сам али ме он само пресече: „Шврле, много причаш за своје године!"

Нешто сам рачунао и смислио, али неопходан ми је ваш савет. Поклонио бих му или малог вучјака, или папагаја или мачку. Шта мислите, која животиња би ишла уз таквог дечка као што је Дуле?

ГОРАН ПРЕДОЈЕВИЋ,
Ратарска 5,
12000 Пожаревац

Тешко је у таквим стварима бити саветник. Одведи мачку, папагаја и псића Дулету. Ко му први приђе, његов је.

ТАЈНИ КРИМСКИ РАТ

Историја ратова је моја слабост. Прочитао сам десетине књига и мислио да знам за све ратове. Читајући Забавник од 2. августа ове године сазнао сам да је на Криму вођен рат 1954. године. То је, вероватно, био неки тајни рат, незабележен у досад објављеним историјским књигама?!

ДУШАН ИВАНОВИЋ,
Булевар Револуције 40
11000 Београд

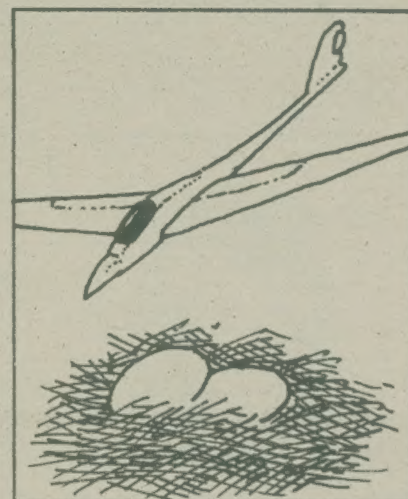
Душан се, наравно, шали. Техничком грешком у тексту „Јуриш лаке коњице" Кримски рат је померен сто година касније. Извињавамо се Душану и свим нашим читаоцима.

АВИОН НА ВЕТАР

Стални сам читалац Политикиног забавника, али се тек сада реших да вам напишем нешто. Наиме, Радио-Суботица, сваке недеље организује наградне игре за слушаоце. На питање, када је Иван Сарић, пионир ваздухопловства из Суботице први пут полетео, ја сам тачно одговорио, 16. октобра 1910. и добио прву награду: кружну вожњу једрилицом изнад града. Пошто сам провео у лету пола сата јако ми се свидело, па вас молим да ми кажете ко је конструисао прву једрилицу и када је први пут полетела?

ВИНКО РОБЕРТ
Папа Павла 17
24413 Палић

Леонардо да Винчи је још у 16. веку пројектовао летеће направе непокретних крила, али их није градио. У првој половини прошлог

века Британци Џ. Кејли, С. Хенсон и Џ. Стрингфелоу покушавали су да лете на таквим моделима једрилица, а 1867. Француз Жан-Мари Ле Бри саградио је једрилицу налик на птицу, којом је успео да изведе неколико скокова. Немачки инжењер Ото Лилијентал је 1891. направио прву управљиву једрилицу у којој је висио ослоњен на рукама, а равнотежу је одржавао померањем тела. После више од хиљаду летова Лилијентал је у августу 1896. погинуо у удесу своје једрилице. Американац Октав Шанит градио је једрилице којима је управљао покретањем крајева крила и успевао да лети дуже од сто метара. Чувена браћа Рајт су конструисали једрилицу најсличнију данашњим. На њиховој једрилици пилот више не виси него лежи а касније седи, а управља ручним или ножним командама. Већ 1902. су изводили заокрете у лету. Орвил Рајт се 1911. на једној од својих једрилица одржао у ваздуху пуних 19 минута, чиме је оборио све дотадашње рекорде.

ПО ПРОРОКУ ДАНИЈЕЛУ

Шта значи моје име?

ДАНИЈЕЛА ДУБОВИНА,
71000 Сарајево

Твоје име је настало у француском и италијанском као женски облик од Данијел а то је име библијског пророка (код нас: Данило) које на хебрејском значи „Бог је мој судија".

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Мирјана Божић, Петефијева 16, 11132 Београд – има 12 година, жели да се дописује са својим вршњацима.

Elizabeth Affel c/o MR. R. K. Affel Shell, Ghana-Limited, P.O. Box 1097 Accra – Ghana – има 18 година, воли музику и дописивање.

Данијела Брајдић, Нова Бадалићева 1/б, 55000 Славонски Брод – има 13 година, сакупља постере и касете, воли спорт и природу.

Душко Ћипранић, 18418 Миоље Поље – има 13 година, жели да се дописује са својим вршњацима.

Драгана Мартић, 11. Сијечањ 8, 44260 Глина – воли музику, читање, трчање и животиње.

Нада Брајић, Вељка Влаховића 21/28, 26000 Панчево – има 14 година, сакупља разгледнице и значке.

Верица Стојановић, Вардарска 37, 35250 Параћин – има 12 година, сакупља салвете, значке, марке и украсна писма.

Ђерка Вуковић, Пут Арбаније 137, 58220 Трогир – има 12 година, сакупља постере, значке и украсна писма.

Анита Влашић, Б. Н. Р. 53, 88000 Мостар има 12 година, сакупља украсна писма, одговара на свако добијено писмо.

БИЛО ЈЕ ВИШЕ КОСОВСКИХ БИТАКА

У Забавнику од 9. августа прочитао сам у „Малој пошти" кратак животопис Сибињанин Јанка. Кажете да је по њему настала пословица „Касно Јанко на Косово стиже". Истовремено пишете да је Сибињанин Јанко рођен 1387, а косовска битка одиграла се 1389. године. Испада да је он као двогодишњи дечак ратовао против Турака или је можда реч о некој другој бици на Косову?

ЛАЗАР НИКОЛИЋ
Бориса Кидрича 26
16000 Лесковац

Ердељски војвода Јанош Хуњади или Сибињанин Јанко, јунак из народних песама, ратовао је у неколико наврата против Турака с промењивом срећом. Године 1448. у боју на Косову, војску Сибињанин Јанка тешко је потукао турски султан Мурат II, па је после овог пораза настала и чувена народна пословица.

Претпостављамо да се оно „Касно Јанко на Косово стиже" односи на чињеницу да се Јанкова битка одиграла 59 година после најчувеније косовске битке (1389).

ПУШКИН КАО ЦРТАЧ

Драги Забавниче, интересује ме ко је нацртао Пушкина и нешто више о аутору.

АЛЕКСАНДАР СОМБОРАЦ
Призренска 15
11080 Земун

На цртежу је аутопортрет А. С. Пушкина из 1829. године. Пушкин је поред писања волео да црта и оставио је неколико својих аутопортрета, међу којима је овај који си нам послао. О Пушкину поети, сматрамо да није потребно говорити, већ га читати.

О ВЕЛИКИМ УШИМА АФРИЧКОГ СЛОНА

Читала сам недавно да афрички слонови имају необично велике уши, али нигде нисам нашла објашњење зашто је то тако? Можеш ли ти, Забавниче, да ми одговориш?

МИЛЕНА ОПАЧИЋ
Раде Кончара 18
58000 Сплит

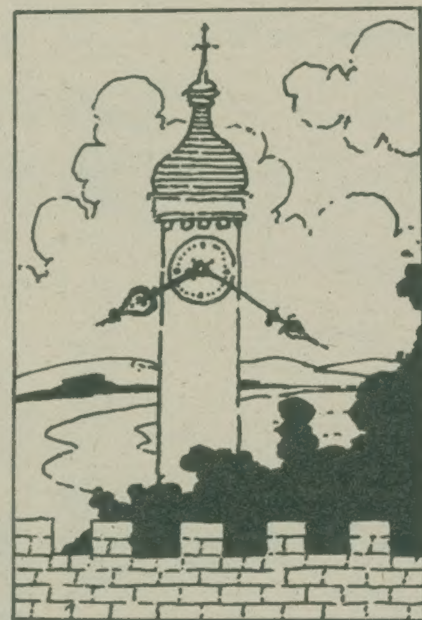

Афрички слон живи у тешким условима, у савани, где је изложен топлоти и разним опасностима. Сматра се да су његове велике уши (широке око 1,80 а дуге око 1,50 m) у ствари прилагођење на животну средину. И стварно, кад почне да се хлади ушима кроз које пролази густ сплет крвних судова, слон успева да снизи своју телесну температуру за 5°Ц. Међутим, слон шири своје велике уши и да би открио опасности или уплашио непријатеља. Мужјак тера непријатеља тако што се претвара да ће јуришати, а онда се у последњем тренутку зауставља: шири огромне уши, мало подиже кљове и маше сурлом, тако да изгледа још већи. Тек кад то претварање не успе, прелази у напад, и стварно насрће.

Што се тиче азијског слона, његове уши су за трећину мање него уши његовог афричког рођака. Међутим, он живи у шуми и у много блажим климатским условима.

ПЕТРОВАРАДИН БЛИЖИ ОД САЛЦБУРГА

Недавно сам у Забавнику, у рубрици „Јесте ли чули да" прочитао да сат на кули Карилон у Салцбургу обележава време на је-

динствен начин: велика казаљка показује сате, а мала минуте. Поводом тога желим да вас обавестим да и сахат кула на Петроварадинској тврђави означава време на исти начин. То је учињено да би се с бродова који плове Дунавом видело колико има сати, а минути им нису били важни.

ЛУКА МИРКОВИЋ,
ученик VI разреда
ОШ „Коста Трифковић"
21000 Нови Сад

РЕШЕЊЕ ДЕТЕКТИВСКЕ ПРИЧЕ

На писмима које је шпијун примио с тобожњим честиткама поводом рођења првог сина налазиле су се све саме марке изузетно велике вредности. Њиховом продајом нацистичке агентуре обезбедиле би новац потребан за свој рад.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Александар Бакочевић

В. Д. руководиоца ООУР-а Издања за младе „Политикин забавник"
Влада Булатовић Виб

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

Заменик главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић. Чланови Савета из Редакције: Влада Булатовић Виб, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 100 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 1.104,00 динара, полугодишња 2.208,00 динара, годишња 4.416,00 динара
ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 2.208,00 динара, полугодишња 4.416,00 динара, годишња 8.832,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$ 32.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 91.–
ШВЕДСКА	Шкр. 270.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 278.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 75.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТБАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

Насловна страна
Љубомир Милојевић Љубац

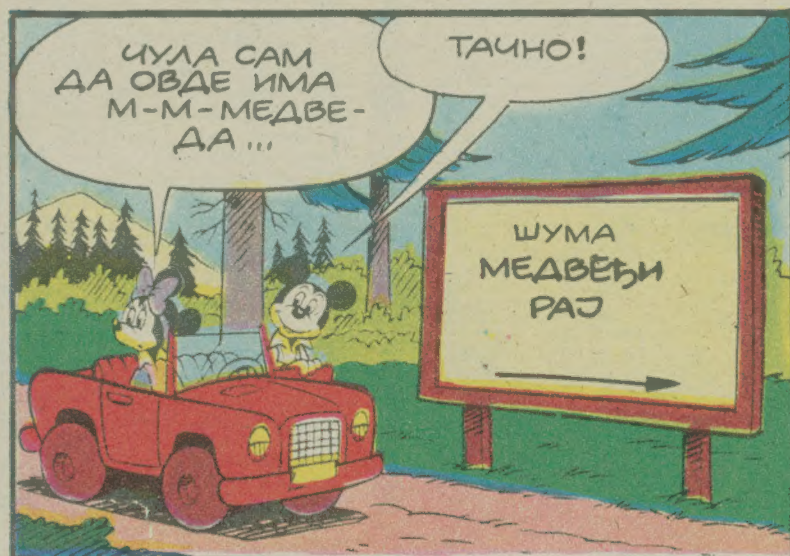

WALT DISNEY
МИКИ

ГЛАДНА САМ К'О ВУК! КАД МИСЛИШ ДА СТАНЕМО?

ЗНАМ ЈЕДНО СЛАТКО МЕСТАШЦЕ... НИСМО ЈОШ ДАЛЕКО!

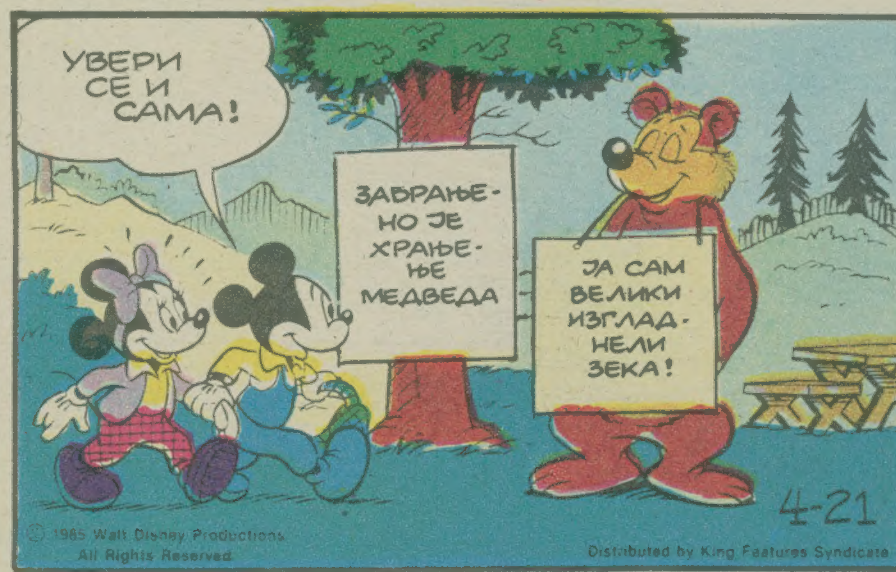

ЕНО ТАМО, ИЗА ОНЕ КРИВИНЕ!

ЗНАШ, НЕ ВОЛИМ БАШ ДА СТАЈЕМ УСРЕД ШУМЕ!

ЧУЛА САМ ДА ОВДЕ ИМА М-М-МЕДВЕДА...
ТАЧНО!
ШУМА
МЕДВЕЂИ РАЈ

НИ У СНУ! ЈА ОСТАЈЕМ У КОЛИМА!
МА ХАЈДЕ, КАД ТИ КАЖЕМ...

... МЕДВЕДИ СУ ОВДЕ СУВИШЕ МУДРИ ДА БИ ПЛАШИЛИ ТУРИСТЕ!
МУДРИ?

УВЕРИ СЕ И САМА!
ЗАБРАЊЕНО ЈЕ ХРАЊЕЊЕ МЕДВЕДА
ЈА САМ ВЕЛИКИ ИЗГЛАДНЕЛИ ЗЕКА!
4-21